o dată în plus, că dacă se porneşte de la respectarea independenţei şi suveranităţii statelor şi de la interesele generale ale păcii se poate ajunge la soluţionarea oricăror probleme litigioase dintre state pe calea tratativelor.

Am salutat, de asemenea, cu satisfacţie, încheierea recentă a acordului de restabilire a păcii şi înţelegere naţională în Laos, prin care se pune capăt războiului din această ţară şi se deschide perspectiva reconcilierii şi realizării unităţii naţionale a poporului laoţian, constituind totodată o contribuţie preţioasă la instaurarea păcii în întreaga Indochină.

Fără îndoială că normalizarea situaţiei din Indochina va făuri premise pentru ca şi poporul cambodgian să poată obţine victoria în lupta sa pentru libertate şi independenţă naţională, astfel încît să se creeze posibilitatea ca şi el să-şi consacre energia, în condiţii de pace, dezvoltării economico-sociale de sine stătătoare, fără amestec din afară.

Rezultatele obţinute pînă în prezent în soluţionarea problemelor conflictului din Indochina reprezintă, fără îndoială, o importantă victorie a popoarelor respective. Prin ceea ce s-a realizat pînă acum, se poate spune că s-a încheiat o etapă a luptei lor pentru afirmarea dreptului sacru de a-şi decide singure soarta. În prezent, situaţia din Indochina intră într-o etapă nouă — aceea a eforturilor pentru realizarea deplină a păcii, pentru refacerea şi dezvoltarea economică şi socială, pentru soluţionarea politică a diferitelor lor probleme interne, potrivit voinţei şi aspiraţiilor fiecărui popor.

România va dezvolta larg relaţiile de colaborare cu popoarele din Indochina, acţionînd ferm în sprijinul eforturilor lor de dezvoltare liberă şi independentă pe calea progresului şi prosperităţii.

Progresele obţinute pe calea destinderii, cursul nou care se impune tot mai mult în relaţiile internaţionale sînt un rezultat al faptului că, pretutindeni în lume, a crescut şi creşte hotărîrea popoarelor, a tuturor ţărilor indiferent de mărime, de a participa activ, nemijlocit, la viaţa internaţională, de a-şi spune cuvîntul în soluţionarea problemelor care preocupă omenirea. A sporit şi sporeşte mereu conştiinţa popoarelor, responsabilitatea tuturor naţiunilor pentru soarta păcii şi civilizaţiei umane. Voinţa popoarelor de a trăi şi progresa într-un climat de pace şi colaborare exercită o influenţă tot mai puternică asupra guvernelor, a cercurilor politice conducătoare din diferite ţări în promovarea unei politici de destindere.

Firește, progresele obţinute pe calea destinderii nu trebuie să creeze iluzia că acest proces pozitiv din viaţa internaţională se poate desfăşura de la sine. Deşi devine tot mai evident că politica imperialistă de dominaţie şi dictat este condamnată eşecului, nu trebuie să uităm că în lume continuă să existe forţe reacţionare interesate să continue politica de dominaţie şi dictat imperialistă şi, sub diferite forme, să se amestece în treburile interne ale altor state. Este ştiut că pe planeta noastră mai stăruie conflicte între state, motive de suspiciune, se mai menţin vestigii ale colonialismului, ale asupririi rasiale, împotriva cărora unele popoare sînt nevoite să lupte cu arma în mînă pentru a-şi dobîndi dreptul de a fi stăpîne pe soarta lor. Toate acestea impun menţinerea treză a vigilenţei şi intensificarea luptei pentru accentuarea cursului destinderii. Este necesar să se acţioneze cu toată fermitatea împotriva politicii imperialiste de forţă şi dictat, colonialistă şi neocolonialistă, pentru o politică nouă de colaborare şi pace. Aceasta impune unirea tuturor forţelor antiimperialiste, a tuturor popoarelor dornice să trăiască libere şi independente, în colaborare şi pace.

Stimaţi tovarăşi,

În informările prezentate în cadrul plenarei a fost înfăţişată pe larg activitatea internaţională desfăşurată în anii trecuţi de ţara noastră. Republica Socialistă România a militat consecvent pentru realizarea unei atmosfere de încredere şi conlucrare paşnică între naţiuni, pentru înfăptuirea aspiraţiilor popoarelor de a se dezvolta liber şi suveran.

Acţionînd în spiritul principiilor fundamentale care călăuzesc politica noastră externă, corespunzător sarcinilor stabilite de Congresul al X-lea şi de Conferinţa Naţională, ţara noastră şi-a amplificat continuu raporturile multilaterale cu celelalte ţări ale lumii. În cursul anului trecut am avut întîlniri şi convorbiri cu 18 şefi de state din Europa, Asia şi Africa, au fost semnate declaraţii comune de politică externă, au fost încheiate acorduri şi înţelegeri menite să dezvolte raporturile reciproce şi, totodată, să contribuie la lărgirea colaborării şi cooperării internaţionale. Am avut, de asemenea, întîlniri cu un mare număr de reprezentanţi ai guvernelor, precum şi cu personalităţi politice din aproape toate statele lumii. Au fost stabilite relaţii diplomatice cu încă 7 state, România avînd în prezent relaţii diplomatice şi consulare cu un număr de 109 state ale lumii.

S-au întreprins în această perioadă numeroase acţiuni concrete pentru dezvoltarea cooperării în producţie şi a legăturilor comerciale cu alte ţări, a schimburilor culturale, turistice şi de altă natură. Totodată, în cadrul O.N.U. şi al altor organisme internaţionale, România a participat activ, în spirit constructiv, la discutarea unor importante probleme ale vieţii politice, la găsirea soluţiilor pentru rezolvarea lor, la eforturile pentru normalizarea raporturilor interstatale, pentru colaborare şi destindere. Această politică — care a adus şi aduce nenumăraţi prieteni poporului român pe toate meridianele lumii — corespunde pe deplin intereselor naţiunii noastre şi, totodată, serveşte cauzei generale a socialismului, prieteniei şi înţelegerii între popoare, progresului şi civilizaţiei umane.

În spiritul hotărîrilor şi obiectivelor pe care ni le-am propus la Congresul al X-lea al partidului şi la Conferinţa Naţională vom continua şi în viitor această politică, intensificînd colaborarea şi conlucrarea cu celelalte state, atît pe plan bilateral, cît şi în cadrul organismelor internaţionale.

Ca ţară socialistă, vom acorda în continuare o importanţă de prim ordin întăririi prieteniei şi colaborării politice, economice, tehnico-ştiinţifice şi culturale cu statele care făuresc noua orînduire socială. În planul activităţii noastre de viitor sînt prevăzute numeroase acţiuni — contacte, întîlniri, vizite — menite să întărească prietenia şi să amplifice raporturile de colaborare cu toate ţările socialiste, atît în interes reciproc cît şi al cauzei generale a socialismului. Chiar în zilele următoare voi face o vizită neoficială de prietenie în Cehoslovacia, care va contribui, fără îndoială, la întărirea colaborării dintre partidele şi popoarele celor două ţări, servind totodată cauzei generale a socialismului.

Ne vom aduce şi în viitor contribuţia la dezvoltarea şi perfecţionarea relaţiilor de tip nou dintre ţările socialiste — relaţii bazate pe principiile marxism-leninismului şi internaţionalismului socialist, egalităţii, stimei şi respectului reciproc, întrajutorării tovărăşeşti în edificarea noii societăţi — încredinţaţi că aceasta serveşte atît progresului economico-social al fiecărei ţări în parte, cît şi întăririi forţelor generale ale socialismului — creşterii prestigiului şi influenţei sale în lume. Vom depune toate eforturile pentru depăşirea dificultăţilor existente în raporturile dintre ţările socialiste, pentru întărirea unităţii şi colaborării lor.

Consecventă orientărilor de bază ale politicii sale externe, România va extinde în continuare relaţiile cu ţările care şi-au cucerit recent independenţa, cu ţările în curs de dezvoltare. După cum cunoaşteţi, raporturile dintre ţara noastră şi ţările din Africa şi Orientul Apropiat au cunoscut în ultima vreme progrese remarcabile. Vizitele efectuate anul trecut în ţările continentului african, recentele vizite în Pakistan şi Iran — precum şi vizitele făcute de reprezentanţii unora din aceste ţări în România — au deschis noi perspective de lărgire a colaborării ţării noastre cu aceste state. Vor fi finalizate în continuare o serie de acţiuni în cadrul acordurilor de cooperare economică şi tehnico-ştiinţifică încheiate cu aceste ţări, precum şi cu altele, se vor perfecta noi acorduri şi înţelegeri cu o serie de state de pe acest continent. Prevedem ca şi în acest an să continue întîlnirile cu conducători ai ţărilor africane.

O atenţie deosebită vom acorda dezvoltării relaţiilor României cu ţările Americii Latine — continent care în zilele noastre este terenul unor profunde prefaceri social-politice cu caracter progresist. Tot mai multe state de pe acest continent acţionează în direcţia eliberării de sub dominaţia marilor monopoluri, pentru promovarea în viaţa politică, economică şi socială a unor măsuri cu caracter democratic, progresist menite să le consolideze independenţa naţională, să creeze popoarelor respective condiţii mai bune pentru a-şi valorifica bogăţiile naţionale în interesul propriu. Cu unele din aceste ţări avem acorduri economice şi culturale, cu altele urmează să încheiem în viitor. În cursul acestui an va avea loc o lărgire a colaborării cu statele latino-americane ; există inclusiv perspectiva vizitării unui mare număr de state din America Latină. Fiind ea însăşi ţară în curs de dezvoltare, România va lărgi şi întări continuu colaborarea şi conlucrarea cu statele slab dezvoltate sau în curs de dezvoltare, în scopul asigurării unui progres mai rapid al ţărilor noastre pe calea lichidării decalajului care ne desparte de statele avansate din punct de vedere economic ale lumii.

Solidară cu popoarele care se mai află încă sub dominaţia colonială, care luptă pentru cucerirea dreptului la viaţă liberă, România va sprijini în continuare în mod activ mişcările de eliberare naţională împotriva colonialismului şi neocolonialismului. Apreciem ca deosebit de pozitiv faptul că în sesiunea din toamna anului trecut Adunarea Generală a Organizaţiei Naţiunilor Unite a recunoscut mişcările de eliberare din teritoriile dominate de portughezi drept singurele reprezentante legitime ale popoarelor respective, reafirmînd dreptul inalienabil al acestor popoare la autodeterminare şi independenţă. Colonialiştii trebuie să plece cît mai curînd din aceste ţări, să înceteze să le domine ! Este timpul să dispară definitiv de pe planeta noastră orice reziduu al ruşinosului sistem colonial !

În spiritul coexistenţei paşnice, Republica Socialistă România dezvoltă largi relaţii cu toate statele lumii, fără deosebire de orînduire socială, extinde colaborarea şi cooperarea economică, tehnico-ştiinţifică, culturală cu ţările capitaliste dezvoltate, cu statele europene occidentale, cu ţări de pe celelalte continente. Vizitele realizate anul trecut într-o serie de ţări din Europa occidentală, contactele largi la nivelul reprezentanţilor diferitelor ministere şi organe centrale, vizitele în România ale unor persoane oficiale din statele europene, printre care şi cea a ministrului de externe al Franţei, au dus la extinderea şi adîncirea raporturilor noastre de colaborare. Cu

multe țări capitaliste s-au încheiat noi acorduri de schimburi și cooperare, cu o serie de state s-au semnat declarații comune care pun bazele conlucrării atît pe plan bilateral, cît și pentru promovarea în viața internațională a unor relații noi, de egalitate și respect reciproc. Și în acest an sînt prevăzute acțiuni pentru amplificarea relațiilor cu aceste țări. În această ordine de idei doresc să arăt că în prima jumătate a anului în curs sînt prevăzute vizite în țări europene, ca Olanda, Italia, Republica Federală Germania. Vom primi la rîndul nostru în cursul acestui an, în România, vizita unor conducători de state și a altor reprezentanți ai țărilor cu care întreținem relații economice, politice, tehnico-științifice și de altă natură. România dorește dezvoltarea colaborării cu țările Europei occidentale și în acest cadru să-și poată găsi soluționarea o serie de probleme de care depinde buna desfășurare a schimburilor și cooperării reciproc avantajoase, cum sînt înlăturarea unor bariere și restricții, acordarea de preferințe vamale și alte facilități țării noastre. Vom acorda, de asemenea, atenție dezvoltării în continuare a relațiilor economice, tehnico-științifice și de altă natură, cu Japonia, India și alte state din Asia. Apreciem ca pozitivă evoluția relațiilor noastre cu Statele Unite ale Americii și considerăm că dezvoltarea în continuare a colaborării și schimburilor economice româno-americane ar putea fi mult intensificate dacă produsele românești s-ar bucura, pe piața S.U.A., de aceleași drepturi și facilități de ordin fiscal ca și produsele altor țări, dacă partea americană ar acorda României clauza națiunii celei mai favorizate. Doresc să informez plenara că președintele Statelor Unite și oficialitățile americane consideră — și declară — că vor da curs acestui deziderat.

La baza raporturilor noastre cu toate țările vom situa permanent — ca și pînă acum — principiile respectării depline a independenței și suveranității naționale, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc, renunțării la forță și la amenințarea cu forța. Aceste principii sînt tot mai larg recunoscute de popoarele de pe toate continentele și înscrise în documentele ce reglementează raporturile dintre țări ca singurele ce corespund dorinței și intereselor promovării păcii și colaborării. România este hotărîtă să-și lărgească continuu relațiile pe baza acestor principii, militînd ferm pentru afirmarea tot mai puternică în viața internațională a unor relații noi între state, de egalitate și respect mutual.

Stimați tovarăși.

Aș dori să mă refer, în continuare, la cîteva din problemele deosebit de importante care stau în atenția noastră în perioada următoare — și în primul rînd la problema securității europene pe care o considerăm chestiunea centrală, de prim plan, a activității noastre internaționale, în viitor. După cum se știe, în toamna anului trecut au început la Helsinki lucrările pregătitoare pentru organizarea conferinței europene consacrate realizării securității pe continentul nostru, în cadrul cărora s-au obținut o serie de rezultate pozitive. România și-a adus contribuția la aceste dezbateri și este hotărîtă să participe, în continuare, în mod activ, atît la pregătirea cît și la organizarea conferinței, astfel ca aceasta să corespundă pe deplin așteptărilor poporului nostru și tuturor popoarelor din Europa. Acum problema centrală care se pune în cadrul întîlnirii de la Helsinki este de a se trece concret la redactarea ordinii de zi și la stabilirea mandatului pentru conferință. Apreciem că propunerile făcute pînă acum reprezintă o bază bună pentru a se elabora, într-un timp scurt, ordinea de zi și mandatele spre a se putea proceda la stabilirea datei ținerii conferinței general-europene. Este în interesul tuturor popoarelor ca viitoarea conferință să consfințească în documentele sale principiile fundamentale care trebuie să stea la baza relațiilor dintre toate statele continentului. Am în vedere principiile respectării independenței și suveranității naționale, ale egalității depline în drepturi între toate statele, ale neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc, ale renunțării la forță și amenințarea cu forța în raporturile interstatale. Considerăm că toate popoarele continentului sînt interesate ca viitoarea conferință europeană să ducă la așezarea pe asemenea baze noi a relațiilor dintre state, încît fiecare națiune europeană să dobîndească garanția că se poate dezvolta, în mod liber și independent, la adăpost de orice agresiune sau atac armat din partea altor state, că toate problemele litigioase vor fi soluționate pe cale pașnică.

Conferința trebuie să ajungă, de asemenea, la un consens privind crearea condițiilor care să favorizeze dezvoltarea largă a colaborării și a schimburilor economice, științifice, culturale și de altă natură între toate statele din Europa, fără deosebire de orînduire socială. O asemenea colaborare se impune ca o cerință obiectivă în condițiile dezvoltării vertiginoase a forțelor de producție, cercetării științifice, a tehnicii și, totodată, ca un mijloc de intensificare a conlucrării în soluționarea unor probleme importante de interes general, cum sînt protejarea mediului ambiant, valorificarea resurselor energetice, lărgirea transporturilor, telecomunicațiilor și altele. Apreciem, de asemenea, marea importanță pe care o are dezvoltarea largă a schimburilor culturale, artistice, turistice, a schimburilor de persoane, ca mijloc de adîncire a cunoașterii reciproce, de lichidare a neîncrederii și de apropiere între popoarele continentului. Noi concepem colaborarea cultural-artistică drept o formă de combatere și respingere comună a tot ce dăunează demnității umane și idealurilor progresiste ale națiunilor, de împiedicare a propagării prin intermediul mijloacelor de informare și a lucrărilor de artă, a urii față de om, rasismului și șovinismului, a concepțiilor retrograde de orice fel care poluează conștiința tinerelor generații, sînt de natură să ducă la învrăjbire între popoare. Intensificarea schimburilor de valori culturale trebuie să servească educării popoarelor, a tineretului în spiritul umanismului, al nobilelor aspirații de progres și pace ale omenirii, al prieteniei și colaborării dintre națiuni, al cauzei civilizației mondiale.

Apare, de asemenea, necesar ca viitoarea conferință general-europeană să-și propună crearea unui organism — cu participarea tuturor statelor — care să asigure continuarea eforturilor în direcția securității, menținerea în continuare a consultărilor și a schimbului de vederi între state, în vederea abordării și soluționării și a altor probleme legate de înfăptuirea securității, inclusiv posibilitatea unor întîlniri sau reuniuni internaționale consacrate acestui scop, evitîndu-se greutățile care au trebuit depășite, etapele care au trebuit parcurse pînă la întîlnirea de la Helsinki și, în viitor, pînă la ținerea conferinței europene.

Una din problemele importante care preocupă astăzi în mod deosebit popoarele din Europa, ca de altfel toate popoarele lumii, este faptul că pe continentul nostru se află o aglomerare de trupe, arme și instalații militare ce nu-și găsește egal în lume. Chiar prezența fizică a acestor trupe militare și armamente constituie un pericol pentru popoarele din această parte a lumii, un factor de neîncredere și insecuritate. De aceea popoarele europene consideră problema dezarmării, a eliminării cauzelor care pot genera un nou război, drept o problemă fundamentală a înfăptuirii securității europene. Desigur, realizarea dezarmării este un proces complex care cere eforturi serioase și îndelungate din partea tuturor statelor. De aceea considerăm că sînt bine venite, la început, și unele măsuri parțiale, cum ar fi retragerea trupelor străine de pe teritoriile altor state în limitele frontierelor lor naționale, lichidarea bazelor militare aflate pe teritoriul altor țări, reducerea tuturor trupelor militare, renunțarea la manevre militare și la demonstrații de forță la granițele altor state, diminuarea treptată a bugetelor militare și încetarea cursei înarmărilor, desființarea blocurilor militare, crearea de zone denuclearizate în diferite regiuni ale Europei.

În ce privește reuniunea de la Viena consacrată reducerii trupelor și a armamentelor în Europa Centrală, România a hotărît să participe la discuțiile preliminare și la negocieri deoarece — ca de altfel toate statele continentului — este interesată în soluționarea oricărora probleme care reprezintă parte componentă a problemei generale a securității europene. Dată fiind însemnătatea acestei probleme pentru îmbunătățirea climatului european, toate statele continentului — din care unele sînt vecine cu țările care au pe teritoriul lor trupe străine — sînt îndreptățite să participe cu drepturi egale la discuții, să-și exprime opinia, să contribuie la efortul pentru găsirea celor mai bune soluții, urmînd, firește, ca adoptarea hotărîrilor să se facă de către statele Europei Centrale nemijlocit interesate în această problemă. Noi nu pretindem în nici un fel să semnăm documentele și înțelegerile la care vor ajunge aceste state, considerînd că aceasta trebuie s-o facă numai cei direct interesați ; apreciem însă că trebuie să participăm cu drepturi egale la convorbiri. Noi plecăm, de asemenea, de la premisa că reducerea trupelor și a armamentelor în Europa Centrală nu reprezintă decît un prim pas spre retragerea totală a trupelor străine de pe teritoriile altor țări și nu se referă decît la o regiune a continentului. De aceea, acordînd importanța cuvenită acestor negocieri, considerăm, totodată, că este necesar să se facă totul pentru soluționarea și a altor probleme legate de dezangajare militară, de dezarmare. Apreciem că este necesar să se realizeze în acest scop și alte înțelegeri regionale.

O importanță deosebită ar avea transformarea Balcanilor într-o zonă a păcii și colaborării lipsită de arme nucleare. Considerăm posibil — chiar pînă la desființarea blocurilor militare — să se ajungă, în Balcani, prin eforturile tuturor popoarelor, la dezvoltarea unor forme active de colaborare și conlucrare în diferite domenii, inclusiv la măsuri de întărire a securității în această regiune, de eliminare a pericolului unei confruntări militare și care să contribuie la destindere și pace în Europa. În ce privește dezvoltarea colaborării și înțelegerii în Balcani, avem, desigur, în vedere să participe în primul rînd țările din această regiune. Fără îndoială însă că, dacă și alte țări își vor manifesta interesul să participe la discuțiile în vederea dezvoltării colaborării și păcii în Balcani — așa cum și noi ne-am manifestat interesul să participăm la discuțiile privind Europa Centrală — se poate ajunge la o înțelegere corespunzătoare.

O necesitate imperioasă a continuării cursului spre destindere și colaborare este lichidarea și altor conflicte și zone de încordare care mai dăinuie în lume și pun în pericol pacea și securitatea internațională.

Unul din factorii care constituie în continuare o sursă de pericole serioase pentru pacea și securitatea lumii — inclusiv a Europei datorită apropierii sale geografice — este menținerea stării de încordare, de război, în Orientul Mijlociu. Această situație, care dăinuie de multă vreme, generează tot felul de acte războinice cărora le cade victimă populația pașnică — așa cum s-a întîmplat recent cu doborîrea avionului libian de pasageri de către forțele armate ale Israelului. Considerăm necesar să se pună capăt oricăror acțiuni de acest fel care fac să se agraveze tot mai mult stările de lucruri din această zonă. Cauza păcii cere să se întreprindă măsuri pentru îmbunătățirea atmosferei în această regiune, pentru crearea condițiilor în vederea soluționării pe cale politică a conflictului, în spiritul și pe baza rezoluției Consiliului de Securitate din 1967, astfel încît să se ajungă la retragerea trupelor israeliene din teritoriile arabe ocupate, la respectarea independenței și suveranității naționale a fiecărui stat, la rezolvarea problemei populației palestiniene în conformitate cu interesele ei legitime.

În zilele noastre, unul din obiectivele de cea mai mare însemnătate în viața internațională este evitarea oricăror confruntări militare, promovarea largă, susținută a metodei tratativelor ca mijloc de soluționare a problemelor litigioase, a conflictelor dintre state. Tratativele, discuțiile purtate în spiritul înțelegerii și respectului față de interesele fiecărei părți, față de cauza generală a păcii și destinderii, sînt unica soluție cu adevărat viabilă de rezolvare a diferendelor dintre state, de evitare a războiului, de dezvoltare a colaborării internaționale și asigurare a păcii.

Stimați tovarăși,

Una din marile probleme ale lumii contemporane, care preocupă în mod vital popoarele de pe toate continentele este înfăptuirea dezarmării, și, în primul rînd, a dezarmării nucleare. În zilele noastre, cursa înarmărilor, cu risipa imensă de resurse materiale și umane pe care o provoacă, constituie nu numai un factor generator de instabilitate și insecuritate în viața internațională, ci și o povară tot mai grea pe umerii tuturor popoarelor. Prin înfăptuirea dezarmării, uriașele fonduri care se cheltuiesc astăzi pentru susținerea cursei înarmărilor vor putea să ia drumul construcției pașnice, al ridicării nivelului de viață al popoarelor, al combaterii fenomenului subdezvoltării economice, al soluționării atîtor și atîtor altor probleme de care depinde mersul înainte al omenirii pe calea civilizației. România, care în condițiile de astăzi cheltuiește — ca de altfel toate statele — o parte din venitul național pentru întărirea capacității sale de apărare, este hotărîtă să participe activ și în viitor la dezbaterea tuturor problemelor care privesc dezangajarea militară, la găsirea soluțiilor care să dea posibilitatea popoarelor să pășească în mod real pe calea dezarmării generale.

După convingerea noastră, în condițiile de astăzi, cînd pacea și securitatea capătă tot mai mult un caracter indivizibil, o cerință de prim ordin a soluționării problemelor ce preocupă omenirea este participarea activă, nemijlocită a tuturor statelor la viața internațională. Fiecare popor trebuie să participe, în condiții de deplină egalitate, la soluționarea problemelor care privesc mersul înainte al omenirii, soarta păcii și civilizației umane. Aceasta este o cerință esențială a soluționării problemelor în conformitate cu interesele popoarelor, cu aspirațiile lor vitale.

Considerăm că un rol tot mai important trebuie să joace în viața internațională actuală țările mici și mijlocii — care reprezintă majoritatea statelor lumii. Nu subapreciem în nici un fel rolul și contribuția importantă pe care țările mari o au și trebuie să o aducă la soluționarea problemelor vieții internaționale, dar considerăm, în același timp, că țările mici și mijlocii, profund interesate în dezvoltarea liberă și independentă a fiecărei națiuni, în instaurarea unor relații noi de egalitate deplină și respect reciproc, trebuie să-și facă mai bine auzit glasul pe arena internațională, să participe mai activ — cu drepturi depline la soluționarea problemelor contemporane.

Considerăm că în dezbaterea și rezolvarea problemelor actuale un rol de cea mai mare însemnătate revine Organizației Națiunilor Unite, precum și celorlalte organisme internaționale chemate să-și aducă contribuția la promovarea înțelegerii și colaborării între popoare, la apărarea principiilor dreptului internațional, la crearea unui climat de deplină securitate în lume.

Este în interesul profund al tuturor popoarelor ca atît Organizația Națiunilor Unite cît și celelalte organe și organisme internaționale să acționeze cu mai multă eficacitate pentru promovarea colaborării și înțelegerii între națiuni, împotriva oricăror acte de încălcare a normelor dreptului internațional, de ingerințe și imixtiuni în treburile altor popoare, pentru înlăturarea surselor de conflicte și războaie din viața lumii. După cum cunoașteți, la sesiunea din toamnă a Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite, România a prezentat un proiect de rezoluție privind creșterea rolului Organizației Națiunilor Unite în viața internațională.

Aprobarea și consensul de care s-a bucurat propunerea țării noastre din partea tuturor statelor participante la lucrările Adunării Generale au dovedit încă o dată că toate popoarele sînt profund interesate ca Organizația Națiunilor Unite să constituie un cadru organizat, eficient, pentru soluționarea problemelor internaționale, să acționeze cu mai multă fermitate pentru instaurarea unor raporturi noi între state.

Există condiții ca prin eforturile conjugate ale tuturor popoarelor, Organizația Națiunilor Unite, ca și celelalte organizații internaționale, să dobîndească un rol sporit în viața internațională. În ce o privește, România va acționa cu toate puterile sale în această direcție.

Un eveniment memorabil al istoriei revoluționare mondiale — împlinirea a 125 de ani de la apariția „Manifestului Comunist"

Stimați tovarăși,

În aceste zile se împlinesc 125 de ani de la unul din cele mai memorabile evenimente ale istoriei revoluționare mondiale : apariția „Manifestului Comunist" — primul program științific al clasei muncitoare elaborat de Karl Marx și Friedrich Engels. Cînd a apărut această monumentală operă a socialismului științific, mișcarea comunistă se afla abia la începuturile ei. După 125 de ani ea a devenit cea mai mare forță social-politică a lumii. Socialismul s-a materializat într-o orînduire socială nouă, care a triumfat în 14 state ce cuprind o treime din populația globului pămîntesc, iar acum noi și noi popoare se pronunță pentru dezvoltarea lor socială pe calea socialistă. Partidele comuniste au luat ființă în aproape toate țările lumii, unele dintre ele jucînd un rol de cea mai mare însemnătate în viața politică a națiunilor lor în lupta pentru libertate și independență națională, pentru progres social și pace. Comunismul, despre care Marx și Engels spuneau în secolul trecut că este o stafie care bîntuie Europa înspăimîntînd guvernele reacționare, a devenit o realitate socială concretă, tipul de civilizație care se impune ca unica perspectivă a dezvoltării istorice a omenirii, spre care își îndreaptă speranțele și încrederea masele muncitoare, popoarele de pretutindeni, în vederea făuririi unui destin nou, mai fericit, a unui viitor de libertate și dreptate socială, de bunăstare materială și spirituală.

La 125 de ani de la data cînd „Manifestul Comunist" a pus piatra de temelie a gîndirii științifice revoluționare a proletariatului, socialismul a devenit un factor hotărîtor al dezvoltării sociale, determinînd într-o măsură tot mai mare întregul curs al evenimentelor internaționale. Este cazul să subliniem cu deosebită satisfacție faptul că partea înaintată a proletariatului român, militanții sociali de frunte ai poporului nostru au venit în contact cu ideile „Manifestului Comunist" la scurtă vreme de la apariția sa, că numeroase din lucrările de bază ale clasicilor marxismului au fost traduse și difuzate în România curînd după tipărirea lor, orientînd astfel mișcarea socialistă din România, ținînd-o la curent cu gîndirea cea mai avansată a epocii. Circulația ideilor socialiste în România a avut o puternică influență asupra dezvoltării mișcării muncitorești revoluționare și progresiste din țara noastră, legînd-o, totodată, de timpuriu, de mișcarea muncitorească internațională, de înșiși marii ei conducători. Aceasta a determinat închegarea, cu aproape 100 de ani în urmă, a organizației socialiste a proletariatului român, una dintre cele mai vechi din lume, călăuzită de principiile socialismului științific, fapt consemnat, de altfel, apreciativ, la timpul său, de însuși Marx și Engels. Aceste împrejurări istorice și-au pus amprenta asupra evoluției ulterioare a luptei revoluționare din România, a istoriei mișcării socialiste și muncitorești, a activității partidului revoluționar al clasei muncitoare, inclusiv asupra procesului de creare a Partidului Comunist Român, de unire organizatorică și politică a proletariatului, de unificare a partidelor comunist și social-democrat, de făurire a partidului unic marxist-leninist, cu 25 de ani în urmă.

„Manifestul Comunist" s-a impus ca una din operele de căpătîi ale tezaurului gîndirii sociale revoluționare a proletariatului, datorită spiritului profund științific în care a întreprins analiza dezvoltării societății omenești. Pentru prima dată au fost puse în evidență, cu deosebită claritate, legitățile care guvernează dezvoltarea istoriei umane, subliniindu-se faptul că întreaga istorie universală nu a fost altceva decît istoria luptei dintre clasele sociale opuse. Analizînd caracteristicile și interesele fundamentale ale fiecărei clase, precum și rapor-

turile dintre ele. Marx și Engels au pus în relief rolul istoric ce revine proletariatului — ca forța socială cea mai avansată, mai organizată și mai consecvent revoluționară a societății — în abolirea definitivă a relațiilor de exploatare și asuprire, în eliberarea tuturor celor ce muncesc, în instaurarea unei lumi a dreptății și echității sociale. Tocmai de aceea Marx și Engels au subliniat importanța excepțională a ridicării nivelului de cunoaștere a clasei muncitoare, a înarmării sale cu teoria științifică ce-i permite să înțeleagă procesele istorice, legitățile dezvoltării sociale, cerințele progresului societății umane. Autorii „Manifestului Comunist" au putut găsi cheia explicației proceselor sociale cu ajutorul metodei de analiză materialist-dialectică și istorică, metodă ce și-a păstrat și își păstrează deplina valabilitate, ca singura în stare să permită înțelegerea complexității vieții sociale aflate în continuă evoluție și schimbare.

„Manifestul Comunist" demonstrează însemnătatea deosebită pe care au acordat-o Marx și Engels studierii nu numai a istoriei, ci și a realităților obiective ale epocii în care au trăit, a particularităților și caracteristicilor relațiilor de clasă din acea etapă. Prin întregul său conținut, această operă genială se dovedește a fi expresia cunoașterii aprofundate a cerințelor vieții sociale concrete, precum și a necesităților și tendințelor de înnoire și transformare revoluționară a societății omenești. În aceasta constă, de altfel, însuși spiritul creator, viu al materialismului dialectic și istoric, opus oricărei închistări și canonizări dogmatice, deschis spre tot ce este nou în practica socială și în cunoașterea universală.

În acest spirit s-a străduit să acționeze și a acționat partidul nostru de-a lungul istoriei sale și acționează și în prezent. În acest spirit au înțeles și înțeleg comuniștii români să aplice adevărurile generale ale socialismului științific la condițiile concrete ale țării noastre, să studieze realitatea obiectivă, schimbările ce se produc în evoluția vieții sociale, cerințele dezvoltării în perspectivă a societății, precum și procesele fundamentale ce se produc pe plan mondial, străduindu-se să găsească soluțiile cele mai adecvate, corespunzătoare fiecărei etape istorice a dezvoltării României pe calea socialismului și comunismului. Sărbătorind apariția „Manifestului Comunist", Partidul Comunist Român este hotărît să acționeze și de acum înainte în spiritul concepției revoluționare materialist-dialectice și istorice ale cărei baze au fost puse de Marx și Engels, să militeze în continuare cu toată fermitatea pentru triumful măreților idei ale comunismului pe pămîntul României, făcîndu-și totodată cu cinste datoria de detașament activ al mișcării comuniste și muncitorești internaționale, acționînd neobosit pentru victoria cauzei socialismului în lume, pentru progres social, pentru pace și prietenie între toate națiunile planetei noastre.

Partidul Comunist Român — detașament activ al mișcării comuniste și muncitorești internaționale, al uriașului front antiimperialist mondial, militant neobosit pentru victoria ideilor comunismului, democrației și progresului social

În spiritul și pe baza orientărilor stabilite de Congresul al X-lea și de Conferința Națională, Partidul Comunist Român a acționat și acționează consecvent pentru dezvoltarea relațiilor de colaborare și solidaritate cu partidele frățești din țările socialiste, din țări capitaliste și din alte state ale lumii. Au continuat să se dezvolte pe o linie ascendentă relațiile partidului nostru cu partidele comuniste și muncitorești din țările socialiste. Întîlnirile avute în ultimul an cu tovarășii L. I. Brejnev, Todor Jivkov, I. B. Tito, János Kádár, Erich Honecker, Gustav Husak, Edward Gierek, Fidel Castro precum și cu alți reprezentanți de frunte ai partidelor comuniste din țările socialiste au întărit și mai mult colaborarea și solidaritatea dintre partidele noastre. Pe multiple planuri au continuat să se dezvolte relațiile partidului nostru cu partidele comuniste din țările socialiste ale Asiei — cu Partidul Comunist Chinez, Partidul Muncii din Coreea, Partidul celor ce Muncesc din Vietnam, Partidul Popular Revoluționar Mongol. A luat amploare schimbul de experiență al partidului nostru cu partidele din țările socialiste în diverse domenii ale activității de făurire a noii orînduiri sociale.

Partidul Comunist Român a dezvoltat și extins, de asemenea, relațiile cu partidele comuniste și muncitorești din celelalte țări ale lumii. În cursul anului trecut au fost mult sporite contactele, întîlnirile, convorbirile oficiale și schimburile de experiență cu aceste partide, numeroși conducători vizitîndu-ne țara sau întîlnindu-se cu reprezentanți ai partidului nostru. De altfel, însăși prezența în țara noastră, în cursul anului trecut, a peste 350 de militanți comuniști, din care peste 40 de membri ai conducerilor partidelor — secretari generali, președinți, membri ai Birourilor Politice — este ilustrativă pentru amploarea legăturilor noastre cu partidele comuniste și muncitorești frățești. În convorbirile purtate și în comunicatele semnate cu aceste partide a fost exprimată hotărîrea de a dezvolta pe mai departe colaborarea și solidaritatea noastră, pe baza egalității în drepturi și internaționalismului proletar. Vom dezvolta și în viitor această activitate, militînd consecvent pentru întărirea unității și coeziunii mișcării comuniste, pentru așezarea relațiilor dintre partide pe o bază nouă, de egalitate deplină în drepturi și neamestec în treburile interne, de respectare neabătută a dreptului fiecărui partid de a-și elabora de sine stătător linia politică, strategia și tactica revoluționară. Sîntem convinși că pe temelia acestor principii se va putea realiza o unitate trainică, indestructibilă între partidele comuniste și muncitorești, se va asigura întărirea solidarității lor internaționaliste.

Pornind de la aceste principii, considerăm esențială pentru dezvoltarea mișcării comuniste intensificarea contactelor și a schimbului de experiență între partide, discutarea în spiritul încrederii și respectului reciproc a diferitelor probleme de interes comun. Partidul nostru va acționa și în continuare pentru promovarea unei atmosfere de încredere și respect reciproc în relațiile dintre toate partidele comuniste și muncitorești. Fără nici o îndoială, întărirea unității lor va exercita o puternică influență pozitivă asupra luptei revoluționare a clasei muncitoare de pretutindeni, va întări forța, unitatea și coeziunea întregului front antiimperialist mondial.

Acționînd în spiritul hotărîrilor Congresului al X-lea, partidul nostru a avut nenumărate întîlniri și convorbiri cu reprezentanții partidelor socialiste și social-democrate, mișcărilor sindicale, organizațiilor progresiste, democratice de pretutindeni. Vă sînt cunoscute toate acestea și nu mă voi mai referi la ele. Partidul nostru și-a extins relațiile cu partidele socialiste din țări ale Americii Latine, Africii și Asiei. Întîlnirile și convorbirile au pus puternic în evidență importanța deosebită pe care o are în zilele noastre dezvoltarea relațiilor și a colaborării dintre toate partidele clasei muncitoare. Fără îndoială, între P.C.R. și partidele socialiste și social-democrate există deosebiri asupra unor probleme fundamentale, dar acestea nu trebuie să împiedice conlucrarea în spiritul înțelegerii și respectului reciproc, pentru realizarea aspirațiilor de progres și pace ale clasei muncitoare, ale popoarelor. Însăși experiența noastră națională demonstrează că colaborarea între comuniști, socialiști și social-democrați este un factor deosebit de important al succesului luptei revoluționare, al dezvoltării sociale atît pe plan național, cît și internațional. Partidul nostru este hotărît să dezvolte și în viitor colaborarea largă cu partidele socialiste și social-democrate, cu alte organizații democratice și progresiste din alte țări, convins că prin aceasta își aduce contribuția la unirea și întărirea forțelor progresului și păcii din lumea întreagă.

O amploare deosebită au cunoscut anul trecut raporturile partidului nostru cu partidele progresiste de guvernămînt din statele care au pășit pe calea dezvoltării independente, precum și cu mișcările de eliberare națională din țările care se mai află încă sub dominație colonială. În comunicatele comune și în cadrul întîlnirilor cu reprezentanții acestor partide și mișcări s-a exprimat hotărîrea comună de a întări în continuare solidaritatea în cadrul luptei forțelor antiimperialiste, progresiste din lumea întreagă pentru progres social și pace, împotriva politicii de dominație și agresiune, pentru asigurarea dezvoltării libere, de sine stătătoare, a fiecărei națiuni.

În întreaga noastră politică externă, în întreaga activitate internațională, pe care o desfășurăm consecvent, pornim de la convingerea că, luptînd unite, forțele progresiste antiimperialiste de pretutindeni pot asigura o evoluție sănătoasă a vieții internaționale spre destindere și colaborare, pot face să triumfe pacea și înțelegerea între națiuni, cauza progresului și civilizației.

Republica Socialistă România, Partidul Comunist Român vor face totul și în viitor pentru a contribui la promovarea în viața internațională a unei politici noi, de egalitate și respect între națiuni, de pace și colaborare, îndeplinindu-și astfel cu cinste îndatoririle ce-i revin față de propriul popor și față de cauza generală a socialismului, a progresului și păcii în lumea întreagă.

Înalt spirit de răspundere

(Urmare din pag. 1)

intate deziderate și aspirații ale popoarelor, de pace, securitate, cooperare și progres.

Documentele Plenarei conturează o imagine vie, semnificativă, a acestei activități desfășurate de către țara noastră în anul 1972. S-au întărit continuu raporturile de prietenie, colaborare multilaterală și alianță frățească cu toate țările socialiste, s-au extins și adîncit relațiile cu țările care și-au cucerit recent independența, cu țările în curs de dezvoltare, s-au dezvoltat larg raporturile cu celelalte state ale lumii ; au fost stabilite relații diplomatice și consulare cu noi state ; au avut loc numeroase întîlniri, contacte și convorbiri cu șefi de state din Europa, Asia și Africa, cu un mare număr de reprezentanți ai guvernelor, a numeroase organizații și organisme internaționale, cu personalități politice din aproape toate statele ; au fost semnate declarații comune de politică externă, care s-au bucurat de un larg ecou pozitiv pe plan internațional ; s-au încheiat numeroase acorduri și înțelegeri menite să aducă o contribuție substanțială la dezvoltarea raporturilor reciproce și, în același timp, la lărgirea colaborării și cooperării internaționale ; s-au întreprins numeroase alte acțiuni concrete pentru dezvoltarea cooperării în producție și a legăturilor comerciale cu alte țări, a schimburilor culturale, turistice și de altă natură. Datele concrete ale relațiilor bilaterale actuale ale României socialiste impun constatarea că acestea au dobîndit, în ultimii ani, o nouă calitate, un plus evident de conținut, identificabil în toate planurile de activitate și într-o multitudine de forme.

Vastul tablou al relațiilor și activității internaționale ale României socialiste, definit cu remarcabilă putere de sinteză în cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu, reliefează cu pregnanță înalta principialitate și fermitate ale politicii noastre externe, regăsite ca trăsături esențiale, definitorii, în obiectivele, conținutul și metodele politicii externe și ale activității internaționale ale partidului și statului nostru. Sînt de certă notorietate internațională acțiunile României, numeroase și în anul care a trecut, pentru așezarea relațiilor între state pe baza fermă a principiilor și normelor legalității și eticii internaționale contemporane, singurele în măsură să asigure o evoluție sănătoasă, la adăpost de orice stări de incertitudine, tensiune și conflict, singurele în măsură să dea siguranța unei dezvoltări pașnice a popoarelor, chemate să-și consacre integral capacitățile și energiile unei opere constructive. De la tribuna Plenarei, prin cuvîntul tovarășului Nicolae Ceaușescu, a răsunat din nou, cu toată claritatea, hotărîrea nestrămutată a țării noastre de a așeza, la fel ca și pînă acum, la baza raporturilor noastre cu toate țările principiile respectării depline a independenței și suveranității naționale, egalității depline în drepturi, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc, renunțării la forță și la amenințarea cu forța, de a milita ferm pentru ca aceste principii, tot mai larg recunoscute de către popoarele de pe toate continentele, să-și găsească consacrarea și concretizarea în relații noi, de egalitate și respect mutual, între toate statele.

Analiză larg cuprinzătoare, cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu se evidențiază a fi, în același timp, un clar și concret program de politică externă. Reafirmînd opțiunile fundamentale ale politicii externe și ale activității internaționale ale țării noastre, cuvîntarea jalonează obiectivele concrete ale perioadei imediat următoare, ale anului în curs în general, dînd, încă de pe acum, numeroase și puternice temeiuri pentru a afirma că 1973 va însemna în planul relațiilor noastre bilaterale o etapă superioară, că va marca un pas înainte în lărgirea dialogului cu statele de pe continentul european și de pe alte continente, în amplificarea, adîncirea și diversificarea colaborării și cooperării în domenii reciproc avantajoase.

Anul 1972 a fost martorul — după cum au apreciat documentele Plenarei — unei sporiri substanțiale a contribuției României socialiste la afirmarea tendințelor pozitive de destindere și normalizare a raporturilor interstatale, la statornicirea unui curs sănătos în viața internațională, la abordarea și discutarea celor mai acute probleme ale contemporaneității. Stă mărturie acestei contribuții de fond, avînd ca finalitate pacea, securitatea și colaborarea între popoare, activitatea intensă și laborioasă desfășurată pe planul relațiilor bilaterale, cît și în cadrul organizațiilor internaționale din sistemul Națiunilor Unite sau din afara sa. Se poate afirma că nu a existat în mod practic — fie că este vorba de securitatea europeană sau internațională, dezarmare, lichidarea subdezvoltării, abolirea colonialismului și neocolonialismului, prevenirea și stingerea conflictelor existente ș.a. — nici o mare problemă internațională în care România să nu-și fi spus cuvîntul, manifestînd, în același timp, dorința de a-și aduce, potrivit propriilor posibilități, contribuția concretă la găsirea unor căi realiste de soluționare.

Întreaga activitate internațională desfășurată de către țara noastră dă expresie convingătoare a spiritului de înaltă responsabilitate care animă partidul și statul nostru față de destinele socialismului, păcii și progresului în lumea contemporană.

În contextul preocupărilor politice majore ale partidului și statului nostru, cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu a făcut largi referiri la o serie de probleme contemporane, de mare actualitate și însemnătate. Au fost încă o dată exprimate rațiunile principiale și practice ale interesului pe care țara noastră îl atașează problemei edificării unui sistem trainic de securitate și cooperare în Europa, cauzei dezarmării și întăririi securității internaționale, prin acțiuni de prevenire și stingere a conflictelor existente ; au fost evocate, în același timp, sintetic coordonatele acțiunii politico-diplomatice desfășurate de către țara noastră în toate aceste direcții. Pozițiile principiale ale partidului și statului nostru față de aceste probleme vitale ale umanității zilelor noastre, ca și acțiunile concrete desfășurate în direcția soluționării lor corespunzătoare, numeroase și în anul care a trecut, identifică un permanent spirit de inițiativă, ilustrează o angajare directă, militantă. Merită relevat, de asemenea, caracterul profund constructiv al ansamblului de propuneri și inițiative pe care România le-a avansat în toate aceste domenii, fie în cadru bilateral, fie în cadru multilateral, fapt care explică largul ecou și aprecierea pozitivă de care s-au bucurat și se bucură în fața opiniei publice internaționale.

În întreaga lor activitate internațională, partidul și statul nostru se pronunță pentru căi, metode și soluții democratice, care să răspundă intereselor tuturor popoarelor. A asigura participarea tuturor statelor, mari, mijlocii sau mici, la dezbaterea și soluționarea problemelor generale ale umanității — comandament subliniat în numeroase rînduri și promovat cu neslăbită consecvență de către România socialistă —, a observa și milita pentru soluționarea problemelor litigioase existente sau a celor care ar putea să apară exclusiv pe cale pașnică, prin tratative și negocieri, înseamnă, în ultimă instanță, a sluji în mod concret și direct cauza păcii.

În spiritul și pe baza orientărilor stabilite de Congresul al X-lea și de Conferința Națională, Partidul Comunist Român a acționat și acționează consecvent pentru dezvoltarea colaborării și solidarității cu partidele frățești din țările socialiste, din țările capitaliste și din alte state ale lumii, pentru amplificarea relațiilor cu partidele socialiste și social-democrate, mișcările sindicale, organizațiile progresiste și democratice de pretutindeni. Cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu a evocat pe larg activitatea pe care partidul nostru a desfășurat-o în acest sens de-a lungul anului 1972, reliefînd sporirea contactelor, întîlnirilor, a convorbirilor oficiale și a schimburilor de experiență cu conducătorii acestor partide și organizații, cu alți numeroși reprezentanți ai lor.

La Plenară a primit din nou viguroasă expresie hotărîrea Partidului Comunist Român de a dezvolta și în viitor această activitate, de a milita consecvent pentru întărirea unității și coeziunii mișcării comuniste și muncitorești internaționale, pentru așezarea relațiilor dintre partide pe o bază nouă, de egalitate deplină în drepturi și neamestec în treburile interne, de respectare neabătută a dreptului fiecărui partid de a-și elabora de sine stătător linia politică, strategia și tactica revoluționară. Este convingerea fermă a partidului nostru că pe temelia acestor principii se va putea realiza o unitate nouă, trainică și indestructibilă între partidele comuniste și muncitorești, se va asigura întărirea solidarității lor internaționaliste, factor de cardinală însemnătate pentru creșterea forței și eficienței frontului antiimperialist mondial.

Evoluția politică internațională a validat integral justețea aprecierilor de politică externă făcute la Congresul al X-lea și la Conferința Națională, a confirmat în mod convingător realismul judecăților și actelor politice ale țării noastre. Revine Partidului Comunist Român meritul elaborării științifice a acestei politici, ca și acela al asigurării transpunerii sale depline în practică, în formule de o nedezmințită originalitate.

Comitetul Central a dat o înaltă apreciere activității neobosite desfășurate de tovarășul Nicolae Ceaușescu, atît pentru elaborarea principială, cît și pentru înfăptuirea practică a politicii externe a partidului și statului. Această activitate a dus la creșterea prestigiului României pe plan mondial, a înscris o contribuție valoroasă la promovarea destinderii internaționale, la dezvoltarea dialogului și a colaborării între state, la statornicirea unor raporturi noi, bazate pe încredere și egalitate între toate țările, la afirmarea dreptului popoarelor de a-și decide propria soartă, precum și la cauza întăririi unității forțelor socialismului, democrației și păcii.

Exprimînd voința poporului român de a se consacra în liniște muncii sale pașnice, de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate, de a amplifica relațiile sale de colaborare fructuoasă și multilaterală cu toate popoarele, de a participa mereu mai larg la dialogul politic internațional, la circuitul mondial al valorilor materiale și spirituale, în beneficiul păcii și progresului, politica externă și activitatea internațională ale partidului și statului nostru primesc aprobarea și girul întregii noastre națiuni socialiste.

La sosire, pe aeroportul din Praga, tovarășul Nicolae Ceaușescu este întîmpinat de către tovarășul Gustav Husak

VIZITA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU LA PRAGA

Convorbiri româno-cehoslovace la nivel înalt

Corespondență de la Constantin Prisăcaru

Marți dimineața a început vizita neoficială de prietenie în Republica Socialistă Cehoslovacă a tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, la invitația tovarășului Gustav Husak, secretar general al Comitetului Central al Partidului Comunist din Cehoslovacia.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu este însoțit de tovarășii Ion Pățan, membru supleant al Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R., și Ștefan Andrei, secretar al C.C. al P.C.R.

În întîmpinarea tovarășului Nicolae Ceaușescu, a persoanelor oficiale care îl însoțesc, au venit tovarășii Gustav Husak, Vasil Bilak, membru al Prezidiului, secretar al C.C. al P. C. din Cehoslovacia, Vaclav Hula, membru supleant al Prezidiului C.C. al P. C. din Cehoslovacia, Jan Gregor, vicepreședinte al guvernului R. S. Cehoslovace, președintele părții cehoslovace în Comisia mixtă guvernamentală de colaborare economică și tehnico-științifică cehoslovaco-română.

La amiază, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, a făcut o vizită protocolară, la Hradul din Praga, președintelui Republicii Socialiste Cehoslovace, general de armată Ludvik Svoboda, și tovarășului Gustav Husak, secretar general al Comitetului Central al Partidului Comunist din Cehoslovacia.

Președintele republicii a urat tovarășului Nicolae Ceaușescu bun sosit în Cehoslovacia și o vizită plăcută. În timpul discuției, desfășurată într-o atmosferă cordială, a fost exprimată convingerea că vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu va contribui la întărirea pe mai departe a relațiilor prietenești dintre Republica Socialistă Cehoslovacă și Republica Socialistă România.

Agenda primei zilei a vizitei a consemnat, de asemenea, începerea convorbirilor dintre tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășul Gustav Husak, în cadrul cărora sînt abordate probleme privind dezvoltarea colaborării între cele două partide, perspectivele amplificării relațiilor româno-cehoslovace, precum și probleme internaționale de interes comun.

Marți seara (moment în care revista noastră își închide ediția — n.r.), s-a încheiat prima parte a convorbirilor dintre tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășul Gustav Husak. O nouă rundă de convorbiri este prevăzută pentru miercuri.

Presa praghează din ultimele zile a consacrat numeroase materiale vizitei tovarășului Nicolae Ceaușescu și relațiilor româno-cehoslovace. Ziarul „Prace", evocînd evoluția ascendentă a relațiilor comerciale dintre România și Cehoslovacia — schimburi care, potrivit acordului comercial pe termen lung, vor crește în perioada 1971—1975 cu 50 la sută față de cincinalul anterior — arată : „O mare însemnătate are pentru Cehoslovacia industrială livrarea de energie electrică de către România pe baza acordului. Cehoslovacia primește anual aproximativ 2,5 miliarde kWh energie electrică realizată în centralele românești". „Comerțul româno-cehoslovac — apreciază la rîndul său «Lidova Demokracie» — cunoaște o dezvoltare dinamică. Volumul mărfurilor schimbate este acum de 2,5 ori mai mare în comparație cu 1960. Cehoslovacia numărîndu-se printre primii patru parteneri comerciali ai României". Referindu-se, în continuare, la perspectivele deosebit de bune care există în privința amplificării relațiilor economice reciproce, publicația cehoslovacă scrie : „Dar colaborarea prietenească dintre Cehoslovacia și România nu se mărginește, desigur, numai la domeniul economic, ea se desfășoară în domeniul cultural, științific, tehnic și, bineînțeles, în cel politic. Ambele țări sînt unite prin tradiționale legături de prietenie care, fără îndoială, se vor întări și adînci și mai mult în urma vizitei pe care secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului de Stat, Nicolae Ceaușescu o întreprinde în Cehoslovacia".

Înscriindu-se pe linia extinderii continue a legăturilor de prietenie și a relațiilor de colaborare tovărășească dintre partidele și popoarele celor două țări socialiste, actuala vizită reprezintă un moment important al dezvoltării acestor relații, fiind menită să contribuie la întărirea colaborării și prieteniei reciproce și să servească, totodată, cauzei generale a socialismului și păcii în lume.

O mare sărbătoare a poporului bulgar

Corespondență din Sofia de la Constantin Amariței

În fiecare an, în ajunul zilei de 3 martie, în întreaga Bulgarie au loc manifestări populare închinate, cu recunoștință, memoriei celor care au luptat și și-au dat viața pentru ca pe pămîntul țării să apună pentru totdeauna robia și să răsară soarele libertății naționale. În seara acestei zile, locuitorii Sofiei obișnuiesc să se adune în Piața Adunării Populare, din centrul capitalei bulgare, unde, într-un cadru festiv, are loc, de fiecare dată, o impresionantă manifestație încheiată cu retragere cu torțe și focuri de artificii.

În acest an, sărbătorirea zilei de 3 martie a avut un caracter aparte, ea marcînd 95 de ani de la acea primă zi de libertate, după aproape cinci secole de robie otomană.

În careul format de cîteva detașamente de militari din garnizoana Sofia, flancate de două detașamente ale Uniunii Tineretului Comunist Dimitrovist și pionierilor, la lumina torțelor sînt evocate memorabilele și eroicele zile ale anilor 1877—1878, cînd bătălia pentru eliberarea Bulgariei s-a încheiat victorioasă. La „apelul festiv", care se rostește întotdeauna la asemenea manifestări, în liniștea mormîntală din jur, se aud numele lui Gheorghi Rakovski, Vasil Levski, Hristo Botev, Liuben Karavelov și ale multor altor eroi naționali bulgari, apoi ale generalilor și ofițerilor ruși. Numele căpitanilor Valter Măracineanu și Năstase Ion amintesc de eroismul ostașilor români și de jertfele date de ei în luptele pentru cucerirea Griviței și Plevnei.

Și astăzi, sînt vii în memoria poporului bulgar acele crîncene și sîngeroase bătălii în care, alături de armatele rusești, lupta armata română compusă din 32 000 de dorobanți. „Niciodată nu m-am gîndit — scria, în acele zile ale anului 1877, corespondentul ziarului «Bund» din Berna — ca o unitate militară, care pînă atunci nu a știut ce înseamnă focul luptei, poate fi așa de viteză. Astăzi, mai mult ca oricînd, sînt convins că armata română merită să fie comparată cu oricare armată europeană și fiecare se poate mîndri cu soldații și ofițerii care au dat dovada unor asemănătoare pilde strălucitoare de vitejie".

Presa sofiotă de sîmbăta trecută, subliniind că „victoria asupra armatei otomane de 40 000 luptători de la Plevna a fost o etapă hotărîtoare pentru victoria finală de la 3 martie 1878", amintește că „Plevna, mai devreme decît alte orașe bulgare, și-a cîștigat libertatea ; dar prețul acestei libertăți a fost necrezut de mare : 31 000 de ruși și 7 500 de ostași români au căzut eroic". „Și încă de atunci, scrie ziarul «Narodna Armia», locuitorii Plevnei se gîndesc cum să imortalizeze acea zi, cu ce să răsplătească (dacă există unitate de măsură pentru aceasta) pe eliberatorii săi".

În Bulgaria de astăzi, există peste 450 de monumente ridicate în semn de cinstire a eliberatorilor, pe multe din piedestalele cărora sînt înscrise cuvintele : „Fraților eliberatori, Bulgaria recunoscătoare". Alte sute de monumente înălțate în anii de construcție socialistă vin să li se alăture, întărind și mai mult ideea recunoștinței față de acei eroi, cunoscuți și necunoscuți, care, prin sacrificiul lor, au cucerit libertatea poporului bulgar.

100 de ani de la moartea lui Vasil Levski, personalitate proeminentă, militant de seamă al mișcării revoluționare de eliberare națională din Bulgaria

Pe pămînturile pe care, în urmă cu 95 de ani, fumegau doar țevile puștilor și tunurilor, se înalță astăzi mari combinate chimice, uzine constructoare de mașini, puternice și moderne unități ale industriei socialiste. Numai în cursul anului 1972, în județul Plevna au fost terminate o sută de noi obiective de construcții : 16 întreprinderi industriale, printre care o mare fabrică de confecții, „Mizia", o modernă bază de depozite, unică în Bulgaria, a Uniunii economice de stat „Aprovizionarea teritorială", o bază de dezvoltare tehnică pentru mașini de prelucrat mase plastice, Centrul teritorial de calcul electronic, 11 clădiri comerciale, 59 de obiective social-culturale.

Întreaga economie bulgară cunoaște, de altfel, o dezvoltare în ritmuri susținute, în cadrul unui vast program conceput de Partidul Comunist Bulgar pentru construirea societății socialiste dezvoltate. Bilanțul anului 1972 este, în acest sens, deosebit de grăitor : venitul național a crescut, comparativ cu 1971, cu 7 la sută, productivitatea muncii cu 6,5 la sută, asigurînd 95 la sută din sporul anual al venitului național, producția industrială și cooperatistă, cu 8,3 la sută, cele mai înalte ritmuri fiind înregistrate de industriile petrolieră, siderurgică, constructoare de mașini, chimică și de cauciuc.

În anul 1973, sînt prevăzute noi mijloace de a se menține, pentru majoritatea ramurilor economice, ritmuri înalte de dezvoltare, un indicator ilustrativ al acestei politici rămînînd volumul investițiilor capitale. Prin noul program de investiții se urmărește cu precădere concentrarea investițiilor capitale, principalele fonduri fiind orientate spre cele mai importante obiective industriale ale ramurilor care asigură economiei bulgare materiile prime de bază. Printre acestea, pe primul loc continuă să se afle complexul industrial Devnia. Cea mai mare parte a celor 65 de milioane leva prevăzute în acest an numai pentru lucrări de construcții montaj se va cheltui pentru terminarea și darea în exploatare a noilor capacități ale industriei chimice grele. Peste 20 000 de constructori, montori și specialiști, care lucrează în această zonă, vor da integral în exploatare, anul acesta, Combinatul pentru îngrășăminte minerale complexe, cu o capacitate de 1,2 milioane tone pe an. Despre dimensiunile acestui nou gigant al industriei chimice bulgare vorbește și faptul că cele trei linii tehnologice de bază — pentru amoniac, azot și superfosfați — sînt de aproximativ două ori mai mari decît cele similare de la Combinatul chimic de la Vrața. Astăzi, la fiecare hectar de pămînt arabil din Bulgaria se folosesc 130 kg îngrășăminte, substanță activă (azot, potasiu și fosfor) în timp ce, în anul 1975, cantitatea lor va crește la 212 kg.

Importante investiții capitale vor fi alocate, de asemenea, pentru construcția conductelor de transport de produse petroliere Burgas—Plovdiv—Sofia și Burgas—Varna — Devnia, pentru dezvoltarea Combinatului petrochimic de lîngă Burgas cu o capacitate de prelucrare anuală de încă 3 milioane tone petrol și a celui de lîngă Plevna. Va continua, în ritmuri înalte, construirea primei atomocentrale bulgare de la Kozlodui, ale cărei prime două turbogeneratoare urmează să livreze energie electrică în cursul anului viitor ; paralel, au și început lucrările la cea de-a doua atomocentrală de la Kozlodui, care va adăuga încă 880 MG putere instalată la zestrea energetică a Bulgariei.

În conformitate cu prevederile planului cincinal 1971—1975, se vor dezvolta și capacitățile de producție ale siderurgiei bulgare, o atenție principală fiind acordată terminării laminorului de 1 200 milimetri de la Combinatul metalurgic Kremikovți, a cărui producție anuală de 320 000 tone de tablă este luată în considerație în balanța de materiale a anului 1974.

Ca ramură conducătoare a economiei, industria constructoare de mașini beneficiază și ea, în cursul acestui an, de importante fonduri de investiții, a căror materializare va conduce la o creștere a producției ei față de 1972 cu 19,2 la sută. Printre cele mai importante obiective ale sale, care urmează să fie date în exploatare în acest an, se numără turnătoriile de fontă de la Ihtiman și Loveci, Uzina pentru scule așchietoare de la Vidin, Uzina pentru scule abrazive din Berkoviția și Uzina mecanică din Plevna.

În cursul anului 1973, vor fi construite alte circa 70 000 de noi locuințe. Odată cu acestea se vor înălța numeroase obiective în rețeaua învățămîntului, comercială și sanitară.

Programul de construcții pe 1973 al economiei bulgare exprimă, după cum se vede, preocupările și grija permanentă a Partidului Comunist Bulgar și a guvernului pentru întărirea puterii economice a țării, pentru ridicarea bunăstării materiale a poporului.

Act final la masa conferinței de la Paris : se semnează documentul redactat în cinci limbi — vietnameză, engleză, chineză, franceză și rusă. Fiecare din cei 12 miniștri va semna de 60 de ori

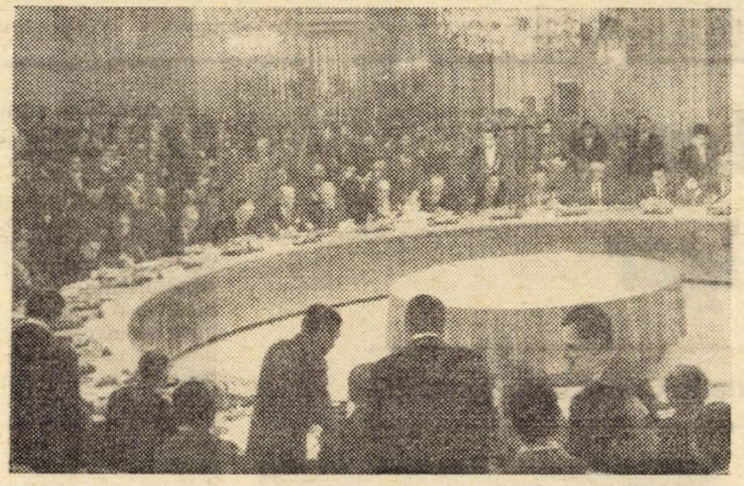

PARIS

Din nou pe Avenue Kléber

Corespondență de la Paul Diaconescu

Într-o lume aflată în plină și necontenită mișcare, într-o lume în care evenimente mari sau mici apar cu repeziciunea cu care se rostogolesc literele pe ruloul teleimprimatorului, o întrunire de cîteva zile a 12 miniștri de externe este, prin ea însăși, un eveniment de o deosebită însemnătate.

Întîlnirea de la Paris a celor 12 miniștri de externe — la care a participat și secretarul general al Organizației Națiunilor Unite, Kurt Waldheim — ilustrează faptul că popoarele devin din ce în ce mai conștiente și mai responsabile față de destinele păcii în lume, că eforturile de a căuta căile destinderii și înțelegerii sînt tot mai dese și mai eficiente în epoca noastră.

Am retrăit, vineri două-amiază, în marea sală a tratativelor din vechiul Hotel Majestic, emoția solemnă a unui eveniment deosebit. „Sala aceasta ar trebui denumită *Sala Păcii*" — și-a exprimat dorința, care nu era numai a sa, un confrate austriac, unul din cei aproape o mie de ziariști din întreaga lume, acreditați pe lîngă conferința internațională asupra Vietnamului.

Într-adevăr, în aceeași zi, la 2 martie orele 16 și 10 minute, în sala de pe Avenue Kléber se pecetluia documentul internațional asupra păcii în Vietnam. Acordul asupra încetării războiului semnat la 27 ianuarie, în aceeași incintă, de către foștii beligeranți își găsea acum *consacrarea internațională oficială*. Cei 12 miniștri de externe — patru reprezentînd forțele aflate pînă mai ieri în conflict (Republica Democrată Vietnam, Statele Unite ale Americii, Guvernul Revoluționar Provizoriu al Republicii Vietnamului de Sud, Republica Vietnam), cei patru membri ai Comisiei de control și supraveghere (Canada, Ungaria, Indonezia, Polonia), precum și ceilalți patru membri ai Consiliului de Securitate al O.N.U. (Republica Populară Chineză, Franța, Marea Britanie, U.R.S.S.) — garantau prin semnăturile lor (720 în total) premisele de instaurare a păcii pe pămîntului Vietnamului, greu încercat de furia unui război nimicitor.

Pentru cei care au avut privilegiul să urmărească mai îndeaproape lungul șir de negocieri desfășurate la Paris, un fapt însemnat, mai exact spus o idee definitorie

Actul Conferinței internaționale cu privire la Vietnam

— text integral —

Guvernul Republicii Franceze,
Guvernul Revoluționar Provizoriu al Republicii Vietnamului de sud,
Guvernul Republicii Populare Ungare,
Guvernul Republicii Indonezia,
Guvernul Republicii Populare Polone,
Guvernul Republicii Democrate Vietnam,
Guvernul Regatului Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord,
Guvernul Republicii Vietnam,
Guvernul Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste,
Guvernul Canadei,
Guvernul Republicii Populare Chineze și
Guvernul Statelor Unite ale Americii,
în prezența secretarului general al Organizației Națiunilor Unite,

Pentru a lua act de acordurile semnate, pentru a garanta încetarea războiului, menținerea păcii în Vietnam, respectarea drepturilor naționale fundamentale ale poporului vietnamez și dreptul populației sud-vietnameze la autodeterminare și a contribui la pacea în Indochina și a o garanta, au convenit asupra următoarelor dispoziții pe care se angajează să le respecte și să le execute :

Articolul 1

Părțile participante la acest document iau act în mod solemn și își exprimă în mod solemn aprobarea față de Acordul cu privire la încetarea războiului și restabilirea păcii în Vietnam, semnat la Paris la 27 ianuarie 1973, și față de cele patru protocoale care însoțesc Acordul, semnate, la aceeași dată (menționate în prezentul Act ca Acordul și, respectiv, protocoalele) și le sprijină în mod solemn.

Articolul 2

Acordul corespunde aspirațiilor și drepturilor naționale fundamentale ale poporului vietnamez — independența, suveranitatea, unitatea și integritatea teritorială a Vietnamului, dreptul populației sud-vietnameze la autodeterminare — precum și dorinței sincere de pace comună tuturor țărilor din lume. El reprezintă o contribuție majoră la pace, la autodeterminare, la independență și la îmbunătățirea relațiilor între țări. Acordul și protocoalele trebuie să fie respectate cu strictețe și executate cu scrupulozitate.

Articolul 3

Părțile participante la prezentul document iau act în mod solemn de angajamentul părților participante la Acord și la protocoale de a respecta cu strictețe și de a executa în mod scrupulos Acordul și protocoalele.

Articolul 4

Părțile participante la prezentul act recunosc în mod solemn și respectă cu strictețe drepturile naționale fundamentale ale poporului vietnamez, adică independența, suveranitatea, unitatea și integritatea teritorială a Vietnamului, precum și dreptul populației sud-vietnameze la autodeterminare. Părțile participante la prezentul act respectă cu strictețe Acordul și protocoalele și se abțin de la orice acțiune care nu ar fi conformă cu prevederile lor.

Articolul 5

În interesul unei păci durabile în Vietnam, părțile participante la prezentul act invită toate țările să respecte cu strictețe drepturile naționale fundamentale ale poporului vietnamez, adică independența, suveranitatea, unitatea și integritatea teritorială a Vietnamului și dreptul populației sud-vietnameze la autodeterminare, să respecte cu strictețe Acordul și protocoalele, abținîndu-se de la orice acțiune care nu ar fi conformă cu prevederile lor.

Articolul 6

a) Cele patru părți participante la Acord sau cele două părți sud-vietnameze vor putea — fie individual, fie printr-o acțiune comună — să informeze celelalte părți participante la prezentul act asupra înfăptuirii Acordului și protocoalelor. Dat fiind faptul că rapoartele și punctele de vedere prezentate de Comisia internațională de control și supraveghere referitoare la controlul și supravegherea aplicării dispozițiunilor Acordului și protocoalelor care fac parte din sarcinile comisiei vor fi adresate fie celor patru părți semnatare ale Acordului, fie celor două părți sud-vietnameze, va reveni acestor părți sarcina ca — fie individual, fie printr-o acțiune comună — să le transmită fără întîrziere celorlalte părți participante la prezentul act.

b) Cele patru părți participante la Acord sau cele două părți sud-vietnameze vor transmite, de asemenea, — fie individual, fie printr-o acțiune comună — aceste informații, precum și aceste rapoarte și puncte de vedere unui alt participant la Conferința internațională cu privire la Vietnam pentru informarea sa.

Articolul 7

a) În cazul unei încălcări a Acordului sau a protocoalelor, încălcare ce amenință pacea, independența, suveranitatea, unitatea sau

li s-a dezvăluit încetul cu încetul. Un redactor de la agenția „France Presse" — care n-a lipsit de la nici o conferință de presă, urmărind, pas cu pas și meandră cu meandră, lungul drum al înțelegerii — ne-a arătat un calcul, nu lipsit de semnificații. Negocierile ce au dus la *actul final*, semnat vineri după-amiază, s-au desfășurat timp de 4 ani și 10 luni, reprezentînd peste 1 250 de ore de discursuri și declarații de presă. Principalii negociatori au parcurs distanțe enorme între diferite capitale ale lumii, întîlnindu-se cu personalități din diverse țări, de diverse orientări și concepții politice. Unul din acești negociatori a străbătut în avion o distanță apropiată de distanța care desparte Pămîntul de Lună. Dar, drumurile, odată străbătute, se dovedesc a fi cele ale apropierii, nu ale despărțirii.

Istoria — căci există și se va scrie o istorie a păcii în Vietnam — va consemna acest adevăr consacrat la 2 martie în incinta solemnă de pe Avenue Kléber : realitățile sfîrșesc totdeauna prin a învinge. Chiar dacă, ici-colo, unii mai refuză încă să privească în față evidența, mîine vor fi obligați s-o facă. Pentru că popoarele o vor, pentru că o impune cursul inexorabil al istoriei în epoca noastră.

Victoria păcii în Vietnam este o victorie a realismului, a evidenței. Și putem afirma că lungul drum al păcii în Vietnam este o lecție de istorie contemporană.

---

integritatea teritorială a Vietnamului ori dreptul populației sud-vietnameze la autodeterminare, părțile semnatare ale Acordului și ale protocoalelor, acționînd fie individual, fie în comun, vor consulta celelalte părți participante la prezentul act pentru a stabili măsurile necesare în vederea remedierii situației.

b) Conferința internațională cu privire la Vietnam va fi convocată din nou la cererea comună a guvernului Statelor Unite ale Americii și guvernului Republicii Democrate Vietnam, în numele părților semnatare ale Acordului sau la cererea a cel puțin șase din părțile participante la prezentul act.

Articolul 8

Pentru a contribui la pacea în Indochina și pentru a o garanta, părțile participante la prezentul document iau act de angajamentul luat de părțile participante la Acord de a respecta independența, suveranitatea, unitatea, integritatea teritorială și neutralitatea Cambodgiei și Laosului, așa cum se stipulează în Acord ; acceptă, de asemenea, să le respecte și să se abțină de la orice acțiune care nu ar fi conformă cu acestea și invită celelalte țări să facă același lucru.

Articolul 9

Prezentul act intră în vigoare imediat după semnarea sa de către reprezentanții plenipotențiari ai fiecăreia din cele 12 părți și va fi executat cu strictețe de toate părțile. Semnarea acestui act nu constituie recunoașterea nici uneia din părți, în nici un caz în care această recunoaștere nu a fost acordată anterior.

Întocmit la Paris, în 12 exemplare, la 2 martie una mie nouă sute șaptezeci și trei, în limbile franceză, rusă, vietnameză, engleză și chineză, toate textele fiind în mod egal autentice.

HELSINKI

A treia rundă

Corespondență de la Dumitru Tinu

Lucrările reuniunii multilaterale, dedicată pregătirii conferinței general-europene, amintesc în multe privințe de activitatea dintr-un laborator, în care cercetători din diverse țări încearcă să soluționeze în comun una din problemele de mare actualitate. „Laboratorul" de la Dipoli își desfășoară activitatea după reguli specifice, însă investiția de eforturi în căutarea soluțiilor pentru înfăptuirea securității europene, conlucrarea reprezentanților diferitelor state sînt, în multe privințe, similare celor dintr-un veritabil institut de cercetări.

Reprezentanții celor 34 de state participante au stabilit, mai întîi, regulile de desfășurare a negocierilor ; apoi, și-au făcut cunoscute pozițiile de principiu asupra problemelor securității și cooperării pe continent (în prima etapă) ; în continuare și-au expus propunerile lor cu privire la ordinea de zi a viitoarei conferințe general-europene (într-o a doua etapă). Acum — în cea de-a treia etapă a consultărilor — s-a trecut la faza finalizării acestora.

Încă din primele zile după reluarea consultărilor s-a ajuns la un acord cu privire la activitatea de elaborare a ordinii de zi și de definire a sarcinilor pentru comisiile ce urmează să funcționeze în faza a doua a conferinței general-europene. Astfel, s-a convenit asupra constituirii unui grup de lucru, format din reprezentanții tuturor statelor participante, care să înceapă imediat să examineze și să sintetizeze propunerile referitoare la primul punct al ordinii de zi și, în același timp, să definească sarcinile comisiei respective.

Participanții la reuniune au arătat la timpul respectiv că grupul de lucru are un caracter experimental, urmînd ca, în funcție de rezultatele obținute, să se hotărască asupra continuării activității sale. Activitatea grupului avînd la bază normele de procedură convenite încă la debutul reuniunii multilaterale, în noiembrie 1972, s-a asigurat, astfel, un cadru propice pentru desfășurarea negocierilor, ceea ce a permis să se înainteze spre elaborarea unor soluții general acceptabile. Desigur, avînd în vedere multitudinea de opinii asupra problemelor atît de complexe circumscrise primului punct — securitatea europeană — nimeni nu și-a imaginat că se va putea obține foarte rapid o armonizare a punctelor de vedere. Dezbaterile de pînă acum au relevat însă existența unor posibilități reale pentru aceasta. Voi cita, spre exemplificare, evoluția negocierilor asupra principiilor relațiilor dintre state. Este o apreciere, larg împărtășită de participanții la grupul de lucru, că, în această chestiune s-a realizat o sensibilă apropiere a pozițiilor. În primul rînd, se constată un efort constructiv pentru punerea de acord a diverselor propuneri formulate în cursul etapelor anterioare.

Schimbul de opinii din ultimele zile a arătat că se conturează un consens în ce privește aria de cuprindere a acestor principii — și anume, ele trebuie să îmbrățișeze toate normele statuate de dreptul internațional. În acest sens, participanții au subliniat că principalele surse pentru elaborarea principiilor sînt Carta O.N.U. și Declarația Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite din 1970. Totodată, dezbaterile au pus în evidență aprecierea comună a statelor participante asupra necesității adoptării unor măsuri de creștere a stabilității și încrederii în Europa, inclusiv a unor măsuri colaterale, de ordin militar, ca parte componentă a securității europene.

Desigur, este încă prematur un bilanț al activității din „laboratorul" diplomatic de la Dipoli ; de altfel, această a treia etapă abia a început. După părerea participanților și a observatorilor de aici, rezultatele înregistrate sînt de bun augur, dovedind încă o dată că, prin eforturi comune, printr-o strînsă conlucrare, în spiritul bunei înțelegeri, al receptivității față de punctele de vedere ale tuturor, se poate progresa spre împlinirea misiunii încredințate acestei reuniuni.

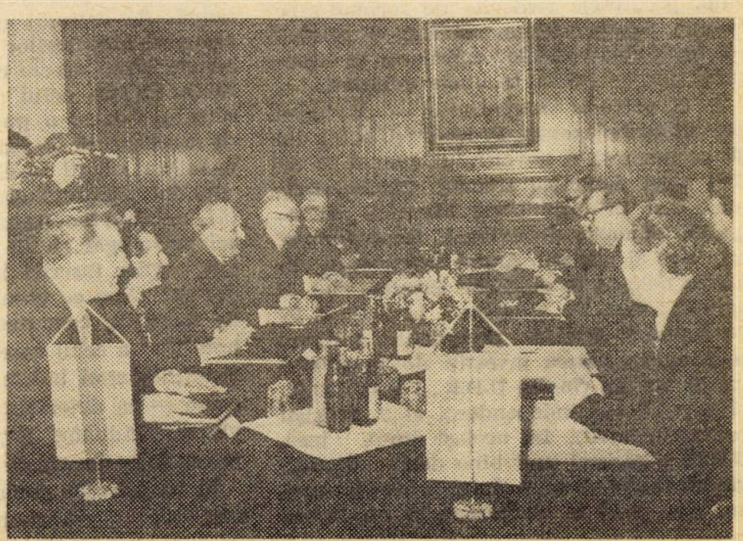

Sofia. Convorbiri iugoslavo-bulgare. Stane Dolanț, secretar al Biroului Executiv al Prezidiului Uniunii Comuniștilor din Iugoslavia (al doilea din dreapta), a fost oaspetele lui Todor Jivkov, prim-secretar al C.C. al P.C. Bulgar (al treilea din stînga)

PARIS

După primul tur de scrutin

Corespondență de la trimisul nostru
Florica Șelmaru

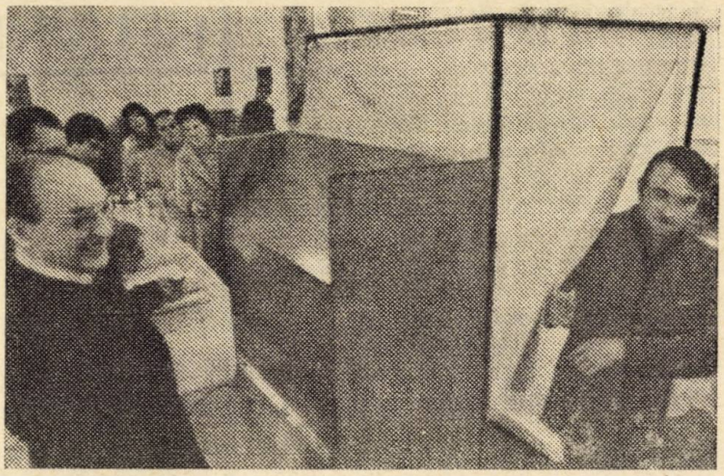

Duminică electorală la Paris. Premieră tehnică: s-a introdus sistemul electronic de numărătoare a voturilor

Din cele 490 de mandate în Adunarea Națională care constituie miza actualelor alegeri, nici 60 nu au fost cucerite duminică la primul tur de scrutin. Toate celelalte sînt în balotaj. Situația aceasta reflectă o competiție electorală strînsă : nu întîmplător, în ajunul prezentării cetățenilor la urne, și limbajul presei și al convorbirilor particulare folosea cu mare frecvență termenul „suspense". Se pare, de altminteri, că, în noaptea de duminică spre luni, din cele trei programe ale televiziunii, cel consacrat dominant alegerilor legislative a fost urmărit cu stăruință deosebită de telespectatori. În ciuda duratei : programate de la 19,55 la 2,30, emisiunile speciale s-au mai prelungit cam cu o oră. Puțin înainte de încheiere, ministrul afacerilor interne, Raymond Marcellin, anunța rezultatele — aproape complete dar deja caracteristice — obținute la primul tur de scrutin.

Trei trăsături definesc consultările electorale din 4 martie. În primul rînd, participarea : s-a înregistrat cel mai mic procent de abținere (18,7 la sută) din toate alegerile legislative ținute în ultimii 15 ani (se amintește că, în noiembrie 1958, acest procent a fost de 22,9 ; în noiembrie 1962, de 31,2 ; în martie 1967, de 19,7 ; în iunie 1968, de 19,99). În al doilea rînd, o anumită — prevăzută, de altfel, chiar de experții formațiilor guvernamentale — pierdere de teren din partea acestora : cu 2,2 la sută mai puțin decît la alegerile din 1967, care — datorită unui context politic oarecum comparabil — servesc, în general, drept moment de referință. În al treilea rînd, progresele realizate de formațiunile stîngii. Aceste ultime trăsături — privind nu cantitatea voturilor exprimate ci orientarea lor — invită la unele adnotări.

În ce privește majoritatea — „Uniunea Republicanilor pentru Progres" (U.R.P.), din 30 de membri ai guvernului, numai 13 au fost aleși duminica trecută. Chaban Delmas, fost prim-ministru, Maurice Schumann, ministru de externe, René Pleven, ministru al justiției, André Bétencourt, ministru delegat la afacerile externe, sînt în balotaj ; sînt, de asemenea, în balotaj 97 de deputați care în precedenta Adunare Națională fuseseră investiți de la primul tur de scrutin (76 din U.D.R., 1 fost U.D.R., 17 republicani independenți și 3 centriști guvernamentali). În același timp, însă, U.R.P. a rezistat mai bine decît afirmau sau lăsau să se înțeleagă unele pronosticuri, mai cu seamă în circumscripții rurale sau semirurale. Comentînd situația, secretarul general al formației gaulliste, Alain Peyreffite, menționa : „Al doilea tur de scrutin este cel care decide și cred că totul va depinde de felul în care se va desfășura această săptămînă..." În aceeași ordine de idei, Georges Marchais sublinia că, „în ciuda succesului stîngii, legea electorală nedreaptă (referire la faptul că aceasta este bazată nu pe reprezentarea proporțională ci pe sistemul majoritar — n.n.) poate totuși să dea formației U.R.P. și aliaților ei actuali sau potențiali mijloacele de a obține la al doilea tur majoritatea în Adunarea Națională".

Succesul stîngii, anunțat de toate sondajele care au precedat scrutinul, se confirmă. După datele oficiale, P.C.F. a obținut 21,29 la sută din sufragiile exprimate, U.G.S.D. (Uniunea Stîngii Democrate și Socialiste) — 19,16 din care, după aceleași date, 17,72 au revenit partidului socialist și 1,43 radicalilor de stînga. Cifrele arată astfel : pe de o parte, solida stabilitate a electoratului comunist, pe de alta faptul că socialiștii, fără a confirma pe deplin pronosticurile din ajunul consultării, înregistrează, în raport cu propriile lor poziții din alegerile anterioare, o creștere apreciabilă a procentajului de voturi obținute.

Problema esențială în această perioadă scurtă între scrutine o constituie felul în care se vor cristaliza deplasările de vot duminica viitoare, cînd evantaiul candidaților se va fi restrîns. Într-adevăr, pentru a fi ales la primul tur de scrutin, candidatul trebuie să întrunească majoritatea absolută a sufragiilor exprimate și un număr de sufragii egal cu un sfert din numărul alegătorilor înscriși ; cei care nu au îndeplinit aceste condiții intră automat în competiția celui de-al doilea tur de scrutin. Pentru a putea face din nou act de candidatură — listele s-au închis marți la miezul nopții — ei trebuie să fi trecut duminica trecută „bariera celor 10 la sută", adică să fi obținut un număr de voturi cel puțin egal cu 10 la sută din numărul alegătorilor înscriși în circumscripția respectivă. Ceea ce elimină un număr destul de mare de concurenți înaintea votului hotărîtor, a celui care — mai cu seamă în condițiile unui balotaj evasigeneralizat ca acum — va determina structura politică a viitoarei Adunări Naționale, cu toate implicațiile ce decurg de aici.

În ce privește deplasările de vot între semnatarii programului comun, de-a lungul întregii perioade electorale nimeni n-a pus la îndoială strictețea cu care partidul comunist și candidații săi își vor respecta angajamentul de a se retrage la al doilea tur de scrutin în favoarea unui partener mai bine plasat pentru a deveni candidatul unic al stîngii. Dar, în anumite cercuri și de către anumiți observatori (în zonele politice în care s-ar accepta o „bipolarizare", dar „de tip britanic sau suedez sau vest-german"), au fost urmărite cu interes tentativele de apropiere ale „mișcării reformatorilor" în direcția P.S.F. În numele partidului său, François Mitterrand a declarat însă în repetate rînduri atașamentul socialiștilor pentru angajamentul reciproc de renunțare în favoarea candidatului care va fi plasat cel mai bine la primul scrutin. A doua zi chiar după desfășurarea acestuia, luni, „statele majore" electorale ale partidului comunist, partidului socialist și radicalilor de stînga au avut o reuniune comună, la capătul căreia reafirmau această normă de conduită : nu vor prezenta „decît un singur candidat pentru fiecare mandat în balotaj", iar „acela dintre candidații favorabil programului comun de guvernămînt care a fost în frunte la primul scrutin va fi la cel de-al doilea candidatul unic al tuturor democraților". Că acest principiu merge în sensul dorinței și convingerilor militanților celor trei formații o dovedește, între altele, faptul că în mai multe circumscripții, din nord mai cu seamă, operația de renunțare reciprocă s-a efectuat imediat, candidatul unic înscriindu-se pe lista celui de-al doilea tur de scrutin.

În ce privește „Mișcarea reformatorilor", cele 12,56 procente obținute la primul scrutin se află sub nivelul preconizat de sondaje, dar se pot adeveri suficient de importante în cazul în care, la cel de al 2-lea tur de scrutin, ele s-ar adăuga voturilor majorității. Este o posibilitate despre care observatorii politici consideră că este serios luată în considerare, chiar dacă liderii „reformatori" — Jean Lecanuet, centrist de opoziție, și Jean-Jacques Servan-Schreiber, partidul radical — au preferat modalități de exprimare care nici să nu angajeze, nici să nu împiedice o eventuală cooperare cu majoritatea.

Potrivit sistemului electoral, începînd de miercuri devin cunoscute listele definitive de candidați, pentru cel de al doilea tur de scrutin, în urma desistărilor și înțelegerilor intervenite între partide.

LONDRA

Confruntări la înaltă tensiune

Corespondență de la
Nicolae Plopeanu

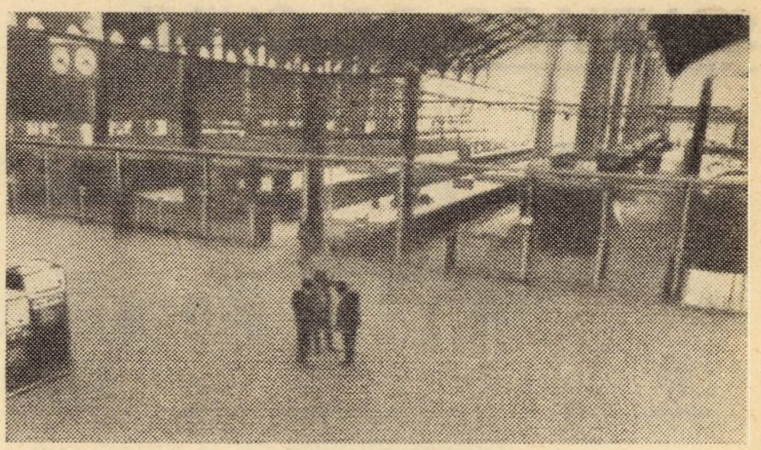

Peroane pustii : 29 000 de mecanici de locomotivă în grevă

Viața politică și social-economică britanică se desfășoară în acest sfîrșit de iarnă la o tensiune ridicată : în Parlament au loc zilnic ample și furtunoase dezbateri asupra a ceea ce a fost numit „programul antiinflaționist" al guvernului — cel mai cuprinzător program prezentat de cabinetul Heath în cei aproape trei ani de cînd se află la putere ; pe scena politică, paralel cu zvonurile tot mai insistente privind eventualitatea ținerii unor noi alegeri generale înainte de termen, confruntările dintre conservatori și laburiști iau forme ascuțite, în timp ce în interiorul partidelor înseși disputele jalonează frecvent viața acestora ; pe frontul social se desfășoară mari acțiuni greviste angajînd uneori sute de mii de oameni ai muncii, care amintesc de atmosfera din ajunul grevei generale din 1926. Încercînd să stăpînească situația, guvernul nu pregetă să anunțe luarea tuturor măsurilor pe care le are la îndemînă, inclusiv proclamarea stării de urgență.

De cîțiva ani, economia britanică nu mai izbutește să-și găsească busola. Nu este vorba, însă, de „o prăbușire economică", ci mai degrabă de „un proces de uzură", cum scrie ziarul „Daily Mirror". Puternica industrie engleză, care a reprezentat în trecut un factor determinant al progresului țării, lucrează abia cu ceva mai mult de 65 la sută din capacitate. Perioadele de stagnare alternează cu cele de relativă înviorare, ceea ce este cazul în prezent cînd producția marchează o oarecare creștere, iar șomajul, o anumită scădere. Pe de altă parte însă, mergînd în pas cu criza monetară interoccidentală, lira sterlină, monedă altădată de neclintit, a flotat luni de-a rîndul spre niveluri din ce în ce mai joase. „Boala economiei care pare să devină incurabilă se cheamă inflație" — scrie săptămînalul „Tribune" într-un amplu articol de analiză. Iar aceasta înseamnă creșterea prețurilor, înseamnă posibilități tot mai reduse de competitivitate, înseamnă deficitul balanței de plăți și mai înseamnă o sistematică pauperizare a maselor muncitoare. În condițiile în care economia înregistrează o astfel de evoluție contorsionată, tendința patronatului de a obține profituri tot mai mari nu se putea realiza decît prin forțarea maselor populare „de a-și strînge cureaua".

Cînd au venit la putere, conservatorii au promis că vor reduce prețurile dintr-o dată. Au trecut de atunci luni, apoi ani, dar gospodinele n-au văzut decît reversul medaliei : prețurile au crescut fără nici o stavilă. Încercînd să dea impuls economiei, guvernul a redus unele impozite și taxe, în speranța că sumele astfel economisite vor fi apoi investite în producție. Dar nu s-a întîmplat astfel. Dimpotrivă, efectul a fost contrar celui așteptat. Marile firme au ezitat să-și îndrepte capitalurile într-o direcție sau alta înainte de intrarea în Piața comună, lansîndu-se, în schimb, în speculații cu clădirile și terenurile, domeniu în care în ultimii 2—3 ani s-au înregistrat sporiri de prețuri și pînă la 4 000 la sută. Cine a profitat din toate acestea ? Din cele trei mii de milioane de lire „economisite" ca urmare a reducerii taxelor și impozitelor, 85 la sută au revenit numai unui procent de 3 la sută din populația țării.

Nemulțumirea creată în rîndul maselor muncitoare de măsurile guvernului a dus la izbucnirea a numeroase greve. S-a pretins atunci că principala cauză a inflației și a creșterii prețurilor ar fi revendicările muncitorilor de a obține salarii mai bune, corespunzător cu creșterea costului vieții. Pornind de la această teză, guvernul a impus patronatului obligația de a nu admite nici un fel de sporire de salariu mai mare de 7—8 la sută, deși prețurile și chiriile se dublaseră. În acest fel, orice revendicare se transformă indirect într-o confruntare între muncitori (sindicate) și guvern. Amploarea și repercusiunile pe care le-au avut însă grevele declanșate de mineri, acest detașament de frunte al clasei muncitoare din Anglia, au determinat guvernul să cedeze. O nouă „armă" a fost introdusă însă în lupta împotriva sindicatelor : legea relațiilor în industrie, care îngrădea serios drepturile elementare ale sindicatelor și ale celor ce muncesc. Încercările de a aplica legea s-au soldat cu noi confruntări, care au culminat cu greva generală a docherilor și greva muncitorilor de la căile ferate.

În toamna trecută, în poziția oficialităților a intervenit o schimbare : pentru inițierea programului menit să pună stavilă inflației, guvernul a început negocieri cu sindicatele. Fără rezultat însă ; negocierile n-au durat mult și au fost întrerupte, guvernul trecînd apoi la „înghețarea" salariilor, prețurilor, chiriilor și dividendelor. Reacțiile față de acest program n-au întîrziat, deoarece din tot ceea ce s-a prevăzut, cu adevărat „înghețate" au rămas numai salariile. Prețurile — și, în special, cele de la produsele alimentare, chiriile și dividendele au continuat să crească. Sindicatele au învinuit guvernul că încearcă să arunce întreaga povară a redresării economiei în spatele celor ce muncesc.

Pentru a răspunde într-un fel protestelor sindicatelor, guvernul a introdus unele timide restricții în ceea ce privește sporirea profiturilor. În ciuda faptului că aceste restricții sînt minore, faptul este interpretat ca semnificativ, deoarece programul a fost adoptat de un guvern conservator care niciodată pînă în prezent nu a contravenit cu nimic intereselor patronatului. Însuși programul de „dirijare a economiei" — cum l-a numit ziarul „Daily Telegraph" — contravine principiilor conservatoare și este, potrivit aceluiași ziar, „în contradicție flagrantă cu principiul liberei inițiative care constituie crezul conservatorilor". Deși programul Partidului conservator preconizează „denaționalizarea" industriilor naționalizate de laburiști, acest lucru nu s-a întîmplat. Mai mult, s-au luat măsuri de întărire a acestui sector : guvernul Heath a propus trecerea în proprietatea statului a firmei „Rolls Royce" cînd aceasta a dat faliment și a adoptat ample programe de modernizare a industriei siderurgice, energetice și carbonifere — ramuri naționalizate ale economiei britanice.

În aceste condiții, spre deosebire de atitudinea adoptată de Congresul sindicatelor britanice privind „totala necooperare", poziția cîtorva sindicate față de programul guvernamental a fost mai nuanțată, preconizîndu-se o anumită cooperare la înfăptuirea măsurilor ce urmează să fie întreprinse pe plan economic. Complexitatea situației este oglindită și de faptul că liderii Congresului sindicatelor britanice, deși se opun politicii guvernului, au respins ideea declanșării unei greve generale. După cum declara liderul sindicatelor salariaților serviciilor de poștă, Tom Jackson, o asemenea acțiune ar putea atrage doar o schimbare de persoane la conducerea guvernului conservator, înlesnind „venirea la putere a unor elemente mai de dreapta".

Nemulțumirile față de modalitățile de aplicare a politicii antiinflaționiste nu s-au materializat numai în grevele diferitelor sectoare de activitate. Pentru că se vorbește mereu mai mult despre posibilitatea unor alegeri anticipate, recentul „document comun" al partidului laburist și sindicatelor britanice privind politica economică, document ce reprezintă baza viitorului program electoral al opoziției, este privit și comentat cu interes de observatori. Între altele, documentul propune un control sever al prețurilor și, îndeosebi, al celor alimentare, sporirea impozitelor pentru veniturile cele mai ridicate, majorarea pensiilor de la 7 lire la 10 lire săptămînal, naționalizarea sau municipalizarea zonelor de dezvoltare urbană, menținerea dreptului sindicatelor de a negocia liber contractele lor colective și, evident, exclude „înghețarea" salariilor. Acest document era dat publicității săptămîna trecută, cu puțin înaintea deschiderii Conferinței extraordinare a T.U.C. (5 martie), chemată să discute tot situația economică actuală a Marii Britanii. În același început de săptămînă (și cu aproape o lună înainte de data obișnuită), ministrul de finanțe Anthony Barber supunea dezbaterilor proiectul noului buget.

Conferința extraordinară a T.U.C. și noul buget sînt oare în măsură să limpezească situația ? La ora cînd transmitem această corespondență, lucrările conferinței sindicatelor abia încep și se fac numai supoziții în legătură cu viitorul buget britanic. Dar în actuala conjunctură este cert că, în ciuda declarațiilor premierului de a urma neabătut planul întocmit și anunțat, conservatorii vor fi nevoiți, cel puțin în unele probleme economice, să țină seama de reacția populației și să-și revizuiască o parte a obiectivelor.

SANTIAGO DE CHILE

Mutații în favoarea Unității Populare

Corespondență de la Eugen Pop

Rezultatele alegerilor parlamentare sînt cunoscute. Înainte de a analiza cifrele, prin care se exprimă noua structură a celor două camere din Congresul național chilian, se impune o constatare menită să degaje sensul mutațiilor intervenite în opțiunile alegătorilor. În timp ce, la alegerile prezidențiale din 1970, Unitatea Populară a întrunit 36,2 la sută din totalul sufragiilor, acum, după doi ani și jumătate de guvernare, ea a obținut 43,39 la sută din preferințele corpului electoral.

Progresul Unității Populare are o însemnătate cu multiple funcții politice. Este, în primul rînd, o înfrîngere a proiectelor, nutrite de opoziție, de a-și întări majoritatea în sfera puterii legislative, care, deseori, a îngrădit posibilitățile de concretizare a unor importante prevederi din programul guvernamental al Unității Populare. Planurile opoziției vizau — deși, în ultimele săptămîni ale campaniei electorale, din prudență, nu s-a recurs la prea multă publicitate în jurul lor — obținerea a două treimi din Congres pentru a intra, astfel, în posesia unor pîrghii de decizie parlamentară, prin care să provoace o fractură în însăși instituția prezidențială. Plan spulberat, la 4 martie, atît de procentajul general al voturilor date Unității Populare, cît și de noua componență a fiecărei camere în parte. În Camera superioară a parlamentului (Senatul), Unitatea Populară a cîștigat 11 locuri, totalul reprezentării ei în Senat ridicîndu-se la 19. Coaliția partidelor de opoziție a pierdut, la alegerile din 4 martie, două mandate de senatori. În loc de 32 de reprezentanți cîți avea înainte, în prezent dispune de 30. O creștere de peste 10 la sută obține Unitatea Populară în Camerea deputaților. Dacă în vechiul parlament avea 57 de deputați, acum numărul acestora s-a ridicat la 63. În același timp, numărul deputaților reprezentînd partidele CODE scade de la 93 la 87.

Întrebat, la conferința sa de presă de marți seara, dacă cei care s-au pronunțat pentru Unitatea Populară la alegerile de la 4 martie ar fi cu toții partizani ai socialismului, președintele Allende spunea că această masă a corpului electoral s-a exprimat în favoarea unui guvern care înfăptuiește profunde transformări structurale ce deschid calea spre socialism.

Este evident că rezultatul obținut de Unitatea Populară are o importanță cu atît mai mare, cu cît înaintarea spre noua societate nu e lipsită de greutăți. Dar, scrie ziarul de seară „Ultima hora" (5 martie), „în pofida urii și obstrucției, în pofida șirului de acuzații constituționale împotriva miniștrilor și în pofida încercuirii imperialiste, a sabotajului economic, a miilor de forme în care reacțiunea a atacat guvernul, Unitatea Populară iese întărită din această luptă cu mai mulți parlamentari și cu voturi în procente de peste 40 la sută. Este confirmarea, în termeni electorali, a progreselor înfăptuite de masele muncitoare împreună cu guvernul lor. Cu această forță, cu unitatea care s-a întărit în perioada campaniei, cu succesele obținute în cei doi ani și jumătate este posibil să se avanseze pe calea îndeplinirii programului Unității Populare, singurul care asigură pentru Chile eliberarea sa definitivă de orice tutelă străină și instaurarea unui regim social fără exploatați și fără exploatatori".

Conflictul dintre guvern și opoziție rămîne deschis, fără, însă, ca de pe acum să se poată întrezări dacă alianța principalelor partide de opoziție (democrat-creștin și național) va continua sau nu și după alegeri, acestea avînd baze sociale diferite, care, în mod firesc, ar putea duce la bifurcarea drumurilor. În tot cazul, spunea președintele Allende la amintita conferință de presă, opoziția va trebui să reflecteze asupra semnificației pe care o are creșterea ponderii parlamentare a Unității Populare.

Fapt este că alegerile parlamentare de la 4 martie au dovedit că baza politico-electorală a Unității Populare, ca atare a politicii sale, este în creștere.

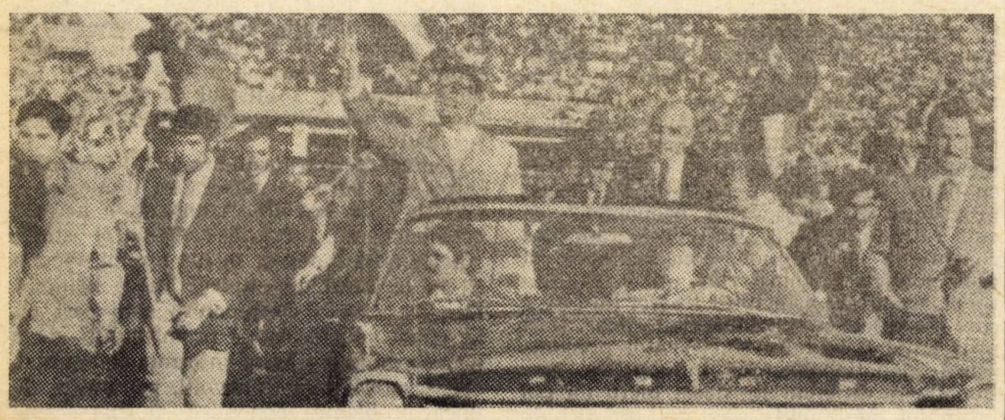

Președintele Allende în plină campanie electorală

BANGLADESH

Moment electoral

În istoria relativ scurtă a Republicii Bangladesh, ziua de 7 martie înseamnă un eveniment de referință : alegerile generale. Pentru prima oară în viața politică a țării, electoratul s-a prezentat la urne pentru a decide — conform prevederilor Constituției — configurația Adunării Constituante.

După cum se știe, Constituția provizorie adoptată în ianuarie 1972 — imediat după încheierea ostilităților indo-pakistaneze și consolidarea guvernului de la Dacca — a fost înlocuită, în urma acordului parlamentar, de un nou act fundamental. Ne referim la Constituția intrată în vigoare la 16 decembrie 1972, care stipulează organizarea de alegeri generale la fiecare cinci ani. În circumstanțele respective, electoratul dispune structura Adunării Constituante, parlamentarii urmînd să aleagă președintele care, la rîndul său, numește primul ministru.

Cei 35 de milioane de alegători înscriși în listele de votare și-au definit, așadar, opțiunile într-un moment-cheie al vieții social-politice din Bangladesh. Dar care este ratiunea pentru care observatorii apreciază actuala conjunctură a țării drept decisivă pentru evoluția ulterioară ? Dincolo de momentul electoral, prin el însuși definitor pentru distribuirea opțiunilor, Bangladesh trăiește cu acuitate procesul, deosebit de complex, al verificărilor tactici adoptate de partidul de guvernămînt Liga Awami și, implicit, ale gradului de eficiență a metodelor aplicate de guvernul Mujibur Rahman. După aproape doi ani de guvernare, Liga Awami, purtătoare a idealurilor de dezvoltare de sine stătătoare a Bangladeshului în conformitate cu aspirațiile poporului bengalez, se întîlnește cu electoratul în condițiile unei vieți politice normale, în care obiectivul primordial, refacerea economiei țării, implică eforturi uriașe. Exprimată concis, situația Ligii Awami este următoarea : ea trebuie să demonstreze în modul cel mai concret că elanul cu care bengalezii au militat pentru autodeterminare, urmîndu-i platforma-program, este urmat de rezultate pozitive în plan economic, social, politic. Bangladesh a trăit, astfel, la 7 martie mai mult decît un moment electoral.

Potențialul electoral al partidului de guvernămînt, al cărui lider este Mujibur Rahman, s-a configurat prin măsurile îndrăznețe adoptate în domeniul refacerii și dezvoltării economiei naționale. Naționalizările unor industrii-cheie (iută, textile, zahăr), a băncilor și societăților de asigurare, a unor întreprinderi de transporturi, precum și a companiilor de comerț exterior, au fost primele inițiative concrete ale guvernului Rahman în direcția îngustării spațiului de manevră al capitalului privat. Au urmat o serie de reforme administrative și economice, în cadrul cărora s-a reliefat, în primul rînd, reforma agrară (prin măsura limitării plafonului maxim de proprietate funciară la 33,5 acri, latifundiarii au fost desființați ca forță economică). Toate aceste inițiative, primite cu satisfacție de poporul bengalez, deși de o importanță fundamentală pentru programul de perspectivă al dezvoltării țării, nu

7 martie : alegeri în Bangladesh. La tribună, şeicul Mujibur Rahman

au eliminat, imediat şi automat, dificultăţile economice existente. Vom specifica în context, că, la începutul anului 1971, economia Bangladeshului se afla, practic, în plin haos, urmările războiului resimţindu-se cu o mare ascuţime. Pe de altă parte, însăşi „tradiţia" economică a acestei regiuni fusese, de decenii, dintre cele mai triste : fostul Pakistan de est, cu o populaţie de peste 75 milioane de locuitori, furniza materii prime (în special orez, iută, plante textile), nu avea nici un fel de industrie consistentă, în sfîrşit, agricultura se practica cu mijloace extrem de rudimentare.

În acest cadru, iniţiativele guvernului Rahman, vizînd trecerea la elaborarea unei strategii a industrializării, a dezvoltării economice, a învăţămîntului (80 la sută din populaţie este analfabetă) nu îşi puteau fructifica rezultatele de la o lună la alta. Eforturile depuse, precum şi măsurile concrete, administrative şi politice, au conturat însă drumul pe care înţelege să se orienteze Liga Awami în exercitarea puterii. De altfel, într-un recent discurs, ţinut în plină campanie electorală, în localitatea Chandanga, Mujibur Rahman sublinia că platforma-program a Ligii Awami continuă să se axeze pe necesitatea soluţionării problemelor complexe ale vieţii economice.

În acelaşi spirit militează şi Partidul Comunist din Bangladesh, al cărui Manifest electoral preconizează că obiectivul său fundamental este refacerea economiei pe baza industrializării, a desăvîrşirii reformei agrare şi, pe această cale, a ridicării nivelului de trai al maselor. În acelaşi document electoral comuniştii şi-au exprimat hotărîrea de a depune eforturi în vederea realizării unităţii forţelor democratice şi patriotice din ţară.

În comparaţie cu Liga Awami, partid influent şi avînd o istorie care se confundă cu însăşi consolidarea statului Bangladesh, forţele de opoziţie, restrînse numeric şi fără exerciţiul vieţii politice, precum Partidul Naţional Awami sau Partidul Naţional Socialist (înfiinţat cu cîteva săptămîni în urmă) nu au şanse reale în influenţarea repartizării în Adunarea Constituantă. Cu atît mai puţin partidele de dreapta, care au adoptat, în ultima vreme, metodele luptei teroriste şi ale actelor de sabotaj, devenind, în fapt, mercenare ale vechii oligarhii, lovite de măsurile reformatoare ale guvernului Rahman.

În aşteptarea contabilizării voturilor în urma recentelor alegeri generale din Bangladesh, observatorii apreciază că menţinerea la putere a Ligii Awami va permite vieţii social-economice a ţării înregistrarea atît de aşteptatelor repere ale drumului spre progres.

Radu Budeanu

BUENOS AIRES

Aşteptînd decizia urnelor

Pentru cei sub aproape 30 de ani, Argentina nu a oferit pînă acum evenimente de un asemenea nivel de incertitudine ca cele din ultimul an şi jumătate. S-a făcut totul pentru realizarea alegerilor generale şi s-a reuşit, după o paranteză de 27 de ani impusă de guvernele de facto, să se decidă că, la 11 martie 1973, în Argentina se va vota din nou.

Dintr-un punct de vedere, 11 martie va fi o dată de deznodămînt : după ani de căutări febrile a unor soluţii politice, întîi, economice, în al doilea rînd, liderii civili sau militari, în egală măsură, se văd ajunşi în faţa organizării alegerilor. Naţiunea este lăsată să vorbească şi să decidă ce anume îi convine. Codul electoral şi Constituţia înseşi au fost modificate : preşedintele şi vicepreşedintele sînt aleşi pentru o perioadă de 4 ani (în loc de 6), prin vot direct. Pînă acum, Congresul era cel care numea — în cazul că tandemul candidaţilor pentru preşedinte-vicepreşedinte nu obţinea majoritatea absolută (ceea ce era foarte greu) — pe unul din primii doi învingători. Amendamentele la Constituţie introduc, pentru alegerile de duminică, posibilitatea unui al doilea tur de scrutin, astfel încît votul direct al populaţiei să fie singurul care decide.

Înlăturarea lui Peron, în 1952, succesiunea, la intervale scurte de timp, a mai multor guverne, venirea, în 1966, a militarilor la putere, căderea guvernului Ongania, apoi a cabinetului Levingston, în sfîrşit instalarea juntei conduse de Alejandro Lanusse au dat conturul politic al ultimelor două decenii. În martie 1971, a început, întîi timid, apoi din ce în ce mai ferm, drumul mult aşteptat spre „marele acord naţional" care să împace tendinţele prea violent opuse, care să unească naţiunea pentru efortul comun atît de necesar construcţiei şi dezvoltării. Preşedintele Lanusse a ridicat interdicţia asupra activităţii partidelor politice, introdusă în 1966, a dispus publicarea unui statut al acestora, care prevede, între altele, alegerea unui parlament pentru o perioadă de patru ani. Fixează, de asemenea, alegerile prezidenţiale şi parlamentare pentru martie 1973 şi începe cursa diplomatică a contactelor cu generalul Peron, exilat la Madrid. I se permite acestuia să vină în ţară, după o absenţă de 17 ani, îi sînt redate rămăşiţele pămînteşti ale fostei soţii, Eva, reparîndu-se, astfel, gesturi care, cu cît trecea timpul, agitau şi mai mult spiritele.

Marea înţelegere naţională trebuia să preceadă alegerile, pentru ca ele să nu se transforme într-un „salt în vid". Febra alegerii candidaturilor, a alianţelor şi formării unor noi partide a cuprins imediat întreaga suflare politică. Puteau candida numai cei care, la 25 august 1972, se aflau deja în ţară. Cum sosirea lui Peron s-a produs la 17 noiembrie, dreptul de a se prezenta ca solicitant în acest sens a fost de la sine anulat. În locul său, a numit, însă, un colaborator de încredere, reprezentantul său personal, Hector Campora, impus, printr-o scurtă recomandare apoi o scurtă telegramă, Convenţiei patidului justiţialist (peronist). Aşa cum s-a anunţat la sfîrşitul lui decembrie, au prezentat candidaţi zece formaţiuni politice, dintre care cinci coaliţii şi cinci partide. Deznodămîntul este incert, decizia finală aflîndu-se în mîinile celor 14 milioane de alegători. Nu se aşteaptă, se pare, un rezultat revelator încă de la primul tur de scrutin, şansele circulînd nesigur de la Hector Campora, liderul frontului peronist, la Ricardo Balbin, candidatul Uniunii civice radicale, Ezequiel Martinez, general de brigadă al forţelor aeriene şi secretar al actualei junte militare, candidatul Alianţei republicane federale nou fondate, în sfîrşit, la Francisco Manrique, din partea Alianţei populare federaliste.

După eşuarea colaborării dintre justiţialişti şi radicali în cadrul alianţei „Ora poporului", primii au creat noi alianţe — Frontul civic de eliberare naţională, transformat apoi în Frontul justiţialist de eliberare, din care fac parte formaţiuni politice diverse — iar radicalii au preferat să acţioneze separat. Partidele satelite peronismului încearcă, însă, în continuare, să coopereze cu alte formaţiuni, angajîndu-se, în eventualitatea unei victorii, să coopteze şi alte forţe politice la realizarea programului de guvernare.

Precauţia de ultimă oră este o reacţie la îndepărtarea progresivă a unor aliaţi : radicalii „intransigenţi" (Oscar Alende) şi democrat-creştinii (José Antonio Allende) au avut convorbiri cu militanţii (comunişti, socialişti etc.) coaliţiei de stînga „Înţelegerea naţională a argentinienilor" (ENA). La Plenara din iulie 1972 a C.C. al P.C. din Argentina, s-a lansat apelul pentru întărirea acestei mişcări, pentru crearea de noi organizaţii de bază, partidul comunist arătîndu-se dispus să participe oricînd la un schimb de păreri cu forţele politice şi mişcările populare, cu scopul întemeierii oficiale a unui front autentic de eliberare naţională, antioligarhic şi antiimperialist.

În această conjunctură, guvernul Lanusse se declară imparţial, asigurînd, pînă în ultima clipă, că va respecta decizia urnelor şi realitatea concretă ce va urma.

Anca Voican

Şanse sensibil egale pentru Ricardo Balbin, Hector Campora, Francisco Manrique şi Ezequiel Martinez (de la stînga la dreapta)

Turnul din Gent, ridicat în chiar centrul orașului, e o încrucișare către care vin și de la care pleacă toate drumurile în această așezare cu amestec de stiluri arhitecturale și cu admirabile vestigii

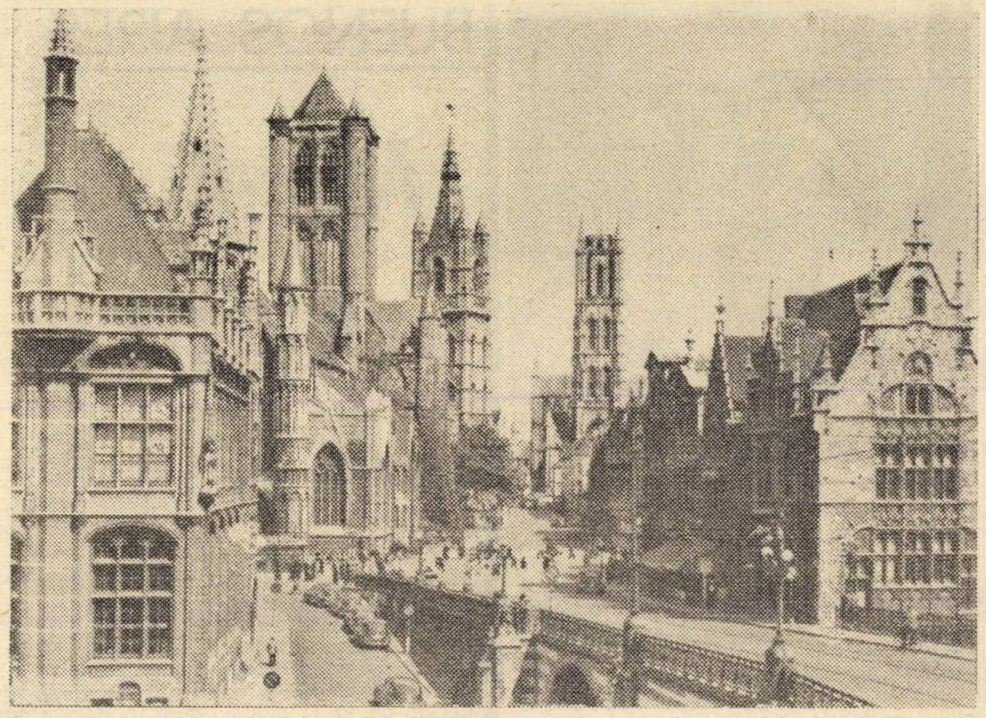

REPORTAJ PE GLOB

De la Gent către mare

Stelian Țurlea

Am avut șansa ca, în Hala Postavurilor din Turnul din Gent, să asist la ultima reprezentare a spectacolului de sunet și lumină, oferit călătorilor timp de cinci ani, legat de începuturile vieții orașului de la confluența Escaut-ului cu Lys. Șansa – pentru că din nici o carte sau studiu doct n-aș fi fost pătruns mai repede și mai stăpînitor de ideea permanenței, de puterea morală a vechilor flamanzi de a zidi și dezvolta, împotriva urgiilor istoriei, o cetate, de a se menține între meandrele mănoase ale fluviului și de a dura imaginea vieții lor de zi cu zi și a visurilor lor în dantelăria de piatră a caselor, în coloritul odihnitor al vitraliilor, în arhitectura străzilor. Încît, abia după aceea, ieșind să cunosc îndeaproape orașul, aveam să privesc cu ochii revederii toate acele admirabile vestigii ale vremurilor vechi și, mai ales, aveam să privesc altfel la cei pe care-l întîlnisem la un colț de stradă ori în fața unui portal sculptat și înnegrit de vreme – oriunde urmaș al întemeietorului așezării. Dacă există o artă de a călători, nu cred să se afle în extazul rece și estetizant în fața pietrelor, în căutarea cu orice preț a desfătărilor culinare și a amuzamentelor „à l'américaine". Mai curînd în a afla și *simți* oamenii locurilor, a scotoci după ceea ce se continuă din spiritul vremii pietrelor, a căuta să înțelegi ce se ascunde și dincolo de zîmbetul obișnuit binevoitor al gazdei. Și abia mai apoi e cealaltă artă, a scrisului despre călătorii, smulgînd din valul de amănunte esența – întreprindere de mare îndrăzneală, cu puțini meșteri.

Rătăcesc – la început puțin derutat de sclipirea soarelui pe așezările masive, de mulțimea direcțiilor în care mă pot îndrepta, de oferta de atracții între care, inevitabil, trebuie să aleg. Turnul ridicat prin 1300, cu ale sale 52 de clopote, simbol al libertății comunale, e așezat chiar în centrul orașului, ca o încrucișare către care vin și de la care pleacă toate drumurile. Cine îmi va spune că în alegerile mele subiective am să aflu acel spirit al permanenței pe care îl caut? Gent (Gand) e una din imaginile flamande despre care amintesc aproape toate scrierile de artă și de istorie privind această regiune a Europei, ca despre o așezare printre cele mai bogate în vestigii. Frumosul la Gent începe cu apele fluviului Escaut, „puternic, compact, palid și ruginiu" – spunea Verhaeren – amestecînd „grandoare și cruzime", pe malurile căruia „trăiește, lucrează și se înalță Flandra", cu înfățișările sale de vară, de toamnă, de iarnă, schimbătoare ca și omul. Schimbătoare, dar păstrînd mereu ceva dinainte. Casele corporațiilor (dulgherilor, dogarilor, postăvarilor, măsurătorilor de grîne), ridicate în epoci diferite, în stiluri diferite, nu dăinuie ca mărturii ale unui timp revolut, ci sînt prezențe vii în chipul așezării. Bătrînul hotel „Cour St. Georges" este și astăzi locuit și loc de festine. Celebra catedrală Saint Bavon închizînd inestimabile comori de artă – „Adorația mielului mistic" a fraților van Eyck, „Intrarea Sf. Bavon la mînăstire" a lui Rubens, sculpturi de Delvaux și Duquesnoy, pentru a aminti doar cîteva din cele mai cunoscute – e loc de pios pelerinaj în fața artei. În alte biserici, alte tablouri care alcătuiesc o parte însemnată din tezaurul artei flamande.

Mă strecor pe străzile cu nume ciudate pentru mine, între care Hoogpoort, cu acele case vechi, cu ferestre înguste, acoperișuri în trepte, ori crenelate, din piatră albă și cenușie roasă de atîtea ploi și vînturi, mă amestec în mulțimea din piața de pește de la poalele castelului părăsit al conților, mulțime asemănătoare, poate, celor din gravurile vechi, mă opresc pe cheiuri privind trecătorii grăbiți, indiferenți aparent, obișnuiți cu frumosul care face parte din viața lor cotidiană. Frumosul izbucnind în egală măsură în atenția cu care e conservat totul, în expozițiile florale, în organizarea tîrgurilor internaționale sau a festivalurilor internaționale de muzică. E, însă, numai o dimensiune a spiritului clocotitor al locuitorului din Gent, ascuns sub aparența apatie. Cum s-ar explica altfel nu numai continuarea conservării frumosului, dar și înnoirea continuă, viața socială mereu dezvoltată pe fundamentul libertăților comunale de pe vremea corporațiilor? Cu secolele, industrii noi au apărut la Gent: bumbac, filaturi, construcții metalice; universitatea clădită la începutul veacului trecut a făcut din Gent cel mai important centru științific

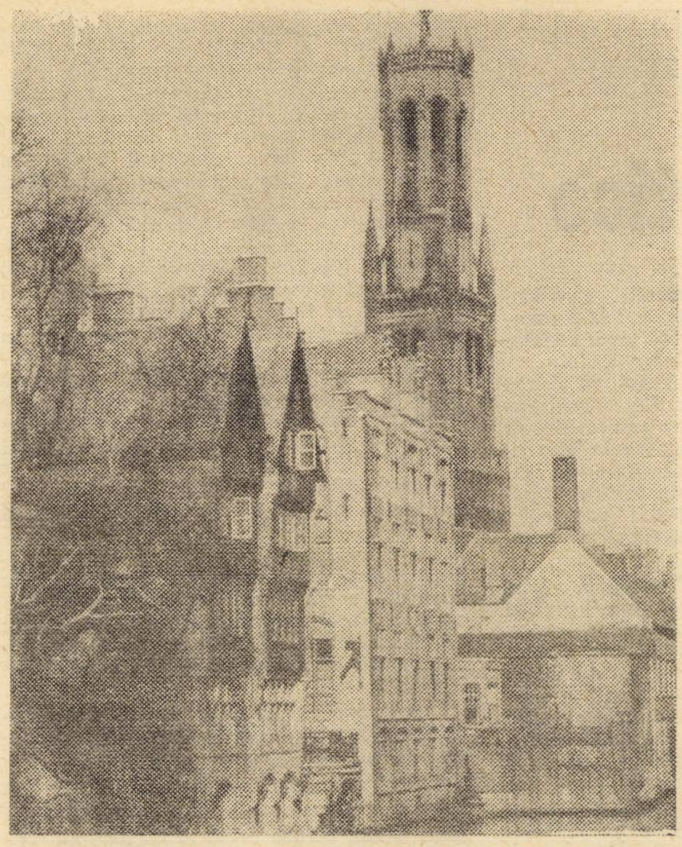

Cu calmul și certitudinea monumentelor sale din alte vremuri: Brugge — o „Veneție a Nordului", cum adeseori i se spune ←

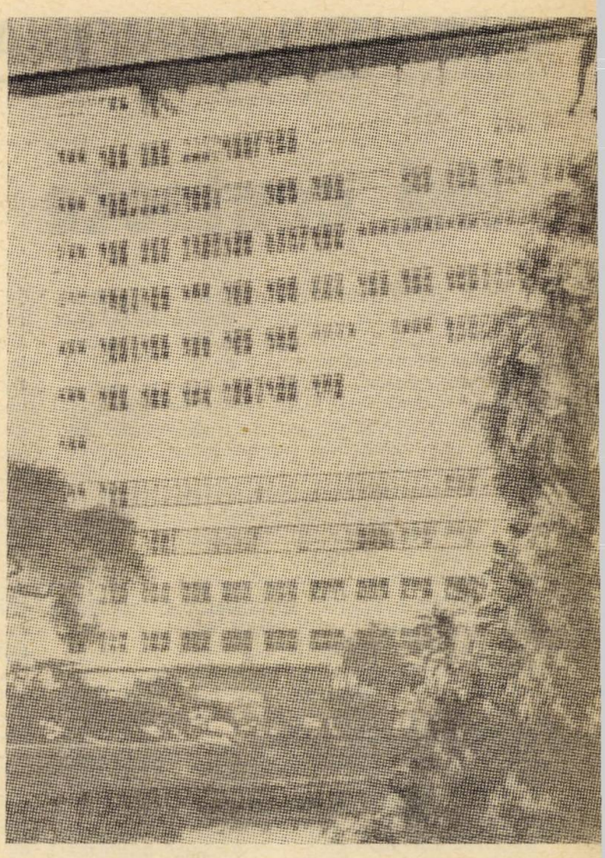

Universitatea de stat din Gent, înființată la începutul veacului trecut, a făcut din oraș cel mai important centru științific al Flandrei. În imagine, noua facultate de științe →

al Flandrei; săparea, cam în aceeași perioadă, a canalului Terneuzen pînă la mare determină o intensă viață comercială; cu întinsele grădini de flori, Gent și hinterlandul său devin un centru al horticulturii. Viața continuă, dezvoltîndu-se mereu la confluența apelor suplului Lys cu tumultuosul Escaut, continuă în hotarele vechii așezări, fără a o distruge.

Dacă flamandul din Gent este, cum susține eseistul belgian Franz Hellens, condus de un realism solid, constructiv, compensat de calități de spirit ce-l proiectează adeseori în nori, flamandul din Brugge (Bruges) e mai spiritualizat, mai înclinat către artă și interiorizat totodată. Să fie urmarea unei anume evoluții, cetatea ridicată cîndva în estuarul Zwyn cunoscînd, după momente de glorie, măreție și rafinament, un declin pe care numai vremurile de azi l-au estompat? Flamanzii din Brugge au cutreierat în lung și în lat lumea, cu mult înaintea altora, făcînd comerț și descoperind pămînturi noi. Vasco da Gama întîlnea în popasurile sale comercianți din Brugge, Jacob Segers reușea la începutul secolului 17 întîia hibernare într-o regiune polară, lucrările matematicianului Simon Stevin erau studiate în toate universitățile timpului, artiști de renume soseau spre a clădi ori decora minunate construcții gotice. Dar preluarea legăturilor comerciale și de alte așezări, mai apropiate de mare, eșuarea dragării estuarului Zwyn și războaiele religioase au grăbit declinul, cetatea vestită închizîndu-se cu încetul în sine, asupra sufletului ei de comori de artă. G. Rodenbach își intitula un roman, în 1892, „Bruges la morte". Brugge nu dispăruse însă. Brugge trăia în piața centrală, cu Turnul de 80 metri, primăria și palatul justiției care sînt rare bijuterii arhitectonice, în biserica Notre Dame, construită în urmă cu cinci veacuri, în care se află o Madonă de Michelangelo, în catedrala St. Sauveur, unul din cele mai vechi monumente gotice din Belgia, în spitalul St. Jean reunind operele lui Memling, în picturile lui Gerard David, van Eyck, van des Goes și ale atîtor alți pictori celebri, în podurile care saltă la tot pasul peste canale, în nebănuite monumente înghesuite în străzi pitorești străcurate printre canale și ziduri groase. Pentru că, de fapt, Brugge e întreg un monument, într-un fel și o „Veneție a nordului" cum adesea se spune, dar numai într-un fel. Mai are ceva specific, ceva ce nu poate fi aflat în orașele mediteraneene: calm, blîndețe, certitudine, amestecate cu o ușoară tristețe resemnată, pe care o descoperi în chipurile din picturi și în chipurile străzii. Pentru că, retrași în ei, flamanzii din Brugge au continuat să dăinuie în miezul acestor monumente, îngrijindu-le și păstrînd meserii care l-au făcut din nou, în alt fel, celebru. Trebuie să privești, în casele mărunte de pe străduțele dantelăreselor, nu numai la mîinile care cu agilitate uimitoare împletesc povești din fire de ață, ci și în ochii lor, spre a surprinde acea convingere a importanței actului lor și vieții lor, neînsemnate în valul istoriei, dar fără de care ziduri și canale ar fi inutile, goale. Ca și cum spiritul lui Tyll Eulenspiegel, născut din pana lui De Coster la cîțiva pași de Brugge, la Damme, ar fi renăscut sau s-ar fi menținut mai curînd în zeci, sute, în nenumărate alte ființe.

Brugge trăia și trăiește o altă viață, în alte dimensiuni. Canalul proiectat de un cutezător arhitect în 1545, socotit fantezist, între oraș și mare, a fost săpat între 1895 și 1904. A apărut Zeebrugge, la 10 kilometri distanță, dincolo de un peisaj cu mori de vînt înțepenite, dar viața comercială a orașului n-a mai fost și nici nu mai putea fi cea din vremurile de glorie. Nemăsurate cohorte de turiști se revarsă an de an de-a lungul canalelor orașului, printre monumentele gotice sobre, pe străzile dantelăreselor, în grădinile beguinelor. An de an, se redescoperă cîte o nouă valoare celebră a orașului, se scriu pagini fără număr, se toarnă filme, călătorii plecați trimit pe alții să se reculeagă în fața artei ieșite din mîinile omului.

Viața continuă la Brugge, în toate domeniile. Puterea comercială e redusă. Anvers (Antwerpen), aflat nu departe, dispunînd de excelente condiții, îl zdrobește prin vitalitatea și puterea sa. Dar mici vase comerciale continuă să facă legătura între Brugge și Zeebrugge, portul de la Marea Nordului, către care mă îndrept cu nerăbdare, cuprins parcă și împins de dorința flamandului de aici de a fi cît mai aproape de mare, de a sta față în față cu ea, de a fi legat într-un fel de imensitatea oceanului. Nu mai opresc nici la Damme, nici în dreptul morilor de vînt urcate fiecare pe cîte o colină, nemișcate și stranii în ruginiul ireal al apusului, nici în dreptul așezărilor presărate într-un peisaj ușor uscat. Ajung la Knokke vrînd să respir cît mai grabnic briza, să-mi pierd privirile în ape.

Knokke e o stațiune balneară relativ nouă, mai puțin celebră decît Oostende, loc de întîlnire snobă a miliardarilor, aflat mai la sud. E cunoscută, însă, prin rezervația naturală Zwin, prin festivalurile internaționale de muzică și dans. Un loc în care belgianul vine și revine neîncetat, fie și numai pentru a privi marea. Vile îngrijite, cochete adesea, amestec de alb, mult alb, roșu și verde. Faleză înaltă și lume pestriță. Am pentru o clipă, în această după-amiază călduță, cu soare blînd și adiere ușoară, o senzație ciudată de încremenire: doamne cu rochii lungi, pastelate, pălăriuțe și umbrele, domni sobri în pantaloni în dungi, ca în fotografiile sau ilustratele de la începutul secolului, privesc intens, parcă pierduți, valurile cenușiu-verzui ale Mării Nordului, venind de departe să se spargă în buchete efemere de spumă pe nisipul roșcat. Dar, după o clipă, imaginea se tulbură, oamenii își reiau plimbarea, se amestecă vorbe, cîntec, murmur de ape. Rămîne însă acea senzație ciudată de o clipă și încerc să înțeleg cum au ajuns pe acest țărm locuitorii Flandrei, cum au privit, cum au pornit să cutreiere lumea și s-au întors la casele lor, mai mici într-un fel, mai îmbogățiți într-un fel.

Noi contacte diplomatice

Seria de acțiuni diplomatice — declanșate în urmă cu o lună și destinate în intenția inițiatorilor lor să confere un caracter mai eficace eforturilor ce se întreprind pentru depășirea crizei din Orientul Apropiat — a continuat și în cursul acestei săptămîni. Este vorba, pe de o parte, de vizitele colaboratorilor președintelui Anwar Sadat: consilierul special pentru problemele securității naționale, Hafez Ismail, la Bonn și a ministrului forțelor armate, generalul Ahmed Ismail, la Moscova; pe de altă parte — călătoria premierului israelian, Golda Meir, în Statele Unite.

În capitala R.F.G., interlocutorii lui Hafez Ismail (sosit aici după turneul efectuat în Marea Britanie și S.U.A.) au ținut să sublinieze dorința Bonn-ului de a contribui activ la găsirea unei soluții pașnice a conflictului, fără a depăși însă limitele unei „stricte neutralități"; deci, fără a-și asuma rolul de mediere sau a prezenta proiecte pentru o reglementare. „Guvernul vest-german apreciază că etapa actuală este favorabilă unei soluționări pașnice în Orientul Apropiat" — declara purtătorul de cuvînt al Ministerului de Externe, motivînd această apreciere prin sfîrșitul războiului din Vietnam și progresele înregistrate pe tărîmul destinderii în Europa. Reamintind că R.F.G. dorește să-și mențină relațiile cu Israelul, interlocutorii vest-germani au evidențiat că o reglementare a problemei palestinienilor trebuie să facă parte integrantă din orice soluție globală a conflictului. La rîndul său, Hafez Ismail a pus accentul pe necesitatea de a se pune la punct o reglementare pașnică, ale cărei faze de realizare să fie fixate, de la început, în mod foarte precis. Orice altă atitudine — a subliniat consilierul egiptean — ar risca să prelungească și să agraveze situația actuală.

Prezența lui Hafez Ismail la Bonn justifică eforturile depuse de cele două state în vederea reînnodării relațiilor diplomatice după cinci ani de întrerupere. Convorbirile egipteano—vest-germane, considerate de ambele părți drept utile și constructive ,vor fi reluate la Cairo, la 18 mai, dată prevăzută pentru sosirea în Egipt a ministrului afacerilor externe, Walter Scheel.

Cît privește tratativele purtate la Moscova timp de cinci zile (26 februarie-2 martie) de generalul Ahmed Ismail, comunicatul comun transmis de agenția TASS menționează că ele au avut drept teme centrale dezvoltarea cooperării între forțele armate ale U.R.S.S. și R. A. Egipt, ca și alte probleme de interes comun. Din sursă arabă se menționează că aceste convorbiri se situează pe linia celor angajate la Moscova, încă la începutul lui februarie, de Hafez Ismail, consilierul președintelui Sadat pentru problemele securității naționale, cînd s-a intrat într-o nouă etapă a relațiilor sovieto-egiptene.

Suita dialogurilor desfășurate la Washington între administrația americană și înalte personalități din Orientul Apropiat, suită inaugurată, luna trecută, prin călătoria regelui Hussein și urmată de vizita consilierului egiptean, Hafez Ismail, a continuat în cursul acestei săptămîni cu turneul premierului israelian, Golda Meir. Întrevederea Nixon-Golda Meir a abordat atît perspectivele de progres în vederea unei reglementări negociate a conflictului arabo-israelian, cît și problema furnizării de material militar american către Israel. În mai multe rînduri, în public sau în particular, premierul israelian a declarat că țara sa este dispusă să se angajeze în negocieri de pace, directe sau indirecte, cu statele arabe, dar că nu-și poate lua angajamente asupra rezultatelor acestor negocieri înainte ca ele să înceapă.

De la vizita regelui Hussein și cea a lui Hafez Ismail la Washington, în rîndurile observatorilor politici se avansează părerea că administrația americană ar fi dorit ca Israelul să faciliteze deschiderea dialogului prin adoptarea unei atitudini mai suple în problema evacuării teritoriilor arabe ocupate. Dar nici această nouă etapă a consultărilor israelo-americane nu oferă indicii pentru o eventuală inițiere de tratative, fie ele și indirecte, între părțile aflate în conflict, în vederea încheierii unui acord interimar asupra redeschiderii Canalului de Suez. „Întrevederea Nixon-Golda Meir nu pare să se fi deosebit cu nimic de precedentele întrevederi — desfășurate anual, începînd cu 1969 — în afară poate doar de faptul că ea a avut loc într-un moment cînd moderația crescîndă a Egiptului creează un climat mai favorabil perspectivelor de pace" („France Presse").

Alte amănunte asupra convorbirilor: premierul israelian a primit asigurări că Statele Unite își vor menține ajutorul economic și militar fără a fi furnizate precizări asupra cotei acestui ajutor. Se știe doar că Israelul speră să primească, în acest an, mai mult de 500 milioane dolari credit, dintre care 300 milioane pentru furnizarea de avioane „Phantom" și „Skyhawks".

Comentînd declarațiile premierului Golda Meir asupra unor eventuale tratative directe pentru reglementarea crizei din Orientul Apropiat, un purtător de cuvînt oficial egiptean declara că „Egiptul, ca și pînă acum, refuză orice negocieri directe cu Israelul. Dacă Israelul vrea să pună cu adevărat capăt conflictului nu are decît să execute rezoluțiile votate de O.N.U., în primul rînd rezoluția din 22 noiembrie 1967".

Rodica Georgescu

Ce s-a întîmplat la Khartum

JOI, 1 MARTIE

Decanul corpului diplomatic din Khartum, Abdulah El Mahluk, a oferit o recepție la ambasada Arabiei Saudite în onoarea șefului secției intereselor americane în Sudan, George Curtis Moore, care urma să-și părăsească postul său fiind înlocuit de Cleo Noel, noul ambasador al S.U.A. în Sudan.

Ora 18,45 G.M.T. (toate referirile au în vedere ora G.M.T. n.n.). Diplomații prezenți care, în aceeași seară, urmau să participe la un dineu oferit de președintele sudanez Numeiry în onoarea împăratului Haile Selassie, au început să se pregătească pentru a părăsi recepția și au format un șir spre a-i saluta pe George Curtis Moore și ambasadorul Arabiei Saudite.

Dintr-o mașină avînd marca „Land Rover" coboară opt oameni înarmați cu puști mitraliere ușoare care, trăgînd focuri de armă, pătrund în forță în cancelaria ambasadei saudite.

Ora 19,17. După trierea diplomaților prezenți, sînt reținuți ca ostatici: ambasadorul Statelor Unite la Khartum, Cleo Noel, șeful secției intereselor americane în Sudan, George Curtis Moore, însărcinatul cu afaceri belgian, Guy Eid, ambasadorul Arabiei Saudite, precum și Adli El Nasser, însărcinatul cu afaceri iordanian.

Ora 20,21. Departamentul de Stat al S.U.A. confirmă capturarea ambasadorului american la Khartum și a altor diplomați.

Ora 20,42. Radio Omdurman (Khartum) anunță numele celor reținuți ca ostatici. Două minute mai tîrziu, același post de radio precizează că oamenii înarmați fac parte dintr-un comando aparținînd organizației palestiniene „Septembrie negru" compus din opt persoane. Pentru a pune în libertate ostaticii, ei reclamă eliberarea a 50 de deținuți palestinieni în Iordania, pu-

Sfîrșitul tragic al cursei civile 114. Ultimele rămășițe ale „Boeing"-ului libian doborît de forțele israeliene

nerea în libertate a lui Sirhan Bishara Sirhan (asasinul lui Robert Kennedy) și eliberarea unor persoane deținute în R.F.G. pentru faptul că au sprijinit cauza palestiniană.

Ora 21,22. Generalul Gaafar Numeiry, șeful statului sudanez, ia legătura cu regele Feisal al Arabiei Saudite. Totodată, el convoacă o ședință extraordinară a Consiliului de Miniștri.

Ora 21,50. Radio Omdurman difuzează un comunicat în șase puncte cuprinzînd revendicările grupului de comando „Septembrie negru" în vederea eliberării ostaticilor. În afara cererilor cunoscute deja, mai figurează una referitoare la eliberarea de către Israel a tuturor prizonierelor arabe.

VINERI, 2 MARTIE

Ora 00,40. Se află că ambasadorul Statelor Unite și însărcinatul cu afaceri al Belgiei au fost răniți ușor în timpul operațiunilor comandoului. Potrivit unui martor ocular, membrii grupului au ales ostaticii în funcție de atitudinea țărilor lor față de mișcarea palestiniană.

Ora 6,43. „Guvernul iordanian nu va accepta nici o tocmeală" — declară ministrul iordanian al afacerilor externe, Salah Abu Zeid.

Ora 8,07. „Autoritățile israeliene n-au nici cea mai mică intenție să elibereze femeile arabe care sînt deținute în Israel" — se anunță la Tel Aviv.

Ora 8,16. Comandoul a minat clădirea ambasadei Arabiei Saudite și a anunțat intenția de a-i împușca pe ostatici dacă revendicările sale nu vor fi satisfăcute — precizează un comunicat al grupului, citit la radio Omdurman. Totodată, comandoul renunță la cererile sale privind deținutele din Israel și grupul din R.F.G.

„Ultimatumul expiră la ora prînzului" — anunță comandoul.

Ora 8,47. Membrii comandoului declară că sînt gata să părăsească Sudanul împreună cu deținuții.

Ora 9,49. Doi membri ai guvernului sudanez discută timp de trei ore cu comandoul. Negocierile continuă.

Ora 13,13. Numeroase contacte au avut loc între Cairo și Khartum referitoare la diplomații deținuți ca ostatici, anunță radio Cairo.

Ora 13,25. Comandoul cere un avion pentru a-i transporta în Statele Unite pe ostatici — transmite din Khartum agenția M.E.N.

Ora 15,16. Nu avem nici un comentariu de făcut asupra negocierilor în curs — declară la Washington un purtător de cuvînt al Departamentului de Stat. Din sursă sudaneză se află că o personalitate a Departamentului de Stat este așteptată pentru vineri seara la Khartum.

Ora 16,22. William Macomber, subsecretar de stat pentru administrație, este în drum spre Khartum — anunță un purtător de cuvînt american : „Guvernul Statelor Unite a trimis la fața locului pe William Macomber pentru a menține un contact direct, constant și efectiv cu autoritățile sudaneze în cursul negocierilor cu comandoul. Dar, Macomber nu va negocia direct cu acesta" — a subliniat purtătorul de cuvînt.

Ora 16,45. Președintele Nixon declară că „Statele Unite nu vor ceda șantajului palestinienilor".

Ora 17,21. Comandoul anunță că, la cererea vicepreședintelui Sudanului, a amînat pînă la ora 18 limita obținerii revendicărilor.

Ora 17,54. Avionul care-l transporta pe William Macomber, trimisul special al guvernului american, nu reușește să aterizeze la Khartum din cauza unei furtuni de nisip.

Ora 19,00. Se aud rafale automate în sediul ambasadei Arabiei Saudite.

Ora 19,05. Trei ostatici au fost executați — anunță telefonic ambasadorul saudit. Ei sînt : Cleo Noel, ambasadorul S.U.A., George C. Moore, șeful secției intereselor americane, și Guy Eid, însărcinatul cu afaceri belgian.

Ora 19,48. Kurt Waldheim, secretarul general al O.N.U., își oferă bunele oficii pentru eliberarea diplomaților.

Ora 22,17. Șeful grupului de comando confirmă cele trei execuții și cere din nou un avion.

Ora 22,24. În tot timpul zilei de vineri, președintele Egiptului, Sadat, a fost în contact cu mai mulți șefi de state arabe în legătură cu răpirea diplomaților de la Khartum, anunță o sursă oficială egipteană.

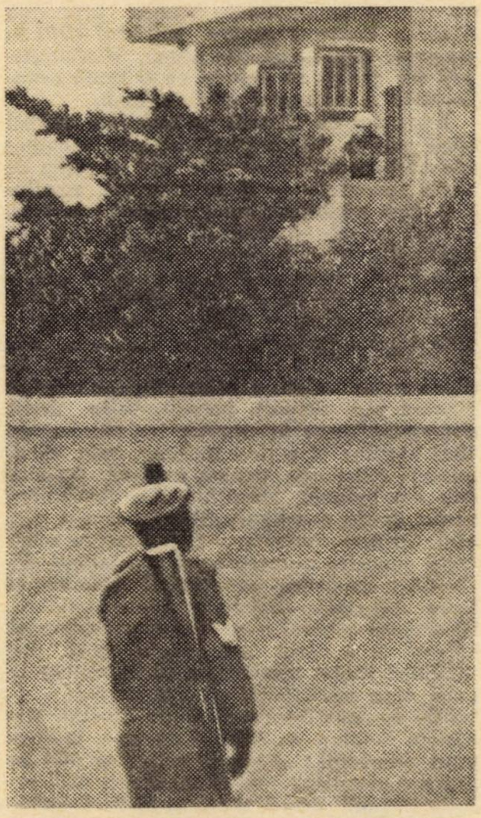

Joi 1 martie, la Ambasada Arabiei Saudite din Khartum : la balcon, un membru mascat al organizației „Septembrie negru" ; dincolo de zid — un soldat sudanez înarmat

Ora 23,08. Se anunță că, înaintea execuțiilor, Yasser Arafat, liderul Organizației pentru Eliberarea Palestinei, a intervenit pe lîngă președintele Sudanului cerîndu-i să acționeze în vederea evitării unei tragedii. „Am aflat că reprezentantul Organizației pentru Eliberarea Palestinei din Khartum a fost arestat. Sîntem surprinși, deoarece O.E.P. nu este implicată în nici un fel în incidentul de la Khartum", scrie în mesajul său Arafat.

Ora 23,46. Într-un comunicat oficial se arată că guvernul sudanez „denunță vărsarea de sînge nevinovat, oricare ar fi motivele, și exprimă profundele sale regrete în fața acestei tragedii, care a intervenit în pofida eforturilor susținute pe care le-a depus din primele clipe pentru cruțarea vieții diplomaților și fedainilor".

SÎMBĂTĂ, 3 MARTIE

Ora 4,52. „Executarea celorlalți doi ostatici nu va fi evitată decît dacă revendicările noastre sînt satisfăcute" — declară un purtător de cuvînt al organizației „Septembrie negru" unui ziar libanez.

Ora 10,50. Comandoul palestinian a lansat un nou ultimatum, care expiră în aceeași zi, la ora 11.

Ora 12,37. Ultimatumul va expira la ora prînzului, se anunță la Khartum. Sub amenințarea că-i va executa pe cei doi ostatici rămași în viață, comandoul cere asigurarea unui avion și a libertății de plecare.

Ora 13,11. Guverul sudanez respinge ultimatumul palestinienilor și invită membrii comandoului să se predea împreună cu ostaticii.

Ora 14,51. Ministrul sudanez al sănătății este desemnat să ia contact cu fedainii.

Ora 15,09. Un purtător de cuvînt al comandoului anunță că cererea de predare și de eliberare a ostaticilor este respinsă și pune în gardă împotriva unei recurgeri la forță de către militarii sudanezi care înconjurau clădirea ambasadei.

Ora 15,45. Toate festivitățile din Sudan care trebuiau să marcheze prima aniversare a semnării acordului de reconciliere cu sudul sînt anulate.

Ora 16,10. „Nu vrem să împușcăm ostaticii noștri. Vrem să ne asigurăm securitatea noastră" — declară din balconul ambasadei saudite unul din palestinieni. Cererea comandoului de a părăsi Sudanul împreună cu cei doi ostatici, la bordul unui avion a cărui destinație va fi cunoscută în timpul zborului, este reînnoită.

Ora 18,38. Yasser Arafat, președintele Organizației pentru Eliberarea Palestinei, adresează o telegramă președintelui sudanez prin care îi cere să prelungească negocierile, în așteptarea sosirii la Khartum a unui reprezentant al rezistenței palestiniene.

Ora 19,18. Din ordinul președintelui Nixon, un avion american părăsește Washingtonul pentru a transporta la Khartum copiii celor doi diplomați americani asasinați. (Luni, 5 martie, același avion a transportat victimele în S.U.A. ; corpul diplomatului belgian a fost transportat la Cairo, întrucît acesta era de origine egipteană, n.n.).

Ora 21,59. Guvernul sudanez cere din nou fedainilor să se predea.

DUMINICĂ, 4 MARTIE

Ora 4,51. Cotidianul „Al Moharrer", din Beirut, anunță că grupul de palestinieni s-a decis să pună capăt operației de la Khartum și, în consecință, să se predea autorităților sudaneze. Ei își exprimaseră această intenție în jurul orei 3 și 45 de minute.

Ora 6,30. Radio Omdurman anunță predarea grupului de comando. Cu 75 de minute mai înainte fedainii au predat autorităților sudaneze pe cei doi diplomați ostatici — ambasadorul saudit, Abdullah Malhuk, și însărcinatul cu afaceri iordanian, Adli El Nasser, teferi și nevătămați, precum și corpurile celor trei victime. Ambasadorul saudit a evocat în fața ziariștilor, imediat după eliberare, ultimele momente ale diplomaților uciși. După mărturisirea sa, cei opt fedaini au permis celor trei ostatici să scrie familiilor lor și să-și facă testamentele. Apoi i-au condus în subsolul ambasadei, unde i-au împușcat.

După mai mult de șaizeci de ore, drama de la ambasada Arabiei Saudite din Khartum a luat sfîrșit.

Surse : Agențiile France Presse, M.E.N., Associated Press

CRIZA MONETARĂ

Soluția întîrzie

Închiderea pe o perioadă de **zece zile** a burselor de schimb vest-europene — aceasta este singura soluție ce s-a putut degaja, deocamdată, în cadrul consultărilor destinate să găsească mecanismul capabil să permită depășirea noului puseu febril al crizei valutare occidentale.

Închiderea burselor de schimb nu este o soluție în sine. Ea doar amînă deznodămîntul. Implicațiile ei sînt deosebite, întrucît închiderea burselor de schimb înseamnă blocarea temporară a operațiunilor cu valute, ceea ce are repercusiuni directe și indirecte asupra desfășurării normale a tranzacțiilor internaționale. Ca atare, se apelează la ea numai în cazuri extreme — adică tocmai în cazuri în care nu se degajă, de fapt, vreo soluție. În numeroase rînduri, în ultimii ani, cu prilejul tot mai frecventelor răbufniri ale crizelor valutare, autoritățile occidentale au fost nevoite să recurgă la închiderea temporară a burselor de schimb pînă cînd o anumită rezolvare — cu efect mai mult sau mai puțin îndelungat — a fost găsită. Durata a oscilat între două și cinci zile. Dar niciodată, pînă acum, zece zile. Comentatorul agenției United Press International aprecia că „în istoria postbelică, este pentru prima dată cînd piețele monetare sînt închise pentru o asemenea durată".

Dar tocmai acest fapt explică cel mai bine situația actuală. După cum se știe, în urmă cu numai trei săptămîni, se declanșase un puternic val speculativ pe piețele occidentale, determinînd Statele Unite să procedeze pentru a doua oară la devalorizarea dolarului.

Deși dezavantajate (datorită afectării competitivității externe a mărfurilor lor), celelalte țări occidentale au salutat, într-o anumită măsură, devalorizarea dolarului, considerînd că, în acest caz, pe de o parte, prețul ce urmează să-l plătească este oricum mai mic decît cel pe care l-ar fi implicat revalorizarea propriilor monede, iar, pe de altă parte, că, cel puțin pe o anumită perioadă, calmul se va instaura pe piețele occidentale. Aceasta, în ideea că, prin devalorizarea dolarului, raporturile oficiale dintre valute s-ar apropia de cele reale, descurajînd speculațiile.

În realitate, lucrurile au evoluat cu totul altfel. Afectați de cele două devalorizări ale monedei americane (în urma cărora valoarea deținerilor lor a scăzut, în decurs de numai 14 luni, cu aproape 20 la sută), îngrijorați de amenințarea americană cu privire la „intrarea în uzanță" a devalorizării dolarului și de hotărîrea S.U.A. de a nu-și asuma, pentru moment, nici o responsabilitate în legătură cu acoperirea în vreun fel a masei de dolari din străinătate, posesorii externi ai monedei americane au reînceput să-și transfere fondurile în alte valute sau să cumpere aur la prețuri ridicate pe piața liberă, considerînd că pierderile actuale sînt inferioare celor pe care le-ar comporta conservarea deținerilor de dolari în perspectiva unor eventuale noi devalorizări ale monedei americane. Ca urmare, prețul unciei de aur aproape a atins pragul incredibil de 100 de dolari (față de 42 dolari prețul oficial), iar, în cîteva zile, numai Bundesbank a fost nevoită să înghită alte 3 miliarde dolari. În R.F.G., replica a fost aceea de a închide din nou bursele de schimb. Închiderea burselor din celelalte țări a urmat ca o reacție în lanț, întrucît, în caz contrar, „marele" de dolari s-ar fi îndreptat spre acestea.

Scăderea cursului dolarului pe piețele externe, datorită ofertei ridicate, indica o nouă devalorizare „de facto" a monedei americane. Dar S.U.A. nu puteau să decidă, în condițiile actuale, o nouă devalorizare oficială a dolarului, deși o asemenea măsură le-ar fi creat avantaje suplimentare pe plan comercial, corespunzînd deci obiectivelor noii lor strategii. Pentru că, trecînd numai 2-3 săptămîni de la devalorizarea anterioară, efectul unei măsuri similare ar fi fost acela al instaurării unei totale neîncrederi în moneda americană, cu riscuri incalculabile pentru economia Statelor Unite și pentru întregul edificiu monetar occidental. De aceea, Washingtonul s-a grăbit să anunțe că o nouă devalorizare a dolarului este exclusă.

Întrunite de urgență în vederea găsirii unei soluții, țările vest-europene membre ale Pieței comune — cele mai afectate de valul speculativ — și-au încheiat reuniunea fără adoptarea unor măsuri concrete. Inițial, soluția ce părea să se contureze era aceea de a se încerca instituirea unei „fluctuări concertate" a monedelor „celor nouă" față de dolar. Dar, pentru aceasta, ar fi fost nevoie să existe raporturi unice fixe între monedele țărilor membre, ceea ce ar fi implicat abandonarea imediată de către unele state a măsurilor pe care le luaseră mai demult, apreciindu-le drept corespunzătoare intereselor lor (fluctuarea lirei sterline și a lirei italiene, cele două cursuri existente pentru francul francez sau cel belgian, rezultînd din instituirea pieței duble a schimburilor în aceste țări etc). Cu alte cuvinte, ar fi trebuit în scurt timp depășite numeroase și complicate dificultăți, cu prețul accentuării înfruntării între interesele diferitelor state membre. Și aceasta pentru a se găsi o soluție unei situații la a cărei creare nici unul din membrii Pieței comune nu consideră că ar avea vreo contribuție ci, dimpotrivă, o situație de care fiecare se simte afectat. Ministrul belgian de finanțe declara, la sfîrșitul reuniunii: „Cauzele crizei se află în afara comunității vest-europene și deci soluția trebuie găsită în afara acestei comunități". Opinia de bază a comunicatului final — opinie care, semnificativ, este împărtășită și la Tokio — este aceea că actuala criză nu este generată de dezechilibrele dintre cursurile monedelor, ci de mișcările speculative ale masei de dolari din străinătate, de a cărei existență sînt răspunzătoare S.U.A. Mai mult, aceste mișcări speculative creează impresia unor dezechilibre între cursurile monedelor, reușind, în numeroase rînduri, să conducă la modificarea lor, pe baze artificiale și nu ca urmare a unor considerente de natură economică sau comercială. De aceea — se arată — nu este posibilă o rezolvare a crizei valutare printr-o simplă revizuire a cursurilor de schimb ale monedelor, ci prin soluționarea problemei dolarilor externi, respectiv prin restabilirea, cel puțin parțială, a convertibilității dolarului. O asemenea măsură, chiar dacă nu ar rezolva totul pentru moment, ar fi totuși de natură să mai tempereze mișcările speculative ale dolarilor din străinătate. În acest sens, țările Pieței comune invită Statele Unite la consultări în această săptămînă, chemîndu-le să blocheze ieșirile de dolari și să restabilească parțial convertibilitatea dolarului. Sînt anunțate numeroase reuniuni interoccidentale, în urma cărora vor fi cunoscute soluțiile adoptate. Pînă atunci, bursele rămîn închise.

I. Ș.

RASPUNDEM CITITORILOR

Ce este „eurodolarul"?

Puține noțiuni au căpătat în literatura economică occidentală, din ultima decadă, calificative mai ciudate și mai contradictorii ca „eurodolarul": de la „miracolul pieței contemporane de capitaluri", „centrul invizibil de comandă al lumii devizelor" sau „caruselul monetar", pînă la „castelul de cărți de joc", „monstrul monetar vest-european" sau „superparazitul valutar", metaforele se supralicitează între ele. Ani în șir, pentru nespecialiști, o undă de mister a învăluit mecanismele pieței eurodolarilor; ea a început să se risipească abia prin '68—'69, cînd incidențele interne și internaționale ale formidabilei expansiuni a acestei piețe deveniseră deosebit de importante și sesizabile, punînd în lumină mișcarea „misteriosului" eurodolar.

Dincolo de definiții, un exemplu practic poate explica mai bine ce este eurodolarul și care sînt mecanismele pieței eurodolarilor. Să presupunem că un concern industrial vest-german se află în posesia unei sume de 10 milioane dolari, obținută din S.U.A. în urma unui export de mașini-unelte făcut pe piața americană și a achitării în dolari de către importatorul din Statele Unite a contravalorii acestor mașini-unelte. Concernul vest-german are la dispoziție mai multe posibilități de a folosi fondurile respective în dolari. Una este aceea de a solicita băncii centrale din R.F.G., prin intermediul băncii comerciale de care este legat și care îl finanțează, preschimbarea dolarilor în mărci vest-germane, pe care le poate folosi pe piața R.F.G. El poate, însă, păstra în dolari cele 10 milioane, cu scopul de a le plasa pe o altă piață vest-europeană, unde nivelul dobînzilor este

Dolarul gripat

mai ridicat decît în R.F.G. — să spunem, la Londra. Aici începe epopeea eurodolarilor. Această „epopee" poate avea, de pildă, o viață scurtă, dacă banca din Londra nu este decît o filială a unei bănci americane, întrucît, în acest caz, există posibilitatea ca banca respectivă să transfere în S.U.A. fondurile obținute. Astfel, ciclul se încheie, dolarii întorcîndu-se, cel puțin pentru un timp, în Statele Unite. Dar dacă banca din Londra nu este o filială a unei bănci americane, ci o filială a unei bănci olandeze sau franceze, sau, cum se întîmplă în majoritatea cazurilor, o bancă pur și simplu londoneză, atunci lucrurile se schimbă. Banca respectivă poate da o altă destinație celor 10 milioane de dolari (mai precis, unei părți din acestea mergînd pînă la 9 milioane, restul fiind reținut în rezervele băncii pentru a-și asigura exigibilitatea). De exemplu, banca londoneză, în vederea fructificării acestui depozit, va putea acorda cele nouă milioane de dolari, cu titlu de împrumut, unei firme belgiene care dorește să cumpere mărfuri de pe piața britanică. Prima **nouă** emisiune de eurodolari a avut astfel loc, pentru că, prin noul credit creat pe baza depozitului respectiv, volumul dolarilor de pe piețele vest-europene a crescut fără a exista o nouă ieșire de dolari din S.U.A. (din acest moment, pe piețe pot circula atît cele 9 milioane dolari împrumutați de banca londoneză importatorului belgian, cît și cele 10 milioane inițiale, care pot fi oricînd solicitate băncii londoneze de către depunătorul vest-german).

Lucrurile nu se opresc însă aici. Importatorul belgian poate utiliza sumele obținute pe credit pentru a achita un furnizor italian, care, îndată ce primește fondurile, le va depune într-o altă bancă vest-europeană (franceză, olandeză sau poate chiar într-o altă bancă londoneză). Are loc, deci, un proces de multiplicare, potrivit sistemului „de emitere de împrumuturi pe baza luării de împrumuturi". Economistul R. Carvallo, în „La Revue économique", estimează că procesul este susceptibil de a se reproduce pînă cînd volumul de eurodolari creați astfel ajunge să fie chiar de zece ori mai mare decît „baza de pornire". Multiplicarea încetează doar în momentul în care beneficiarul unui credit convertește în monedă națională sumele obținute în dolari sau le transferă în S.U.A. (în vederea plății unui import de pe piața americană sau în vederea unei investiții în S.U.A.).

Ce sînt, deci, eurodolarii ? Sînt depozite bancare depuse în bănci situate **în afara** Statelor Unite (în cele mai multe cazuri bănci vest-europene) și care rămîn înscrise în dolari (deci neconvertite în monede naționale). Aceste depozite aparțin unor nerezidenți americani care pot fi : bănci centrale sau particulari (respectiv bănci comerciale, societăți industriale sau particulari propriu-ziși). Deținătorii acestor fonduri le negociază, după cum s-a putut observa, pe diverse piețe. A luat naștere, în acest mod, o piață de contractări și acordări de împrumuturi pe termen scurt, „a cărei importanță lasă loc aprecierii că, încet, încet, s-a creat un sistem monetar paralel celui oficial". („Les cahiers français"). Pentru că, fiind vorba de fonduri în monede străine, ele nu sînt supuse reglementărilor autorităților naționale, scăpînd de sub controlul acestora.

În ce condiții, însă, a devenit posibilă crearea acestei piețe, a cărei valoare a crescut de la 7 miliarde dolari în 1963 (primul an pentru care există statistici globale) la peste 85 miliarde dolari în 1972 ? Care sînt premisele și factorii acestei expansiuni ?

Premisa de bază o constituie existența în străinătate a unei imense mase de dolari, care să aparțină unor nerezidenți americani. Această premisă a fost îndeplinită prin faptul că, an de an în perioada postbelică, balanța de plăți a S.U.A. a fost deficitară, ceea ce a însemnat tocmai acumularea la dispoziția unor nerezidenți americani a unor fonduri în dolari. Aceștia puteau solicita aur în Statele Unite în schimbul dolarilor, lucru care, de altfel, s-a și întîmplat într-o anumită măsură. Aceste convertiri au avut însă un caracter limitat, întrucît, chiar pe baza lor, rezervele de aur americane s-au diminuat, nemaiputînd, la un moment dat, compensa sumele imense de dolari ce se acumulau în străinătate prin deficitul balanței de plăți a S.U.A. Într-o asemenea situație, posesorii dolarilor externi s-au văzut nevoiți să găsească o posibilitate de a da o utilizare dolarilor lor. Ei puteau fie să-i transfere în monedă națională la banca centrală (caz în care n-ar fi obținut nici o fructificare), fie să-i replaseze în S.U.A., în bănci americane, de la care puteau obține și o dobîndă. Cum, însă, plafonul dobînzilor pe care băncile din S.U.A. le puteau plăti pentru depozitele provenind din străinătate — plafon stabilit de autoritățile americane prin așa-numitul „Regulament Q" — era foarte scăzut, deținătorii de dolari s-au îndreptat către alte piețe, care ofereau o fructificare mai ridicată. Piața din Londra a constituit principala atracție, datorită nivelului foarte ridicat al dobînzilor oferite aici. Dolarii existenți în țări vest-europene (altele decît Marea Britanie) au pornit spre Londra. Dar, prin însăși plasarea lor în băncile londoneze nu se creaseră și nici nu se vehiculaseră eurodolari. Totul se pare că a început din momentul în care, în Anglia, au fost impuse anumite restricții, în 1957, asupra creditelor în lire sterline pe care băncile din această țară le acordau străinilor. Pentru a putea satisface cererile clienților lor din străinătate, băncile britanice au început să ofere credite în dolari S.U.A., alimentate din depozitele în dolari constituite la aceste bănci de către nerezidenți, care nu erau supuse restricțiilor. Piața eurodolarilor era astfel creată. Reintroducerea transferabilității externe a principalelor monede vest-europene, la sfîrșitul anului 1958, a dat avînt pieței eurodolarilor, întrucît facilita schimburile valutare.

Cu timpul, „operațiuni gen eurodolar" au fost efectuate și în alte importante centre financiare vest-europene : Zürich, Frankfurt, Milano, Paris etc. Condiția era una singură — ca fondurile să fie plasate în bănci **din afara** țării de origine a deținătorilor lor. Tot cu timpul, pe lîngă dolarul S.U.A., au început să fie folosite în acest gen de operațiuni și alte valute utilizate în tranzacții internaționale : marca vest-germană, francul elvețian, francul francez (de pildă, o deținere în mărci vest-germane este plasată într-o bancă din Amsterdam, care o împrumută unui solicitator de credite belgian ș.a.m.d.).

Astfel, că, în prezent, termenul „eurodolar" nu mai acoperă fidel noțiunea ce definește „operațiuni gen eurodolar". Pentru că : 1) ele se efectuează nu numai în dolari, fiind vorba și de „euromărci" (vest-germane), „eurolire" (sterline), „eurofranci" (elvețieni) etc., un termen mai potrivit, în acest sens, fiind „piața eurovalutelor" ; 2) ele nu se mai efectuează numai în Europa occidentală, ci și pe alte piețe — în Canada, Japonia, Singapore (aici, de pildă, se vorbește de constituirea unei piețe a „asiadolarului", ajunsă deja la 1 miliard de dolari, dar care include nu numai „asiadolari" ci și „asiayeni").

Rămînînd în domeniul pieței „eurovalutelor", trebuie arătat că, în cadrul acesteia, eurodolarii reprezintă încă ponderea majoritară : peste trei pătrimi. Expansiunea lor formidabilă se datorează, pe de o parte, unei „baze de pornire" considerabile (sumele imense de dolari lăsate în Europa occidentală de deficitul balanței de plăți americane) iar, pe de altă parte, procesului arătat de multiplicare, în centrul căruia se află bănci din City-ul londonez, Zürich, Luxemburg, transformate într-un fel de „gări de tranzit" către care se îndreaptă de pe diferite piețe depozite ce sînt apoi canalizate, prin credite, spre alte piețe. Profesorul american Machlup este de părere că jumătate din emisiunile de pe piața eurodolarilor își află obîrșia în acest mecanism de multiplicare, iar profesorii Swoboda și Friedman apreciază chiar că „sursa principală a expansiunii din ultimul timp a pieței eurodolarilor o constituie stilourile bancherilor din City".

Implicațiile existenței și proliferării pieței eurodolarilor sînt multiple și deosebit de contradictorii, ceea ce și explică, de altfel, calificativele, de asemenea, contradictorii, care îi sînt atribuite. Este clar că această piață a constituit și constituie o importantă sursă de „lichidități internaționale" (adică de mijloace de plată) pentru finanțarea tranzacțiilor internaționale, comerciale și de capitaluri, atît pentru firme din țările vest-europene și din S.U.A., cît și pentru cele din alte țări ale lumii. În același timp, se poate aprecia că existența acestei piețe a slăbit tensiunea în ce privește convertirea dolarilor în aur, întrucît a putut oferi posesorilor de dolari din străinătate posibilitatea de a-și fructifica fondurile. S-a găsit, astfel, o utilizare practică imenselor cantități de dolari existente în străinătate care, în caz contrar, ar fi exercitat presiuni mai puternice asupra mecanismelor monetare, posesorii lor căutînd să se debaraseze în și mai mare măsură de dolari, ceea ce ar fi pus în mod și mai acut problema complicată a compensării lor într-un anumit mod.

Totodată, însă, după cum arătam, sistemul de contractări și acordări de împrumuturi în eurodolari s-a constituit într-o piață paralelă celor naționale, care există independent de acestea și nu se află sub controlul vreunei autorități monetare. Prin modul său specific de proliferare, ea a exercitat o puternică incidență inflaționistă. Prin dimensiunile ei (vehiculînd fonduri mai mari, în general, decît masa monetară din fiecare țară vest-europeană în parte), piața eurodolarilor reprezintă o amenințare reală la adresa posibilităților de transpunere în practică a politicii economice urmărite de diferite autorități statale, în special din țările vest-europene (de pildă, întreprinderile și companiile pot „ocoli" măsurile restrictive luate de autorități în scopul limitării creditului, intervenind pe piața eurodolarilor). Se apreciază, în acest sens, că una din explicațiile eșecului de pînă acum al luptei antiinflaționiste în țările vest-europene se datorează tocmai existenței pieței eurodolarilor, pe care diferite societăți și companii încearcă să o folosească pentru a eluda măsurile antiinflaționiste luate pe plan monetar în fiecare țară. François Aschinger, consilier economic al „Société de Banque Suisse", consideră că „forțele emanînd din piața eurovalutelor pot intra în conflict cu interesele naționale și cu politica economică a diferitelor țări... Cu volumul său enorm de capitaluri flotante, această piață constituie de fapt un «depozit de muniții monetare» care, în timpul crizelor, e capabil să sporească în mod considerabil masa capitalurilor puse în mișcare de lipsa de încredere, făcînd, chiar prin aceasta, cu mult mai dificilă lupta contra valurilor de speculații".

Ilie Șerbănescu

1000 +1

„Tribul Chaplin". Șeful lui : Charlie Chaplin — 84 de ani, 83 de filme, 10 copii, 5 nepoți

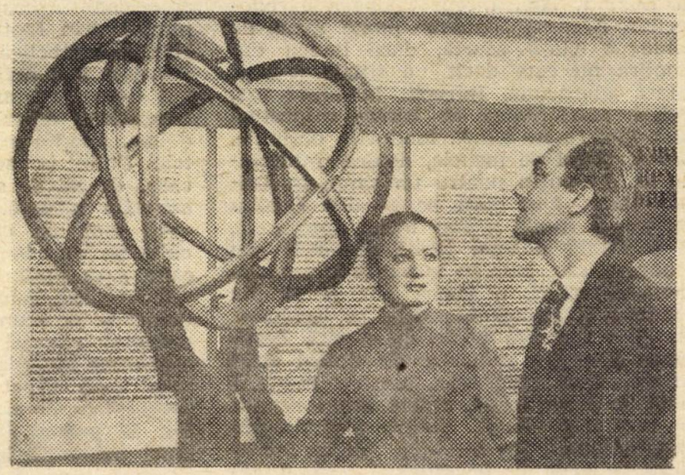

Atracție turistică dar și științifică: planetariumul Copernic (în imagine, un astrolab) de la Chorzow (Polonia)

Comunicat

La Delhi a fost dat publicității comunicatul cu privire la vizita efectuată în India de delegația mongolă, condusă de J. Țedenbal, președintele Consiliului de Miniștri. Tratativele, care au decurs într-o atmosferă de cordialitate și deplină înțelegere reciprocă, au demonstrat că vederile celor două părți în toate problemele dezbătute au fost identice sau foarte apropiate. Premierul indian, Indira Gandhi, a acceptat invitația de a face o vizită în Mongolia.

Reprezentare

Guvernul Revoluționar Provizoriu al Republicii Vietnamului de sud va deschide un birou de legătură pe lîngă Națiunile Unite. Hotărîrea a fost luată în urma consultărilor dintre Kurt Waldheim, secretarul general al O.N.U., și Nguyen Thi Binh, ministrul afacerilor externe al G.R.P.

Petrol

Președintele Irakului, Ahmed Hassan Al Bakr, a anunțat într-un discurs radiotelevizat încheierea unui acord între Bagdad și „Irak Petroleum Company" (I.P.C.), ale cărei instalații au fost naționalizate la 1 iunie 1972. „Acest acord, a spus el, garantează suveranitatea noastră totală asupra bogățiilor naționalizate și asigură, în același timp, companiilor petroliere indemnizațiile pe care le merită". După ce a arătat că textul acordului va fi difuzat ulterior, președintele a precizat principalele prevederi ale acestuia : companiile petroliere vor vărsa trezoreriei irakiene 141 milioane lire sterline pentru restanțe ; Irakul se angajează să livreze companiilor, cu titlul de indemnizații, 15 milioane tone petrol brut la porturile de la Mediterana. Aceasta înseamnă renunțarea de către I.P.C. la toate drepturile sale asupra petrolului din nordul sau din sudul Irakului ; companiile petroliere predau, de asemenea, guvernului irakian, fără nici o indemnizație, concesiunile lui „Mossul Company".

Credite

Senatul și Camera Reprezentanților din S.U.A. au adoptat o propunere prelungind pînă la sfîrșitul lunii iunie, adică pînă la sfîrșitul anului fiscal, creditele de finanțare a ajutorului pentru străinătate. Propunerea a fost transmisă imediat Casei Albe, pentru a fi semnată de președintele Nixon. Proiectul de ajutor pentru străinătate pe anul fiscal în curs nu a fost votat de Congres în cursul acestui an. Cu două luni în urmă, cele două Camere au acceptat să prelungească provizoriu autorizarea cheltuielilor, pentru a evita o paralizare totală a ajutorului economic dat de S.U.A. țărilor în curs de dezvoltare.

Investitură

Președintele Makarios a declarat, în cursul ceremoniei investiturii sale, că guvernul cipriot este hotărît să ia măsurile necesare pentru a pune capăt actelor de violență care nu pot duce decît la haos. Situația în insulă „continuă să fie anormală", motiv pentru care a propus conducătorilor opoziției o întîlnire, declarîndu-se dispus pentru un dialog. Evocînd problema relațiilor între cele două comunități din Cipru, președintele Makarios a declarat că negocierile intercomunitare reprezintă singurul mijloc pentru a se ajunge la o soluție. În timp ce se desfășura ceremonia de investitură, Rauf Denktash, ales recent vicepreședinte al Ciprului, evoca aceeași problemă în fața Parlamentului cipriot turc, în sectorul turc din Nicosia. Comunitatea turcă nu va accepta nici o soluție care „nu se bazează pe principiul unei structuri federale sau bicomunitare. Orice soluție cipriotă, a precizat Denktash, trebuie să țină seama de garanțiile de libertate ale comunității cipriote turce".

Pentru prima oară după zece ani, miliardarul J. Paul Getty, în vîrstă de 80 de ani, va apare într-un film de televiziune. „Unica influență politică pe care un om bogat o posedă este aceea de a finanța campaniile electorale". Regizorul completează: Getty i-a finanțat, în timpul ultimei campanii în S.U.A., atît pe Nixon cît și pe McGovern

Schimb

India și Pakistanul au convenit să facă schimb de marinari și pasageri, aflați la bordul navelor capturate în timpul războiului indo-pakistanez din 1971. Pakistanul va elibera 64 de marinari, iar India 100. Pe de altă parte, India va elibera 154 de pasageri ai diferitelor cargouri pakistaneze, reținute în timpul războiului. Schimbul va avea loc la 10 martie, la postul de frontieră Wagha. Guvernul pakistanez a declarat că nu deține alți marinari indieni, dar că marinari pakistanezi vor continua să se afle reținuți în India și după schimbul de la 10 martie.

Vizită la bordul navei sovietice „Skitnii", aflată la Mazawa, în Marea Roșie : prințesa Ann, fiica reginei Angliei

La Stockholm, 75 de camere de televiziune sînt cu „ochii" pe șoferi și pietoni. Cele 20 de ecrane de la Centrul de control sînt urmărite doar de doi agenți de circulație

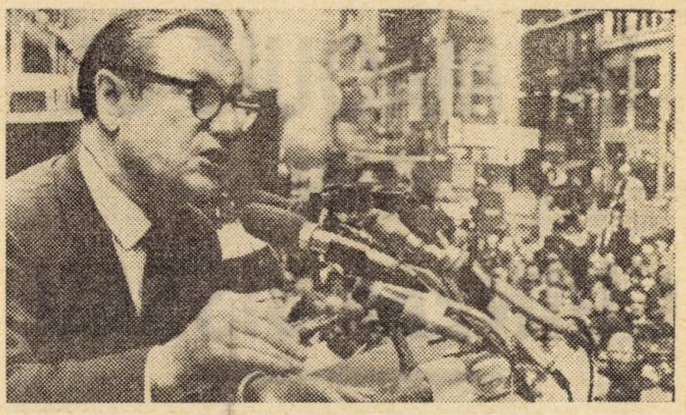

Guvernatorul statului New York, Nelson Rockefeller, a declarat război drogului: „La fiecare 8 minute, drogul omoară un om. Cer închisoare pe viață pentru orice caid al lui"

Primul cules al bananelor, din acest an, pe plantațiile Centrului Economic al Tineretului din R. D. Vietnam

Agendă

Purtătorul de cuvînt al Secretariatului federal iugoslav pentru afacerile externe, Milan Zupan, a comunicat, în cadrul obișnuitei conferințe de presă de la 1 martie, că Willy Brandt, cancelarul R. F. Germania, cu soția, vor face o vizită în Iugoslavia în perioada 16–19 aprilie, la invitația președintelui Consiliului Executiv Federal, Djemal Biedici. Zupan a anunțat, de asemenea, că la 4 martie premierul iugoslav va pleca într-o vizită în India, Sri Lanka, Malayezia, Singapore și Bangladesh, la invitația premierilor acestor țări. În cursul acestor vizite, se va proceda la un schimb de păreri și vor avea loc consultări într-o serie de probleme internaționale, inclusiv cele privind activitatea țărilor neangajate, anul acesta urmînd a avea loc la Alger Conferința la nivel înalt.

Expo '73

Între 4 și 8 iunie, Parisul va fi gazda salonului Transport Expo '73. Cu această ocazie, se organizează și un colocviu internațional avînd ca temă tehnicile moderne în transporturi și metodele noi pentru exploatarea tehnicilor clasice.

Anulare

Guvernul britanic a anunțat că, de la 1 februarie 1973, nu mai este în vigoare acordul comercial încheiat cu Pakistanul în 1951. Ca urmare, s-au anulat tarifele preferențiale aplicate mărfurilor pakistaneze importate de Anglia.

Fuzionare

Partidul încrederii naționale și Partidul republican (ambele conservatoare) au fuzionat simbătă la Ankara, luînd numele de „Partidul republican al încrederii". După partidul dreptății (conservator) și Partidul republican al poporului (centru-stînga), noul partid va ocupa locul al treilea în parlamentul turc, cu aproximativ 40 de locuri în Adunarea Națională și aproximativ 20 de locuri în Senat. Ferit Melen, primul ministru, Fehni Alpaslan, ministrul justiției, și Mehmet Ismen, ministrul apărării, sînt membri ai Partidului încrederii naționale. Cele două partide care au fuzionat la 3 martie au fost create în urma sciziunii din cadrul Partidului republican al poporului, în perioada în care Ismet Inonu era președinte al acestui partid.

Instanță

În cursul unei conferințe de presă, președintele Salvador Allende a afirmat pentru prima dată că este de acord să supună unui tribunal internațional refuzul țării sale de a plăti compensații pentru bunurile americane legate de extragerea și prelucrarea cuprului naționalizate de Chile. Allende a spus că fie Chile, fie S.U.A. pot invoca termenii tratatului bilateral din 1914, care prevede crearea unui organism internațional pentru reglementarea divergențelor. Oficialitățile americane au afirmat că „sînt foarte interesate" de remarcile președintelui Allende. „Nu este o evoluție negativă", a spus o oficialitate americană.

Pod

După o intensă activitate de construcții, care a durat 5 ani, a fost inaugurat cel mai lung pod din Europa: podul de la Öland, lung de 6 070 metri, care leagă insula Öland de Suedia. Cheltuielile pentru proiect s-au ridicat la 100 milioane coroane.

„Fasching", tradiționalul carnaval de primăvară, îi animă și pe demnitari. În centru — Willy Brandt

Astronautul Thomas Stafford (stînga) și cosmonautul Andrian Nikolaiev se antrenează într-un simulator Soiuz, în vederea zborului spațial sovieto-american, planificat pentru luna iulie 1975

ÎN MAQUIS-UL DIN GUINEEA-BISSAU

Basil Davidson *)

Ultima fotografie a lui Cabral

Asasinat la Conakry, la 21 ianuarie, Amilcar Cabral se impusese în întreaga lume, prin opera şi prin scrierile sale, drept unul dintre gînditorii politici cei mai originali şi cei mai pătrunzători ai epocii noastre. Moartea sa este unanim deplînsă. Căci, afirmîndu-se ca revoluţionar de prim rang, Cabral nu încetase să se opună tuturor formelor de rasism şi de dogmatism. Amilcar Cabral avea înţelepciunea şi spiritul generos care i-ar fi permis să conceapă evoluţia din Africa într-un sens pozitiv, nu numai pentru lumea omului negru, dar şi pentru lumea omului alb.

Pentru moment, această pierdere este resimţită în modul cel mai viu de către toţi membrii Partidului African al Independenţei din Guineea şi Insulele Capului Verde (P.A.I.G.C.), pe care Cabral l-a înfiinţat în 1956 şi care, de la începutul acţiunii armate împotriva dominaţiei portugheze în urmă cu 10 ani, şi-a consolidat considerabil puterea militară şi politică. După o absenţă de cinci ani, în noiembrie-decembrie anul trecut, m-am înapoiat în regiunile din Guineea-Bissau. Astfel, am putut constata la faţa locului importanţa acestei forţe şi perspectivele de viitor ale P.A.I.G.C.

Deşi reportajul de faţă a fost scris înainte de asasinarea lui Cabral, el rămîne pe deplin valabil. Căci P.A.I.G.C. a depăşit, în mod evident, stadiul de organizare în care pierderea unui om — fie ea cît de regretabilă, şi acesta este în mod efectiv cazul pentru Cabral — îi poate reduce eficacitatea. Într-adevăr, încă din primii ani, conducerea partidului a fost puternic colectivă şi nu a încetat vreodată să fie astfel. Ea va fi, fără îndoială, chemată să-şi intensifice eforturile, dar unitatea ei nu a fost pusă niciodată sub semnul întrebării.

Se poate presupune că la Lisabona oamenii cei mai înţelepţi regretă asasinarea unui adversar atît de chibzuit cum era Cabral. Dar nu este greu de înţeles de ce alţi portughezi, în special din armată, ar fi avantajaţi de dispariţia sa. Cabral ajunsese să simbolizeze înfrîngerea generalilor portughezi. Şi această înfrîngere era pe punctul de a fi proclamată **urbi et orbi.** O Adunare Naţională reprezentativă, aleasă în 1972 prin vot direct şi secret în regiunile eliberate din Guineea-Bissau, urmează să se întrunească anul acesta pentru a proclama independenţa ţării. Ea va cere ca această independenţă să fie recunoscută în întreaga lume. Potrivit declaraţiilor lui Cabral, în decembrie 1972 aproximativ 70 de state se angajaseră deja s-o facă. Este lesne de înţeles că ţări africane ca Etiopia şi Nigeria acceptaseră să iniţieze o rezoluţie invitînd O.N.U. să recunoască noul stat Guineea-Bissau. Astfel, Cabral era pe cale să-şi facă apariţia pe scena internaţională, cu toată strălucirea inteligenţei sale, drept purtătorul de cuvînt acreditat al unui stat suveran.

Asasinarea lui Cabral nu poate salva însă Lisabona de o mare înfrîngere politică. În cursul şederii mele în Guineea-Bissau, am avut discuţii îndelungate cu conducerea centrală şi am studiat structurile politice, sociale şi militare ale P.A.I.G.C. în trei din cele 15 regiuni administrative ale lui dinăuntrul ţării. Datorită situaţiei lor geografice şi densităţii relativ puternice a populaţiei lor, aceste regiuni sînt printre cele mai importante din ţară.

În acea zi de noiembrie, după un marş greu care începuse scurt timp după-amiază, ajungem la asfinţit, pe malul apei. O întindere de apă, iată de aproape un kilometru, ne desparte încă de continent şi de obiectivul călătoriei noastre. Deasupra acestui braţ al oceanului cerul este încă luminos, deoarece anotimpul ploilor din 1972 se apropie de sfîrşit. De cealaltă parte, licărind în noapte ca nişte ciuperci fosforescente, zărim micile cercuri difuzate la orizont de luminile cazărmilor portugheze : de o parte Catio şi Bedanda, de cealaltă Cabdue şi Cassine.

Hărţuite din toate părţile de partizani, aceste cazărmi nu mai comunică de multă vreme între ele, cu excepţia convoaielor navale care vin de la Bissau o dată pe lună şi a cîtorva ieşiri de elicoptere. În noaptea aceasta, vom traversa braţul de mare şi ne vom apropia de una dintre ele. Mîine, vom continua în cursul zilei, folosind căile de comunicaţie obişnuite ale P.A.I.G.C., care ocolesc cazărmile pe o distanţă de 3 sau 4 kilometri. Pentru moment, avem o oră de odihnă.

Stăm în jurul verandei unei mari case de ţară. Grupul nostru este alcătuit din vreo 24 de soldaţi din P.A.I.G.C., două sau trei cadre politice, un conducător al partidului, Vasco Cabral, responsabil al secţiei de planificare economică a mişcării, şi eu însumi, singurul străin. Sîntem cu toţii frînţi de oboseală şi sîntem fericiţi cînd trei femei din casă ne aduc castronaşe pline cu orez şi cu friptură de pui. Acest război din pădure cunoaşte momente de o liniştе şi o simplitate extraordinare, cum este cazul acum.

Nu departe, poate la 15 km, se desfăşoară din plin o bătălie de artilerie. Arafane Mané, responsabilul grupului nostru, îmi explică : Comandantul şef portughez, generalul Antonio Spinola, a concentrat grosul forţelor sale la Catio, pe estuarul fluviului Cumbije, care se varsă în braţul de mare pe care îl vom traversa. Chiar în acest moment, se pare, el pregăteşte o mare ofensivă, la care urmează să ia parte trupe venite de la Bissau. Iată de ce Spinola ar dori să paveze cei 8 km de pămînt care despart Catio de Cufar, unde se află singura bază aeriană de care dispune el.

Un drum pavat i-ar asigura, probabil, o comunicaţie terestră între Cufar şi Catio, şi, cel puţin pentru cîtva timp, ar putea să folosească terenul de aviaţie pentru a aproviziona Catio, şi viceversa, ceea ce ar înlesni ofensiva lui. Dar armata P.A.I.G.C. a înţeles foarte bine manevra şi a hotărît să-l împiedice să paveze acest drum.

Încercarea de forţă va continua în cursul celei mai mari părţi a şederii mele în regiune ; în fiecare zi, ea se desfăşoară în acelaşi fel. La sfîrşitul după-amiezii, două sau trei mici bombardiere „Fiat—91", venite de la Bissau, îşi fac apariţia şi lansează bombe asupra pădurii care se întinde de ambele părţi ale pistei dintre Cufar şi Catio ; apoi, piloţii încep să mitralieze la întîmplare.

Incapabilă să localizeze cu precizie unităţile P.A.I.G.C., aviaţia lui Spinola este nevoită să bombardeze orbeşte. Încă de la sfîrşitul atacului aerian, spre asfinţit, unităţile P.A.I.G.C. intră, la rîndul lor, în acţiune şi bombardează cazărmile portugheze şi pista care le desparte folosind bazuka, mortiere şi, mai rar, rachete de 22 mm. Acestea pot fi recunoscute, chiar de departe, după violenţa exploziilor lor. Azi, am auzit mai multe.

Sîntem odihniţi şi sătui. A sosit momentul traversării. Omul care ne-a găzduit în sat este responsabil cu toate sosirile şi plecările din localitate, deoarece P.A.I.G.C. nu lasă niciodată la întîmplare asemenea acţiuni ; vine să ne anunţe că pirogile sînt gata de plecare. E un cultivator de orez, zdravăn, cu un zîmbet larg pe faţă ; este, în mod vizibil, mîndru de răspunderile lui.

„Odinioară — îmi spune Arafane — cînd portughezii încercau să ne respingă din Como, în 1964, omul acesta ne trimitea totdeauna, cu piroga lui, alimente şi muniţii de pe continent".

De atunci, portughezii nu au mai pus niciodată piciorul în insula Como şi nici în vreun alt punct al zonei Como, începînd din 1965. Acestea sînt regiuni eliberate, care au în urma lor aproape opt ani de autonomie completă. Sînt primul european care a pătruns aici, de la vizita făcută în 1964 de un distins cineast francez.

Pirogile fac faţă fluxului. Ne îmbarcăm în tăcere şi alunecăm pe apele cenuşii şi liniştite, luminate doar de licărirea slabă a lunii şi de luminile îndepărtate ale cazărmilor portugheze. E o călătorie dintre cele mai obişnuite, fără cea mai mică

*) Basil Davidson este un cunoscut africanolog, autor al mai multor studii şi cărţi privind problemele africane. Articolul de faţă a apărut în „Le Monde Diplomatique". Vechi colaborator al revistei noastre, Davidson a publicat, de-a lungul anilor, o serie de articole în „Lumea".

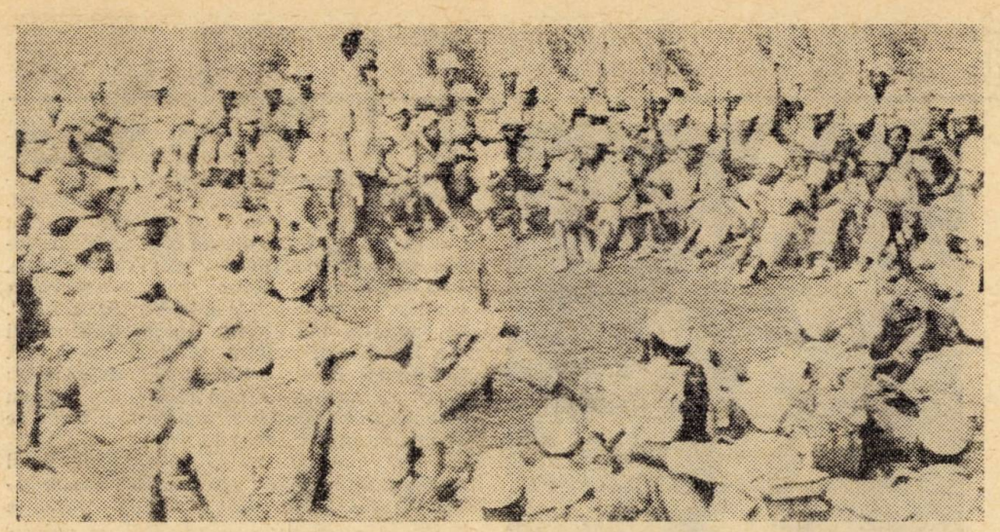

Cabral în mijlocul patrioților

urmă din romanescul atribuit deseori, în mod cu totul greșit, operațiunilor de partizani.

De altfel, debarcînd pe cealaltă parte, revenim în realitatea întunecată a noroiului în care intrăm pînă la genunchi și a oboselii, ceea ce nu are nimic romanesc, oricît ne-am chinui imaginația.

O REUȘITĂ BAZATĂ PE MOBILIZAREA MASELOR ȚĂRĂNEȘTI

La 16 ani după ce șase oameni au întreprins, primii, ceea ce avea să devină lungul marș al P.A.I.G.C., care este situația mișcării ?

P.A.I.G.C. a fost înființat în mare secret, la Bissau, în toamna anului 1956. În Franța, cea de-a IV-a Republică promulgase legea-cadru, care deschidea calea independenței politice pentru Africa franceză. În Marea Britanie, guvernul era obligat să acorde Ghanei independența politică. Toate acestea erau adevărate blasfemii în ochii Portugaliei lui Oliveira Salazar, al cărui guvern continua să afirme că coloniile Portugaliei sînt provincii organice ale metropolei, se află deci în Europa și cîtuși de puțin în Africa, și pe această bază se bucură de cea mai deplină „independență".

După ce au încercat să-și exprime opiniile numai prin manifestații de stradă și greve ilegale, obținînd drept răspuns gloanțele poliției coloniale, oamenii care înființaseră P.A.I.G.C. au ajuns repede la concluzia că trebuie să se pregătească pentru răscoala armată. Au pornit pe calea revoluției, chiar dacă, pe atunci, nu aveau decît idei încă neprecise asupra modului în care această revoluție putea fi dusă la bun sfîrșit.

Aveau, însă, o idee foarte clară : ajunseseră la concluzia că nu puteau reuși decît cu condiția de a mobiliza populația satelor. Azi, acest lucru este de la sine înțeles. Populația Guineei-Bissau era rurală în proporție de peste 90 la sută, numai 0,03 la sută din locuitori se „asimilaseră" cu societatea portugheză, iar majoritatea „asimilaților" emigraseră, după ce li se repartizaseră mici slujbe liniștite în metropolă sau în alte colonii portugheze.

În cadrul restrîns al articolului de față nu vom putea relata, nici măcar pe scurt, tot ce s-a făcut din 1956 pînă în 1972. Să arătăm doar că pionerii din P.A.I.G.C. au trecut la mobilizarea maselor țărănești și, cu prețul unor eforturi îndelungate și grele, în cele din urmă au reușit.

În 1967, data primei mele vizite, ei lărgiseră deja simțitor suprafața zonelor eliberate și, concomitent, structurile guvernului autonom, învățămîntul elementar, serviciile sanitare, comerțul și alte activități similare.

De atunci, ei au perseverat pe această cale. Azi, după părerea mea, se poate afirma că P.A.I.G.C. exercită un control politic și militar efectiv asupra celor mai mari părți ale regiunilor rurale ale țării și că este pe punctul de a se lansa în operațiuni care vor consolida pozițiile deținute deja de el și vor lărgi influența sa la Bissau și în celelalte orașe ocupate.

Firește, generalul Spinola refuză să admită că P.A.I.G.C. își exercită controlul asupra unor zone întinse. El continuă să considere prezența militară a P.A.I.G.C. drept o „invazie a republicilor Guineea și Senegal", deși în mărturiile lor mulți vizitatori străini recunosc în unanimitate că P.A.I.G.C. este o organizație pur autohtonă, a cărei prezență și influență sînt de netăgăduit în toate regiunile țării, exceptînd împrejurimile imediate ale orașului Bissau și cîmpiile Fulah, din extremitatea de nord-est a țării. Propriile mele observații mă îndeamnă să conchid că P.A.I.G.C. este o forță dominantă în ansamblul țării, ajungînd, prin organizația sa clandestină, pînă în inima orașelor ocupate încă de portughezi.

De altfel, numai pornind de la această ipoteză se poate da o oarecare explicație acțiunilor și reacțiilor portughezilor înșiși. Cum s-ar putea altfel ca garnizoanele lui Spinola, așediate în cazărmile în care s-au retras, să devină mai numeroase pe măsură ce te îndepărtezi de frontieră și te apropii de Bissau ?

Întrebarea esențială nu mai este dacă P.A.I.G.C. reprezintă sau nu forța dominantă în ansamblul Guineei-Bissau, deoarece această problemă este clară azi, chiar și în mintea generalului Spinola, așa cum o dovedește pe deplin noua lui politică de „împăcare". Întrebarea este cum anume P.A.I.G.C. a putut cunoaște o dezvoltare atît de remarcabilă și care sînt acum intențiile sale.

În urmă cu cîteva săptămîni, văzusem pe responsabili, de la Cabral pînă la nivelul de bază, plini de o încredere senină. Și, atunci cînd împarți cu ei viața taberelor și satelor lor, nu este greu să înțelegi de ce anume. Anii eroici, anii primelor lor lupte, ale efortului lor solitar și în mare măsură ignorat de restul lumii, aparțin acum trecutului. Azi, ei văd deschizîndu-se în fața lor — chiar dacă, pentru moment, la lumina flăcărilor napalmului și a satelor incendiate — perspectiva anilor de reconstrucție, în cursul cărora vor trebui să facă față unor probleme de altă natură, probleme care se pun în timp de pace. Marele marș al acestei mișcări patriotice, revoluționare, a intrat într-o nouă fază.

Dacă sînt întrebați cum se face că nu au cîștigat acest război, în care au angajat o armată imensă, portughezii recunosc, în cele din urmă, că populația sprijină P.A.I.G.C.

Străbătînd regiunile controlate de P.A.I.G.C., vizitatorul găsește la fiecare pas dovezi în acest sens. Dar, sub acest raport, nimic nu este mai convingător decît ideile și atitudinile însești ale pionerilor P.A.I.G.C. — Amilcar Cabral, fratele său Luis, Aristides Pereira, Bernardo Vieira, Osvaldo Vieira și alții — care au condus mișcarea de la înființarea ei. Îți dai repede seama că aceste idei, aceste atitudini sînt legate de dorința lor ca gradul de participare, deși ridicat, obținut pînă în prezent, să se lărgească și să se intensifice și mai mult.

În noiembrie trecut, am petrecut zece zile într-o tabără forestieră comandată de Osvaldo Vieira, inspector al forțelor armate ale P.A.I.G.C. ; el este acela care, odinioară, a dat semnalul începerii luptei armate în nord. Pe atunci (era în 1963), unitatea sa era alcătuită în total din 10 oameni și trei pușți. „Țăranii nu voiau să creadă că am putea să-i lovim pe portughezi, nu credeau nici măcar că vom încerca — declară Vieira. A trebuit să li se demonstreze contrariul".

Vieira a organizat o ambuscadă, a distrus trei vehicule militare, a ucis șapte soldați portughezi și a capturat opt arme. „După această acțiune, situația a început să se schimbe" — arată el.

Odinioară, un bătrîn din regiunea Kitafiné îmi explicase astfel situația. La început, mi-a povestit cum se trăia sub dominația portugheză. „Ca și cum ai fi trăit într-o cavernă" — spunea el. Dar „nu ne închipuiam că viața se putea schimba. La început, munca partidului, tot ce spune partidul, părea un vis. Dar, la sfîrșit, este chiar adevărul". Lui Cabral îi plăcea să-și amintească această explicație. „Bătrînul — spunea el — a mers pînă în fondul problemei, cu un minimum de cuvinte".

NOILE STRUCTURI ALE VIEȚII COTIDIENE

Secretul acestei reușite constă în hotărîrea de a șterge din zonele eliberate ultimele urme ale dominației portugheze și de a întreprinde apoi construirea unor structuri noi ale vieții cotidiene. Din punct de vedere politic, aceste structuri constituie la bază (și, în acest context, baza este totul) o rețea foarte strînsă de comitete sătești care, fiind din ce în ce mai mult alcătuite prin alegeri, și-au asumat mereu răspunderi noi.

În grupul insulelor Como, de pildă, există în prezent în total 15 comitete ; la diverse ședințe, am reușit să identific pe membrii a 13 dintre ele. Într-un alt sector, am asistat la o ședință la care participau reprezentanți a 17 comitete. Începînd din 1968, fiecare sector are un comitet de sector ales de către comitetele sătești ; în 1972, a fost străbătută o nouă etapă și, cu scopul de a crea o bază pentru Adunarea Națională și, concomitent, de a îmbunătăți organizarea civilă, fiecare regiune a fost înzestrată cu propriul ei comitet, alcătuit în baza unor alegeri generale care au avut loc în cursul lunilor de vară.

Comitetele intervin, la un nivel sau altul, în toate aspectele vieții publice din localitățile lor. Ele se bizuie deseori pe cadrele P.A.I.G.C., dar sînt încurajate să ia cît mai multe inițiative ele însele. La funcțiile lor se adaugă neîncetat activități noi.

Cea mai importantă dintre aceste activități noi, începînd din 1970, a fost crearea unei rețele de tribunale sătești : fiecare tribunal are un judecător și doi asesori, desemnați de comitetele sătești respective. Ei judecă toate afacerile penale, dar pe cele mai complicate le trimit unui tribunal de sector care trimite el însuși pe cele mai grave — privind agresiuni sau violențe — unui tribunal militar suprem. În prezent, este în stadiul elaborării un cod penal, bazat pe o transformare a dreptului cutumiar.

(Va urma)

БОРБА
BELGRAD

ASPECTE ALE SITUAȚIEI INTERNAȚIONALE

Interviu cu președintele IOSIP BROZ TITO

Recent, președintele Tito a acordat un interviu redactorului ziarului „Viesnik" din Zagreb, Dara Ianekovici, în care s-a referit pe larg la politica externă a R.S.F. Iugoslavia, precum și la unele aspecte ale situației internaționale. Publicăm extrase din interviul reprodus și de ziarul „Borba".

ÎN LEGĂTURĂ CU SITUAȚIA DIN VIETNAM

Consider că semnarea acordului cu privire la încetarea focului în Vietnam este un lucru important, deoarece vă puteți închipui ce înseamnă aceasta pentru un popor care luptă de mai bine de 30 de ani pentru libertatea și independența sa. Ce înseamnă aceasta cînd un popor, cum este cel vietnamez, este hotărît să plătească libertatea și independența sa printr-o luptă de 30 ani împotriva acelora care au folosit pînă și cele mai groaznice arme de război ! Semnarea acordului cu privire la pace reprezintă victoria poporului care încununează eforturile și sacrificiile sale în această luptă. Aceasta ne demonstrează cel mai bine că un popor, dacă este hotărît să lupte pentru libertate și independență, nu poate fi subjugat.

Aceia care se mai gîndesc că problemele internaționale pot fi soluționate de pe poziții de forță, aceia care, urmînd interesele lor proprii, vor să impună altora prin forță punctul lor de vedere, trebuie să înțeleagă că în zilele noastre o astfel de politică nu mai este valabilă.

Trebuie să credem că va fi mai bine, dar trebuie și să facem totul pentru ca acolo să nu se mai producă noi conflicte, care ar prelungi suferințele poporului vietnamez și ar amîna instaurarea păcii și recunoașterea drepturilor sale la libertate și independență.

SITUAȚIA DIN ORIENTUL APROPIAT

Noi am fost prezenți aici în permanență. Eu m-am întîlnit de multe ori cu președintele Nasser. Apoi m-am întîlnit de mai multe ori și cu președintele Sadat. În permanență ne-am consultat și am făcut schimburi de păreri. La scurt timp după agresiune, am fost acolo cu tovarășul Kardeli și cu alți tovarăși. Am vizitat Cairo, Damasc și Bagdad și am purtat convorbiri. Am vrut să vedem ce s-ar putea face.

Poziția noastră față de situația din Orientul Apropiat nu a suferit schimbări.

Noi n-am șovăit niciodată în această privință, totdeauna am recomandat căutarea căilor pentru soluționarea pașnică a acestei probleme.

Președintele Sadat ne-a prezentat acum doi ani un plan, o propunere pentru deschiderea Canalului de Suez, deoarece și multe țări europene, inclusiv Iugoslavia, suferă mari pagube din cauza închiderii Canalului. Trebuie ocolit Capul Bunei Speranțe pînă la Oceanul Indian și Extremul Orient, or, aceasta costă foarte mult. Prin urmare, președintele Sadat era de acord să facă aceasta cu condiția ca trupele israeliene să se retragă înaintea deschiderii Canalului la distanță de cîțiva zeci de kilometri, dar cu o garanție fermă că, după deschiderea Canalului, se vor retrage în limitele frontierelor existente la 5 iunie 1967 și că se vor duce apoi tratative privind soluționarea definitivă a acestui conflict.

Cînd președintele Sadat ne-a făcut recent vizită am constatat că el continuă să se mențină pe această poziție.

Aici, în prezent situația se află în impas. Dar din cauza acestei situații, acestei stagnări care durează de mult timp, s-ar putea ivi consecințe nedorite. De aceea, după recenta convorbire cu președintele Sadat, eu am adresat mesaje șefilor unor state despre convorbirea mea cu președintele egiptean, atrăgîndu-le atenția asupra primejdiei mari, deoarece într-o zi se poate ajunge la punctul de pierdere și să izbucnească războiul. Această situație nu poate dura mult. La conferința șefilor de state și guverne ale țărilor nealiniate, noi vom vorbi despre aceasta și vom întreprinde anumiți pași. Nealiniații trebuie să se angajeze mai mult, să ajute mai mult țările arabe pentru ca această problemă să fie rezolvată mai rapid. Dar mai este pînă atunci, conferința nealiniaților va avea loc în luna septembrie.

CONFERINȚA GENERAL—EUROPEANĂ

Consider că reuniunea europeană va avea loc în orice caz. Această conferință este absolut necesară. Trebuie numai să se ajungă la un acord privind problemele cele mai actuale care ar urma să figureze pe ordinea de zi. Chiar dacă s-ar soluționa numai două-trei din aceste probleme — aceasta ar însemna mult. Ar însemna un început și ar reprezenta un mare succes. Apoi, mă gîndesc că ar trebui să aibă loc o serie întreagă de conferințe, nu la cel mai înalt nivel, ci conferințe în care să se ajungă la înțelegeri referitoare la unele probleme.

PROBLEME AFRICANE

Organizația Unității Africane a reacționat foarte rapid la litigiul apărut între regimul rasist din Rhodesia de sud și Zambia, și în legătură cu intensificarea presiunii forțelor colonialiste asupra mișcărilor de eliberare. Miniștrii afacerilor externe s-au întîlnit imediat la Addis Abeba. Aceasta demonstrează că O.U.A. nu este numai un cuvînt scris pe hîrtie. Au acționat imediat majoritatea țărilor africane. Toți au afirmat : „Este o cauză a noastră, a tuturor, nu numai a Zambiei și Rhodesiei". Au acordat un ajutor serios guvernului din Zambia și președintelui Kaunda. A fost foarte bine. Multe țări africane au văzut că trebuie să fie mai unite pentru a se apăra în comun și pentru a-și menține independența și integritatea.

L-am cunoscut pe Amilcar Cabral. Îl regret mult pe acest om fin. Era foarte înțelept. El a făcut mult pentru dezvoltarea și consolidarea unității africane. În spatele asasinării sale se află cu siguranță colonialiștii portughezi care mențin prin forță Mozambicul, Guineea-Bissau, Angola. Îmi pot imagina ce durere mare a pricinuit moartea lui Cabral. Seku Ture a fost zguduit de faptul că s-a putut întîmpla așa ceva în țara sa.

Se apelează, deci, și la teroare. Sînt uciși cei care stingheresc. Dar, în Guineea-Bissau există o mișcare de eliberare puternică. Colonialiștii și rasiștii, cum sînt cei din Africa de sud și Rhodesia, care beneficiază de sprijin din afară, nu vor reuși totuși. Dacă n-au reușit pînă acum, cînd Africa nu a fost atît de unită, nu vor putea reuși nici în viitor.

CONFERINȚA DE LA ALGER A ȚĂRILOR NEALINIATE

Ne aflăm momentan în faza pregătirilor pentru a IV-a conferință a șefilor de state și guverne din țările nealiniate. Acordăm o deosebită importanță acestor pregătiri. De aceea, am alcătuit o comisie de coordonare în fruntea căreia mă aflu. Am alcătuit această comisie pentru a ne putea pregăti mai temeinic, pentru a examina mai bine situația din lume și a elabora propunerile noastre pentru conferință, de la care așteptăm mult și care trebuie să dea rezultate bune. Schimbările intervenite în raportul de forțe din lume favorizează politica de nealiniere, dat fiind că principiile ei sînt acceptate de un număr tot mai mare de țări.

RELAȚIILE R. S. F. IUGOSLAVIA CU R. P. CHINEZĂ, U.R.S.S. ȘI S.U.A.

Relațiile noastre cu R.P. Chineză se dezvoltă pozitiv și cred că trebuie îmbunătățite în continuare, îndeosebi pe plan economic. Cu toate că nu avem nici un fel de contacte pe linie de partid, putem merge mai departe în dezvoltarea colaborării pe plan economic și în unele probleme politice.

Avem mai multe contacte și relații mai dezvoltate cu Uniunea Sovietică decît cu Republica Populară Chineză, deoarece cu Uniunea Sovietică întreținem și relații de partid, dar și colaborarea culturală este mai puternică decît cu China.

Consider că relațiile cu Statele Unite ale Americii sînt nu numai normale ci bune, indiferent de faptul că nu sîntem de acord cu politica lor, iar acest lucru l-am spus totdeauna în mod deschis, le-am criticat și ele au manifestat înțelegere pentru poziția noastră. De fapt, ele nu au făcut din aceasta o problemă. Nu au agravat, de pildă, relațiile economice. Noi avem schimburi economice cu S.U.A. destul de dezvoltate. Apoi am obținut și unele credite de la băncile lor.

Avem o politică externă bazată pe principii fundamentale, clar stabilite.

Respectarea strictă a principiului neamestecului în treburile interne ale altor țări a contribuit la crearea unui important prestigiu al Iugoslaviei pe plan internațional. Dacă cineva ne cere un sfat, noi ne putem spune părerea. Cel care ni l-a cerut va aprecia dacă poate să îl folosească sau nu ; aceasta este o problemă a lui. Dar fiecare țară trebuie să-și rezolve singură problemele interne, în care nimeni nu trebuie să se amestece.

JENMINJIBAO

PEKIN

PROBLEMA ÎMBUNĂTĂȚIRII PRODUCTIVITĂȚII MUNCII

NENUMĂRATE experiențe efectuate în scopul sporirii productivității muncii de către Uzina metalurgică din Talien demonstrează că resursele potențiale de producție ale întreprinderilor noastre sînt foarte mari, fiind perfect posibilă o sporire a producției fără mărirea numărului de muncitori.

Experiența uzinei metalurgice din Talien a arătat că, dacă vrem să ridicăm productivitatea muncii, trebuie să adoptăm calea depistării posibilităților interne încă neutilizate. În primul rînd, trebuie să se degajeze resursele din sfera muncii. Risipa forței de muncă este cea mai mare risipă. Pentru a îmbunătăți productivitatea muncii este necesar, mai întîi, să sporim eficiența muncii, să eliminăm fenomenele de irosire a forței umane. Aceasta înseamnă că trebuie să cerem conducerilor întreprinderilor să-și perfecționeze educația ideologică și politică, să aplice continuu linia politică a partidului, să ridice și mai mult conștiința muncii la marea masă a salariaților. În același timp, trebuie să se îmbunătățească organizarea muncii, să se sporească controlul normelor de lucru și al sistemului activ de realizare exemplară a sarcinilor, să se îmbunătățească permanent gradul de participare la muncă și de utilizare a timpului de lucru, să se folosească cît mai puțină forță de muncă pentru ca țara să producă cît mai multe bunuri. În al doilea rînd, să se depisteze posibilitățile din sfera mijloacelor de producție. Perfecționarea uneltelor, inovațiile aduse instalațiilor pot deseori aduce creșteri cantitative, îmbunătățiri calitative, precum și o remarcabilă eficiență a creșterii productivității muncii. De aceea, toate întreprinderile trebuie să insiste asupra comandamentului politic, să mobilizeze integral masele, să pună în aplicare „dubla participare, transformarea și tripla unitate", să mobilizeze spiritul de inițiativă al muncitorilor cu experiență și tehnicienilor, să promoveze pe scară largă inovația tehnică și să sporească rolul ei în mișcarea de perfecționare tehnică. Totodată, trebuie să fie ajutați muncitorii tineri să-și ridice conștiința, nivelul tehnic, să fie extins rolul lor activ pentru utilizarea echipamentului existent, pentru obținerea unei mai înalte productivități a muncii.

Natural, întreprinderile nou construite necesită efective mari de muncitori. Unele unități lărgite necesită, de asemenea, oameni în plus. Practica a demonstrat că, printr-o judicioasă sondare a posibilităților neutilizate ale muncii și ale instalațiilor, aceste noi locuri de muncă pot fi acoperite din personalul existent.

Pentru a utiliza optim și a repartiza corespunzător forța de muncă, pentru a stimula creșterea neîntreruptă a randamentului muncii este necesară întărirea dirijării unitar-centrale a forței de muncă, precum și realizarea exemplară a planului de stat privind forța de muncă. Acest plan al forței de muncă este stabilit pe baza nivelului de dezvoltare a agriculturii și industriei și conform cu resursele financiare și materiale ale statului. În cazul în care nu se respectă acest plan și se sporește numărul angajaților, nu numai că poate fi afectată creșterea productivității din industrie și agricultură, dar se poate reduce forța de muncă în aceste două sectoare, se împiedică dezvoltarea producției agricole și industriale, se îngreuiază mult oferta de pe piață și se sporesc obligațiile întreprinderilor publice orășenești, este influențat raportul între agricultură și industrie.

În concluzie, dacă vom depune toate eforturile, vom fi întotdeauna în frunte, vom urma linia generală a partidului de construire a socialismului „mai mult, mai repede, mai bine, mai economic", vom mobiliza larg spiritul activ socialist al salariaților, vom realiza cu hotărîre planul privind forța de muncă de stat și nu vom cere personal din afară, ci vom sonda posibilitățile interne ; în acest mod, productivitatea muncii poate să înregistreze o creștere și mai accelerată, construcția economică a țării noastre se va putea desfășura într-un ritm și mai rapid.

Bikini '73. „Pentru îndeplinirea corectă a acordurilor de pace în Vietnam și desființarea bazelor nucleare !" Sub această lozincă s-a desfășurat anul acesta „marșul păcii" în amintirea celor grav lezați de efectele exploziei nucleare din 1954, efectuată de S.U.A., pe atolul Bikini din Pacific

ПРАВДА

MOSCOVA

RELAȚII ECONOMICE SOVIETO-AMERICANE

REPREZENTANȚII cercurilor de afaceri și financiare americane încep să înțeleagă tot mai pregnant adevărul pe care îl mărturisea recent, cu toată sinceritatea, revista „United States News and World Report" : „Noi nu ne mai putem permite luxul de a impune restricții comerțului cu U.R.S.S. într-un moment în care această politică nu dă nici un fel de rezultate. Situația balanței noastre de plăți nu ne mai permite să continuăm o asemenea politică".

Reprezentanții cercurilor industriale și financiare americane știu bine că politica „războiului rece" în comerțul internațional a suferit un eșec total ; cei ce mizau pe succesul tentativelor de a izola țările socialiste și de a le împiedica să-și dezvolte relațiile economice internaționale nu și-au putut atinge scopul. În S.U.A. este un fapt bine cunoscut, de pildă, că relațiile comerciale ale Uniunii Sovietice cu Japonia, R.F.G., Finlanda, Franța, Italia, Anglia se dezvoltă rapid, pe baza normelor unanim acceptate în comerțul internațional.

Iată de ce cercurile comerciale ale S.U.A. au întîmpinat atît de binevoitor declarația cuprinsă în comunicatul comun cu privire la rezultatele întîlnirii sovieto-americane la nivel înalt din mai 1972, potrivit căreia „părțile au căzut de acord asupra unor măsuri îndreptate spre crearea de condiții mai favorabile pentru dezvoltarea relațiilor comerciale și a altor relații economice între U.R.S.S. și S.U.A. Ele apreciază că există condiții obiective pentru ridicarea nivelului relațiilor economice bilaterale".

De dragul adevărului, trebuie să menționăm că cei mai clarvăzători reprezentanți ai cercurilor de afaceri americane se pronunțau încă demult în favoarea unei asemenea evoluții. Noi, participanții la reuniunea sovieto-americană desfășurată recent în orășelul studențesc al colegiului Dartmouth, în mijlocul peisajului pitoresc al munților împăduriți din New Hampshire, avem încă proaspătă în memorie această întîlnire și putem face unele comparații. Căci tocmai acolo a avut loc, în 1960, prima conferință din seria celor cunoscute sub numele de „Conferințele de la Dartmouth".

Erau vremuri grele și complexe, cînd dincolo de ocean numai puțini oameni își dădeau seama că, în secolul nostru nuclear, singurele relații raționale dintre Statele Unite și Uniunea Sovietică pot fi numai cele de coexistență pașnică. Astăzi, această idee este recunoscută oficial și consfințită în documente încheiate între cele două state. Și recenta conferință de

la Dartmouth — a şaptea de acest fel — a fost, aşa cum pe drept sublinia unul din cei mai activi participanţi la ea, preşedintele conducerii lui „Chase Manhattan Bank", David Rockefeller, cea mai importantă, cea mai reprezentativă şi cu cele mai de seamă rezultate.

Este în spiritul timpului faptul că, de data aceasta, din partea americană au participat activ la întîlnirea de la Dartmouth numeroşi reprezentanţi ai orientării conservatoare, care înainte aveau, pentru a ne exprima blînd, o atitudine sceptică faţă de ideea coexistenţei paşnice cu U.R.S.S. Desigur, ei au rămas la aceleaşi convingeri, dar, fiind oameni de afaceri, înţeleg că climatul general al relaţiilor sovieto-americane este astăzi de aşa natură încît a sta deoparte şi a nu te include în acest dialog ar fi inoportun.

Aşa cum era de aşteptat, s-a făcut o analiză deosebit de detaliată a dezvoltării relaţiilor economice sovieto-americane. Reprezentanţii cercurilor de afaceri ale S.U.A., printre care preşedintele conducerii lui „Chase Manhattan Bank", Rockefeller, preşedintele conducerii corporaţiei „Pepsico", D. Kendall, preşedintele şi directorul corporaţiei „Owens-Corning Fiberglass", L. Norstad (fost general, comandant suprem al forţelor armate ale N.A.T.O.), şi alţii au fost întru totul de acord cu reprezentanţii sovietici asupra faptului că relaţiile comerciale şi economice constituie o sferă importantă a dezvoltării raporturilor dintre cele două ţări.

Cele două părţi s-au pronunţat pentru dezvoltarea unor legături economice de perspectivă, acceptabile pentru sistemele social-economice ale U.R.S.S. şi S.U.A., pentru crearea unei structuri a comerţului care să fie reciproc avantajoasă, pentru îmbunătăţirea continuă a cooperării în producţie, a schimburilor tehnice şi în alte domenii.

În această ordine de idei, cele două părţi au căzut de acord că în actuala etapă este oportun să se creeze, în cadrul întîlnirilor de la Dartmouth, un subcomitet de lucru alcătuit din specialişti marcanţi ai celor două ţări, menit să păstreze o legătură permanentă şi să dezbată problemele de actualitate în perioada ulterioară celei de a şaptea conferinţe. Participanţii la întîlnire au declarat, de asemenea, că ei consideră necesar să examineze problema creării unei organizaţii oficiale sovieto-americane.

Trebuie să relevăm că în cadrul activităţii de realizare a acordurilor încheiate s-au înfăptuit unele măsuri concrete. Numeroase firme americane, care au manifestat un interes pe deplin de înţeles pentru dezvoltarea colaborării economice cu U.R.S.S., studiază cu atenţie posibilităţile comerţului americano-sovietic. Printre primele care au încheiat contracte cu organizaţii sovietice de comerţ exterior au fost firmele „Caterpillar" şi „Glisson", ale căror nume sînt bine cunoscute veteranilor industriei sovietice, cu care au colaborat activ în anii primului cincinal, cînd noi puneam bazele industriei sovietice constructoare de tractoare şi maşini. Încă de pe atunci, firma „Caterpillar" era renumită pentru excelentele tractoare pe şenile pe care le producea, iar firma „Glisson" ne furniza maşini de prelucrat roţi dinţate.

Exemplul dat de aceste firme a fost urmat de altele. Au fost semnate contracte pentru livrarea către U.R.S.S. de linii automate şi utilaj siderurgic pentru construirea unei uzine de camioane grele pe Kama, în valoare totală de 110 milioane dolari. Conform acordului, pentru aceste livrări a fost oferit un credit de către Banca de export-import americană. Tratativele cu privire la viitoarele livrări de utilaje continuă şi, probabil, în viitorul cel mai apropiat vor fi semnate noi contracte.

Reprezentanţii cercurilor de afaceri din S.U.A. au devenit oaspeţi frecvenţi la Moscova. Zilele trecute, în capitala sovietică s-a aflat cunoscutul industriaş american Armand Hammer, care a început cooperarea comercială cu ţara noastră încă în primii ani ai puterii sovietice şi care s-a întîlnit cu V.I. Lenin. În prezent, el discută cu organizaţiile noastre de comerţ exterior o serie întreagă de proiecte moderne, printre care proiectul referitor la construirea unui centru comercial la Moscova. Hammer a fost primit, la 15 februarie, de tovarăşul L. I. Brejnev, în cursul convorbirii subliniindu-se că U.R.S.S. este adeptă consecventă a dezvoltării legăturilor comerciale şi a altor legături economice cu S.U.A., pe baza deplinei egalităţi a părţilor şi avantajului reciproc.

Unul dintre cele mai importante aspecte ale aşezării relaţiilor pe o asemenea bază îl constituie, după cum se ştie, acordarea reciprocă de către parteneri a clauzei naţiunii celei mai favorizate.

Or, pînă în prezent, Uniunea Sovietică nu are posibilitatea să-şi vîndă mărfurile în S.U.A. în aceleaşi condiţii în care şi le plasează mulţi alţi parteneri comerciali ai americanilor, deoarece, pînă acum, Uniunii Sovietice nu i s-a acordat clauza naţiunii celei mai favorizate, iar mărfurile noastre sînt supuse unui sistem de taxe vamale neverosimil de mari, sistem instituit încă în deceniul al patrulea. Acordul comercial semnat în octombrie 1972, care prevede acordarea clauzei naţiunii celei mai favorizate Uniunii Sovietice, nu a fost nici pînă astăzi aprobat de Congres, iar adversarii dezvoltării relaţiilor economice cu U.R.S.S. încearcă să-l blocheze, legînd în mod artificial problemele economice şi comerciale de unele chestiuni care nu au nimic comun cu ele.

În cercurile de afaceri din S.U.A. devine un lucru tot mai larg înţeles că o asemenea tergiversare nu aduce servicii dezvoltării relaţiilor economice cu U.R.S.S. şi cu alte ţări socialiste care sînt supuse aceleiaşi discriminări. Căci pentru a achiziţiona mărfuri americane, orice ţară care dezvoltă relaţiile economice cu S.U.A. trebuie să aibă posibilitatea de a vinde acestora propriile ei mărfuri. Iar firmele americane sînt interesate în achiziţionarea acestor mărfuri. Iată de ce tot mai mulţi reprezentanţi ai cercurilor de afaceri din S.U.A. se pronunţă frecvent în favoarea aprobării de către Congres, fără tergiversări, a acordului comercial cu U.R.S.S. Pentru acest acord a votat Consiliul Naţional pentru Comerţ Exterior al S.U.A. În favoarea lui s-au pronunţat reprezentanţii americani la cea de a şaptea conferinţă de la Dartmouth.

— Ne despart profunde divergenţe ideologice, dar nu avem temeiuri să respingem colaborarea cu voi, ne spunea un participant la cea de a şaptea întîlnire de la Dartmouth, cunoscutul activist pe tărîm social, fostul reprezentant al S.U.A. la O.N.U., Charles Yost. Persistă încă atmosfera de ostilitate a „războiului rece", care împiedică o asemenea colaborare şi în viitor ne aşteaptă nu numai progrese, dar şi eşecuri. Va fi nevoie de răbdare şi de o activitate neobosită. Dar perspectivele sînt încurajatoare.

Faptele atestă că remodelarea relaţiilor economice sovieto-americane, începută după întîlnirea sovieto-americană la nivel înalt din mai 1972, progresează şi capătă un conţinut concret.

Iuri Jukov

MEDUNARODNA POLITIKA

BELGRAD

UNITATEA NAŢIONALĂ A SUDANULUI

Mansour Khalid
ministrul afacerilor externe al Sudanului

UNITATEA naţională constituie astăzi una din sarcinile majore ale statelor noi. Aproape toate fac faţă problemelor fărîmiţării etnice, discordiei tribale şi nesupunerii a diferite regiuni, toţi aceşti factori acţionînd împotriva unificării naţionale.

Ţin să subliniez că conflictul din Sudan era oarecum tipic pentru conflictele din ţările africane în general, prezentînd însă anumite trăsături specifice. Pentru a înţelege natura acestui conflict, trebuie să explicăm factorii care l-au provocat. Cu alte cuvinte, trebuie să cunoaştem baza lui istorică, deoarece rădăcinile problemei se află atît în istorie, cît şi în cultură.

Despărţirea nordului şi sudului sudanez fusese provocată de efectele simultane ale mai multor factori. La nivelul culturii, societatea sudaneză pluralistă, adevărat microcosm al Africii, cuprindea o populaţie de origini foarte variate, de la nubieni (pe care mulţi îi consideră drept urmaşii locuitorilor din Pharos — vechiul Egipt) pînă la elementele hamite, arabe şi negroide, fără să mai vorbim de un anumit procentaj de rase metisate.

Recensămîntul din 1955 a arătat că populaţia arabă a Sudanului reprezintă 39 la sută şi că locuia în special în nord. Această cifră nu trebuie să fie considerată absolută, deoarece comisia de recensămînt a înregistrat apartenenţa etnică pe baza simplelor declaraţii ale populaţiei, fără verificare. În plus, nordul avea 31 la sută locuitori nearabi, majoritatea populaţiei de origine negroidă sau hamită. Restul de 30 la sută reprezentau în mod global regiunile din sud, cu cele 597 triburi regrupate în 56 de comunităţi.

Or, pentru noi, arabismul nu este o noţiune rasială. El este o cultură, un mod de viaţă care se exprimă în valorile, convingerile şi poziţiile predominante.

Iată de ce scindarea în două părţi nu este atît de netă cum ar dori să afirme anumiţi autori. Trecutul oferă dovezi abundente cu privire la interferenţa culturilor de-a lungul întregii văi a Nilului. Istoria modernă furnizează numeroase dovezi ale acestor influenţe reciproce.

În cursul dominaţiei ei (1896-1956), administraţia britanică a introdus anumite măsuri care urmăreau să despartă sudul de nord. Folosirea limbii arabe ca mijloc de comunicare a fost riguros interzisă. S-a exercitat o puternică influenţă asupra sudanezilor din sud pentru a-i determina să renunţe la numele arabe şi la costumul naţional arab, iar comercianţii musulmani din nord au fost descurajaţi de a face afaceri cu sudul. Obiectivul principal urmă-

rit de guvernatorul britanic, Sir John Maffrey, era de a face din sud „o citadelă a vieții tribale".

Astfel, după plecarea britanicilor, a rămas un nord pe de-a-ntregul musulman în fața unui sud în esență păgîn, dar care avea în fruntea lui o intelectualitate creștină puțin numeroasă.

A doua zi după independență, s-a putut constata în mod clar inegalitatea dintre nord și sud în materie de educație și pregătire politică. Conștiința politică era mai avansată în nord decît în sud. Această deosebire nu era, de altfel, decît o chestiune de nivel, deoarece, sub regimul colonialist, nici în nord educația nu progresase iar oamenii instruiți nu formau o pătură foarte mare a populației.

Din păcate, după independență, țara în ansamblu nu a fost guvernată de adevărați oameni de stat, ci de politicieni mărunți care se preocupau, înainte de toate, de alegeri și nu de generațiile viitoare. Majoritatea observatorilor bine informați sînt de acord că sudanizarea vieții publice a provocat o nemulțumire certă în sud. Anumiți sud-sudanezi considerau independența drept o înlocuire a stăpînilor. Atunci, oamenii politici din sud au cerut garanții. Ei au reclamat un statut federal al sudului, care le-ar fi permis să participe pe deplin la elaborarea hotărîrilor privitoare la „folosirea forței de muncă, serviciile sociale, dezvoltarea economică și individualitatea culturală".

Una din primele manifestări de nemulțumire după dobîndirea independenței a îmbrăcat, în 1955, forma unei rebeliuni militare, care a izbucnit în cadrul corpului de armată ecuatorial. Este un capitol al istoriei noastre de care nimeni — nici nord-sudanezii, nici sud-sudanezii — nu poate fi mîndru. El a costat viața multor oameni nevinovați și revolta a fost înăbușită numai cu prețul unor pierderi grele.

Revoluția din octombrie 1964, care a răsturnat regimul militar al lui Abboud, a oferit Sudanului posibilitatea de a da o bază nouă unificării lui. Pentru prima oară de la independență, guvernul instaurat în octombrie a început să caute în mod sincer o soluție pașnică și a convocat o conferință la care au participat oameni politici din nord și din sud, precum și observatori din țările africane prietene. E drept, conferința nu a reușit să realizeze acordul între nord și sud cu privire la problema esențială a Constituției, dar a ajuns la un anumit grad de înțelegere asupra mai multor reforme. Dacă acestea ar fi fost aplicate, încrederea sud-sudanezilor ar fi putut fi restabilită. Dar, între timp, partidele tradiționale înlăturaseră elementele care făcuseră revoluția din octombrie 1964; ele au sabotat rezultatele conferinței și au readus astfel țara în situația inițială.

În 1969, cînd a venit la putere, președintele Numeiry a promis națiunii o administrație care va avea voința politică și hotărîrea de a face tot ce trebuie pentru a permite progresul și, lucru și mai important, pentru a da țării sentimentul unui obiectiv național. Scurt timp după venirea sa la putere, într-o declarație denumită ulterior „Declarația de la 9 iunie", președintele Numeiry a afirmat că unitatea dintre nord și sud poate fi realizată, în ciuda deosebirilor lor istorice și culturale. Acordul de la Addis-Abeba a contribuit mult la asigurarea acestei unități. El a luat ca bază principiul unității întregii țări.

Sîntem convinși că măsurile prevăzute prin acordul de la Addis-Abeba și legile care au fost elaborate pe această bază au fost cel mai bun mijloc nu numai de a satisface aspirațiile legitime ale cetățenilor din sud, dar și de a promova participarea lor politică constructivă și, eventual, inițierea lor politică în anumite părți ale sudului.

Azi, cînd pacea este restabilită și cînd libertatea de mișcare este garantată, activitățile se pot desfășura în mod liber în diferitele domenii de dezvoltare, care cuprind investițiile străine și naționale în agricultură, creșterea vitelor, industrie și comerț. Libertatea de mișcare are un rol deosebit de important în procesul de integrare. Această mobilitate ajută la crearea unui climat de încredere, care duce la o dezvoltare sănătoasă a relațiilor umane dintre populațiile din nord și din sud și, în ultimă analiză, la unitatea socială a Sudanului.

Procesul care, potrivit unui plan emanînd de la centru, urmează să unifice provinciile din sud și celelalte părți ale Sudanului în cadrul unei economii unice, are aspecte organizatorice, economice și social-psihologice. Luînd ca bază principiile acordului de la Addis-Abeba, guvernul sudanez a început deja să procedeze în mod eficace la coordonarea programelor de dezvoltare rurală, a reformei administrației locale, a transporturilor și comunicațiilor, a construcțiilor, precum și a eforturilor permanente depuse în favoarea dezvoltării sociale, care cuprinde educația, sănătatea publică și crearea de locuri de muncă.

Azi, cînd acordul de la Addis-Abeba este pe cale de aplicare, există motive întemeiate să se creadă că se va trece, în curînd, la aplicarea anumitor proiecte regionale practice, precum și la lucrări comune cu celelalte țări din Africa.

Președintele Numeiry: „Principiul unității întregii țări".

PROFIL

DIDIER RATSIRAKA

ministrul afacerilor externe al Republicii Malgașe

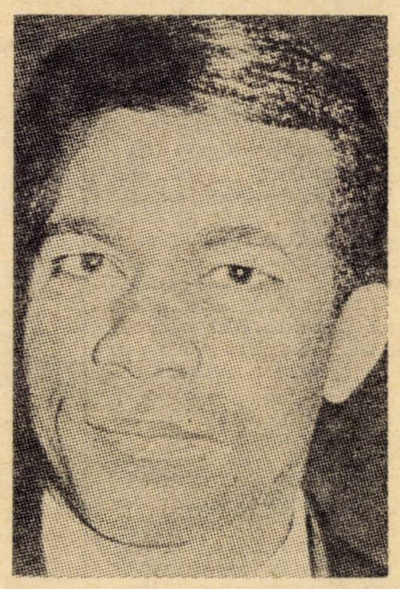

Între 6 și 9 martie, ministrul afacerilor externe al Republicii Malgașe, Didier Ratsiraka, efectuează o vizită oficială în țara noastră, răspunzînd invitației adresate de ministrul afacerilor externe al României, George Macovescu.

Didier Ratsiraka s-a născut la 4 noiembrie 1936 în localitatea Vatomandry din provincia Tamatave. Are studii de matematică superioară și specială și este licențiat al Școlii navale. De asemenea, el a absolvit cursurile Școlii superioare navale de război, avînd acum gradul de căpitan de corvetă.

În guvernul format în mai 1972 de generalul Gabriel Ramanantsoa (alcătuit din patru militari și șase civili), al cărui program a fost ratificat cu o majoritate covîrșitoare de populația malgașă în cadrul referendumului desfășurat în octombrie 1972, portofoliul ministerului afacerilor externe a fost încredințat lui Didier Ratsiraka. Ultima funcție pe care a deținut-o pînă atunci a fost aceea de atașat militar al țării sale la Paris.

După preluarea acestui portofoliu, Didier Ratsiraka anunța, într-o conferință de presă, că guvernul are în vedere redefinirea politicii externe a Republicii Malgașe. În acest sens, guvernul Ramanantsoa a anulat acordul economic cu Republica Sud-Africană, a întrerupt dialogul cu conducătorii regimului de la Pretoria și a procedat la o renegociere a bazelor cooperării franco-malgașe.

De la ocuparea funcției de ministru al afacerilor externe, Didier Ratsiraka a efectuat vizite oficiale în unele țări socialiste — U.R.S.S., R.P. Chineză, R.P.D. Coreeană, R.D. Vietnam — cu care prilej s-au stabilit și relații diplomatice între aceste țări și Republica Malgașă. De asemenea, guvernul malgaș a recunoscut Guvernul Regal de Uniune Națională al Cambodgiei. Didier Ratsiraka a participat și la ultima sesiune a Adunării Generale a O.N.U.

Țara noastră și Republica Malgașă au stabilit relații diplomatice în anul 1968.

POSTA REDACTIEI

„Criza energiei"

Vasile Nedelcu, Pitești. Chiar dacă cifrele care au fost oferite par „dramatice", situația resurselor americane de energie este adevărată : se apropie, așa cum declarau, de altfel, foarte mulți factori de răspundere, o perioadă de criză. Dana Adams Schmidt, într-un articol publicat în „The Christian Science Monitor", reluînd declarațiile unor oficialități („dispunem de rezerve de gaz natural suficiente pentru 22 de ani și de țiței pentru 20 de ani"), afirma că aceste rezerve de gaze naturale și de țiței vor seca în timpul unei generații. Amiralul Elmo Zumwalt arăta, într-o cuvîntare ținută la Camera de comerț din Beckley-Raleigh (Virginia de vest), că, pînă în 1985, din producția internă va putea fi asigurat numai 50 la sută din cererea de petrol a S.U.A., chiar dacă petrolul din Alaska va fi adus la ordinea zilei. „Aceasta înseamnă că vom fi nevoiți să importăm o cantitate de ordinul a 12 milioane barili de țiței pe zi". Transportul unei asemenea cantități de petrol va constitui și el o problemă (s-a calculat că ar fi necesare peste 1 000 tancuri petroliere a cite 17 000 tone fiecare). Potrivit unor statistici europene, cererea de energie a sporit între 1945 și 1960, în S.U.A., Japonia și Europa occidentală cu 4 la sută, iar pentru ultimii zece ani, cu 6 la sută. Astăzi, Piața comună importă 63 la sută din resursele energetice ; Japonia — 75 la sută ; S.U.A. vor atinge 30 la sută în 1980, dar consumă deja o treime din energia mondială, ceea ce, în valoare absolută, are o importanță deosebită și contribuie la deficitul balanței lor de plăți. Pe de altă parte, autoritățile americane sînt îngrijorate și de prețurile sporite : țările producătoare de petrol, pentru a ieși de sub dependența economică nord-americană și a trece la dezvoltarea economiei proprii, au încheiat acorduri în care se prevede o participare sporită a lor la beneficii, au ridicat prețul per baril, au inițiat alte măsuri care obligă companiile exploatatoare să investească și în dezvoltarea acestor țări. Profiturile și prețurile pe piața S.U.A. diminuează. Prin toate aceste motive se explică și preocuparea la nivelele cele mai înalte, inclusiv prezidențial, în legătură cu resursele de energie și politica energetică a Statelor Unite. Graficul de mai jos, refăcut după statistici ale lui „Chase Manhattan Bank", indică, pe de o parte, sursele de energie ale S.U.A., pe de altă parte, domeniile în care această energie este consumată.

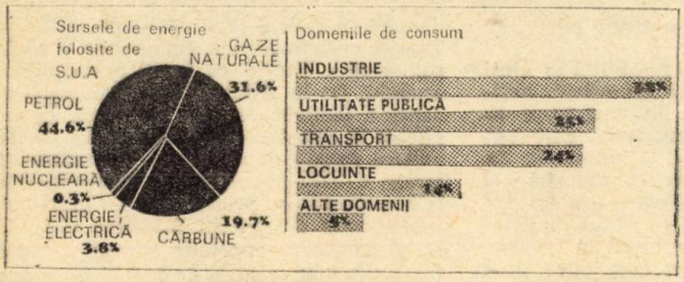

Viorica Dumitra, Vlădeni, jud. Iași. Vom reveni la timpul potrivit cu noi informații privind activitatea Angelei Davis.

Ioan Horvath, Timișoara. Cele patru țări care formează Comisia internațională de control în Vietnam (Ungaria, Polonia, Canada și Indonezia) au fost stabilite de comun acord între părțile interesate în rezolvarea conflictului.

Daniel Sîrbu, București. 1. Nu există informații noi în legătură cu acea schimbare a calendarului la care vă referiți. 2. Vom avea în vedere propunerea dv. de a scrie pe larg despre organizațiile palestiniene.

Al. Chirica, Piața Kogălniceanu nr. 1, sc. A, tel. 13 94 65, București, sector 6, oferă celor interesați colecția completă a revistei „Lumea".

Gil Valer, Călărași. În cadrul acestei rubrici, în nr. 7 al revistei, am publicat amănunte privind asasinarea lui Amilcar Cabral. Cabral avea 51 de ani. Vă mulțumim pentru aprecieri.

Al. Costin, București. 1. Fianna Fáil înseamnă „soldații destinului". Vă sugerăm consultarea articolului publicat în nr. 10. Vom reveni. 2. Ryokichi Minobe, guvernatorul orașului Tokio (în fotografie), se află încă la conducerea capitalei nipone. 3. În Egipt, Siria, Irak, Arabia Saudită, Kuweit, Libia și alte state arabe se folosește calendarul hegirei lunare. Potrivit acestui calendar, numărătoarea anilor începe de la 16 iulie 622 e.n., data la care Mahomed ar fi împlinit hegira (fuga) de la Mecca la Medina. La baza calendarului se află anul lunar (aproximativ 354 zile). Potrivit acestui calendar, ne aflăm, deci, în 1393. În Iran și Afganistan, calendarul oficial este hegira solară ; începutul erei e considerat tot în 622, dar Noul An începe la 21 martie.

„Zona sterling"

O. Comănescu, Buzău. „Zona sterling" a fost o comunitate monetară ai cărei membri, avînd strînse legături economice și politice cu Marea Britanie, își aliniau valoarea monedei lor la aceea a lirei sterline și, pentru a-și ușura tranzacțiile, își menținеau la băncile londoneze rezervele. O asemenea aliniere era posibilă datorită rolului pe care îl juca lira sterlină în schimburile internaționale și puterii pe care o dobîndise, în ciuda unor zguduiri financiare sau economice, cum au fost primul război mondial, ori criza din 1929. În 1939, la începerea celui de-al doilea război mondial, convertibilitatea lirei sterline a fost suspendată și a fost instituit un control al schimburilor. Urmarea : statele străine au părăsit zona sterling care, din acel moment, s-a confundat (cu excepția Canadei) cu întinderea Commonwealth-ului. Henri Grimal explică într-o scurtă istorie a Commonwealth-ului rigiditatea conferită din 1939 sistemului sterling : „Față de exterior, un control strict al schimburilor pentru toți membrii zonei. În interior, o libertate completă a reglementărilor financiare, a transferurilor de capital și a tranzacțiilor comerciale. Vărsări într-un fond comun, girat de Banca Angliei, a tuturor rezervelor în aur și dolari («Dollar Pool»). Membrii zonei admiteau ca exporturile lor către Marea Britanie să fie plătite în lire neconvertibile, care rămîneau în depozit la Londra. Acestea au fost «balanțele sterling». Anglia avînd de susținut un enorm efort de război nu a plătit datoriile către zonă și a folosit pentru cumpărările sale exterioare devizele dobîndite de membrii săi. Datorită acestui fapt, balanțele sterling ale dominioanelor și coloniilor au trecut de la 200 milioane la 3,5 miliarde lire, din 1938 în 1945. După război, dificultățile financiare au constrins Londra să mențină reglementarea : în 1947, o mare parte a balanțelor coloniale au fost «înghețate» și «Pool»-ul a fixat contingentul de devize pus la dispoziția membrilor pentru cumpărări exterioare. Prin acest mijloc, Anglia putea urmări îndeaproape toate orientările economice ale zonei". Ulterior, restabilirea convertibilității lirei a dus la lichidarea balanței membrilor „zonei sterling", care au început să păstreze rezerve și în băncile proprii. Acțiunea coincidea cu dispariția imperiului colonial și pierderea rolului mondial al Marii Britanii. Independența membrilor „zonei sterling" — deși aceștia continuă să conserve în „Pool" o parte din rezervele lor — s-a manifestat în mai multe rînduri : de pildă, în 1967, cînd o parte a refuzat să urmeze devalorizarea lirei, și în 1971, cînd altă parte a refuzat să urmeze lira în flotarea sa.

POSTA REDACȚIEI

Pétain

Laurențiu Bodrug, Buftea. Mareșalul Phillippe Pétain a contribuit mult la victoria de la Verdun, din timpul primului război mondial, dar colaborarea cu naziștii, în timpul celui de-al doilea război mondial, a umbrit definitiv actele

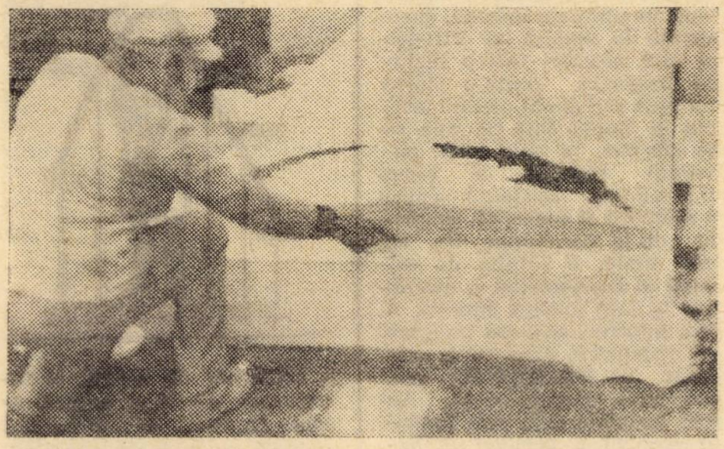

sale de bravură anterioare. De altfel, după război, Pétain a fost condamnat la moarte de un tribunal militar, dar, fiind prea în vîrstă (90 de ani), sentința n-a mai fost executată. Pétain a fost deportat pe insula Yeu, unde a murit la 95 de ani și unde a fost înmormîntat. Recenta răpire a sicriului s-ar datora, declarau autorii ei — elemente ale extremei dreapta — numai dorinței de a-l înhuma și pe Pétain la Verdun, unde se află alți camarazi de arme ai săi. Observatorii politici erau însă de părere că, în ciuda declarațiilor răpitorilor, o legătură cu campania electorală exista, respectiv încercarea de a distrage atenția de la problemele majore — sociale și economice — care preocupă Franța. După ce a fost descoperit la Paris, sicriul fostului mareșal a fost transportat la Yeu. Vă sugerăm și consultarea articolelor despre campania electorală franceză publicate de revista noastră în ultimele numere. **În fotografie :** gardianul cimitirului din Yeu, arătînd locul unde a fost comisă infracțiunea.

Ion Stănescu, Timișoara. Teritoriul francez al populației Afari și Issa (numele, începînd din iulie 1967, al Somaliei franceze) este considerat la Paris drept „un departament de peste mări". Este reprezentat în Adunarea Națională franceză și în Senat de cîte un deputat. Teritoriul e administrat de un Consiliu al guvernului, ales de Camera deputaților. Franța e reprezentată aici de un înalt comisionar și are responsabilitatea relațiilor externe, apărării, problemelor monetare, de justiție și ordine. Pe teritoriul de aproximativ 21 000 km p. se află 105 000 locuitori (potrivit unui articol din „Le Monde" din august 1971), ceva mai mult de jumătate locuind în capitală, Djibouti, și în împrejurimile ei. Cea mai mare parte a populației e musulmană. Limbile vorbite : franceza, araba, somaleza și afara. Devenită colonie franceză în 1862, acestei regiuni i s-a dat statutul de „teritoriu de peste mări" în 1946. Există tot mai pronunțate tendințe către independență, care s-au manifestat și cu prilejul călătoriei, de la începutul anului, a președintelui Georges Pompidou.

Viorel Cruceanu, Podu Turcului, jud. Bacău. 1. Președintele statului Malawi este Hastings („Kamuzu") Banda, din iulie 1966. Banda deține și funcția de ministru de externe. Despre conducătorii celorlalte state din Commonwealth vă sugerăm consultarea răspunsului publicat în cadrul acestei rubrici, în nr. 10. 2. Regele Marocului, Hassan al II-lea, s-a născut în anul 1930. Regele Moshoeshoe al II-lea (Lesotho) s-a născut în 1938. 3. Gabriel Ramanantsoa nu deține și funcția de președinte al Republicii Malgașe. 4. Republica Sud-Africană are și un președinte : Jacobus Johannes Fouché, din 1968. 5. Despre călătoria respectivă vom scrie în acea perioadă.

Alexe Savu, București. Vă mulțumim pentru scrisoare. Așteptăm altceva

IMPORTANT!

Abonați-vă din timp și pe termene cît mai lungi, pentru a vă asigura continuitatea în primirea publicației.

Prețul unui abonament este de :

— anual	104 lei
— pe șase luni	52 „
— pe trei luni	26 „

Abonamentele se fac prin oficiile și agențiile P.T.T.R., factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții.

Călin Dănciulescu, Pitești. Ne întrebați, referindu-vă la situația concretă a Acordului privind încetarea focului și restabilirea păcii în Vietnam, care este diferența între **parafarea** și **semnarea** unui acord. Parafarea este utilizată în diplomație ca indicînd faptul că negociatorii sînt de acord asupra termenilor documentelor convenite. Dar numai semnătura, la care se recurge ulterior, angajează juridic părțile. Parafarea nu este întotdeauna necesară și de multe ori s-a întîmplat ca negociatorii să primească puterea din partea guvernelor lor de a proceda direct la semnare, de îndată ce ei s-au pus de acord asupra textelor.

Andrei Vlădescu, București. Harta alăturată, reprodusă din revista „The Economist", reprezintă legăturile pe care le întrețin statele din continentul african cu Piața comună : 18 dintre ele (la care se adaugă și două departamente de peste mări ale Franței — Réunion și teritoriul francez al Afarilor și populației Issa) întrețin relații prin intermediul convențiilor de la Yaoundé ; alte 3 (Uganda, Kenya, Tanzania) ca urmare a acordului de la Arusha ; 9 state fac parte numai din Commonwealth și au legături cu C.E.E. prin intermediul Marii Britanii ; în sfîrșit, Egiptul dispune de un acord comercial cu Piața comună. Pentru alte amănunte privind legăturile țărilor Commonwealth-ului; cu Piața comună, vă sugerăm consultarea articolelor publicate în nr 3 și nr. 8 din acest an.

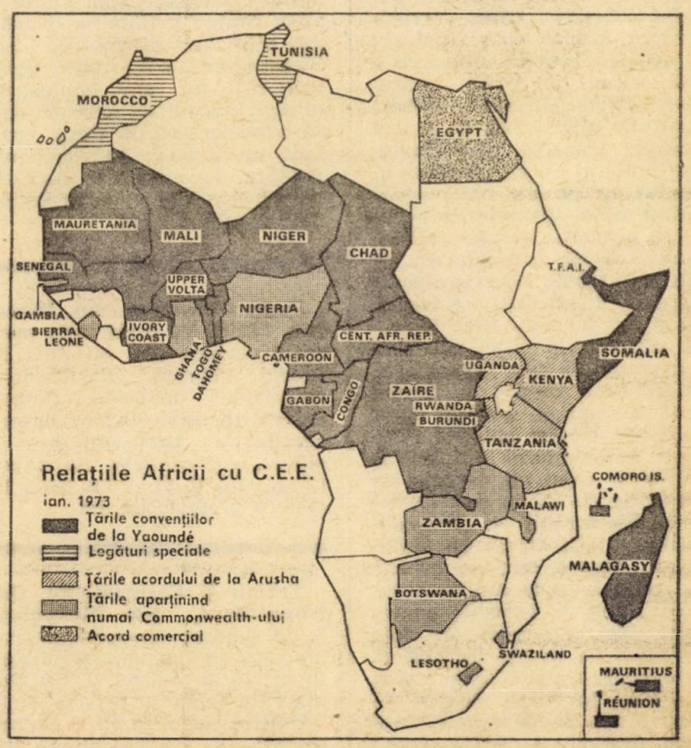

POSTA REDACȚIEI

Lupta împotriva deșertului

Gh. Bădescu, Craiova. „Avansarea" Saharei către regiunile locuite și cu terenuri arabile din nord este un fenomen constatat de foarte multă vreme de oamenii de știință. S-au luat și măsuri de oprire a acestei nedorite extinderi a pustiului, cu ajutorul unor programe elaborate de organisme internaționale. Tunisia, spre exemplu, participă, alături de P.N.U.D., la o serie de proiecte pentru ameliorarea agriculturii la marginea deșertului. John William explica într-un buletin al P.N.U.D. că aceste proiecte constau în împădurirea unor regiuni pentru fixarea solului, amenajarea unor terase pentru a împiedica eroziunea, crearea unor condiții favorabile pentru sporirea numărului de animale domestice (oi și capre, în special), crearea de rezerve furajere care să permită reconstituirea și amenajarea pășunilor, descoperirea unor noi surse de apă (Tunisia dispune de numeroase pături de apă freatică, dar care sînt foarte sărate), ameliorarea metodelor de irigare etc. Imaginea alăturată reprezintă un peisaj tipic tunisian din această zonă vecină Saharei, care face parte dintr-o regiune de împădurire. Măsuri similare sînt prevăzute și în alte state în care se întinde deșertul Saharei.

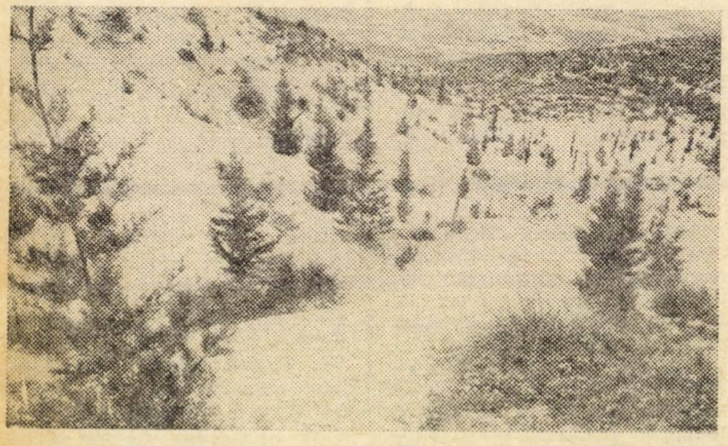

T. Petru, Moinești. Este cunoscută descoperirea vasului „La Girona" din Armada spaniola, despre care revista noastră a mai scris, inclusiv la această rubrică. Ceea ce e mai puțin știut e că autorul descoperirii „Gironei", Robert Stenuit, afirmă că în largul coastei franceze (Le Havre, Bayonne) ar exista pierdute în fundul apelor alte nave aparținînd flotei spaniole de acum patru veacuri. Documentele istorice atestă, într-adevăr, că din cele 130 de vase care compuneau Invincibila Armada, jumătate nu s-au mai întors. La cîteva zile după plecarea convoiului, în iulie 1588, cîteva galere s-au rătăcit în timpul unei furtuni și, potrivit unor note ale regelui spaniol Filip către ambasadorul său la Paris, ar fi eșuat nu departe de Bayonne (se dă și numele uneia din corăbii — „Diana"). Galionul „La Capitana Santa Ana", despre care se afirmă că purta o parte din tezaurul regal, lovit de tunurile englezești, s-a scufundat în fața portului Le Havre. Se știe că echipajul s-a îndreptat spre Flandra, dar nimic despre tezaur. Tot în Marea Mînecii s-au scufundat „Maria Juan" și, prin apropierea coastelor franceze, alte vase (între care Stenuit citează „San Felipe", „San Mateo"). Rămîne de văzut cîte din afirmațiile lui Stennit vor fi confirmate. Spusele sale nu sînt contestate dintru început de experți, dar se consideră că, în timp, epavele ar fi fost distruse ori purtate de valuri și furtuni, ceea ce ar face aproape imposibilă găsirea lor.

Radu Gheorghe, com. Pesac, jud. Timiș. Vă mulțumim pentru scrisoare. Am publicat în cadrul rubricii „Răspundem cititorilor" materiale despre societățile mixte (nr. 4), despre acordurile preferențiale și clauza națiunii celei mai favorizate (nr. 6, 9). Vom avea în vedere propunerile dv.

Traian T. Caramatescu, Ostrovu-Mare, jud. Mehedinți. 1. Vă sugerăm consultarea cronologiei vietnameze publicate în nr. 10 al revistei. 2. Nu sînt marcate tendințe privind universalizarea limbii „esperanto".

Grigore Stoica, Giurgiu. 1. Actualul guvern japonez (o imagine de ansamblu a fost publicată în cadrul acestei rubrici nr. 4 din acest an) cuprinde 21 de membri. 2. Ruinele templelor budiste de la Borobudur (Jawa) au intrat în centrul atenției forurilor culturale internaționale datorită accentuatei degradări, observată în ultimele decenii. Construite în secolul al VIII-lea al erei noastre într-o regiune tropicală, dintr-o piatră nu prea rezistentă, aceste temple în trepte sînt pe cale să se sfărîme. În anul 1967, guvernul olandez a cerut U.N.E.S.C.O. asistență pentru a restaura și conserva templele de la Borobudur. Un an mai tîrziu, o echipă de experți ai Organizației a examinat la fața locului situația. A fost întocmit apoi un program de restaurare, care va fi executat de U.N.E.S.C.O. prin cooperare internațională. Au fost instalate deja sub fundații (pentru a preveni prăbușirea construcțiilor) dale de beton prevăzute cu tuburi de evacuare a apei. Piatra monumentelor va fi spălată și tratată chimic, pentru a se împiedica erodarea în continuare. Costul total al lucrărilor de restaurare este evaluat la 7 750 000 dolari.

P. Dumitrescu, București. 1. În urma alegerilor din 22 decembrie 1972 Camera Reprezentanților din Japonia arată astfel : Partidul liberal-democratic — 284 locuri (2 femei) ; Partidul socialist — 118 locuri (2 femei) ; Partidul comunist — 38 locuri (2 femei) ; Partidul Komei — 29 locuri ; Partidul democratic socialist — 19 locuri ; independenți — 3 locuri (o femeie). Locurile în Camera consilierilor sînt repartizate în felul următor : Partidul liberal-democratic — 136 locuri (5 femei) ; Partidul socialist — 62 locuri (5 femei) ; Partidul Komei — 23 locuri (o femeie) ; Partidul democratic socialist — 12 locuri (2 femei) ; Partidul comunist — 10 locuri (o femeie) ; gruparea Ni-in Club — 4 locuri ; independenți — 2 locuri. Vă sugerăm și consultarea articolului publicat în nr. 51 din 1972. 2. De la atacul japonez de la Pearl Harbor (7 decembrie 1941), în urma căruia Statele Unite au intrat în război, n-au existat decît trei ani — potrivit unei statistici publicate de revista „U.S News and World Report" — în care Statele Unite să nu fi intervenit în vreun conflict, în diverse regiuni ale lumii : 1956, 1957 și 1959.

Ion Gheorghiu, Constanța. Potrivit statisticilor oficiale ale Biroului Federal de Investigații, în ultimii ani crimele serioase (ucideri, furturi, violuri etc.) comise în New York ori în Washington au sporit considerabil, în ciuda numărului mai mare de polițiști și

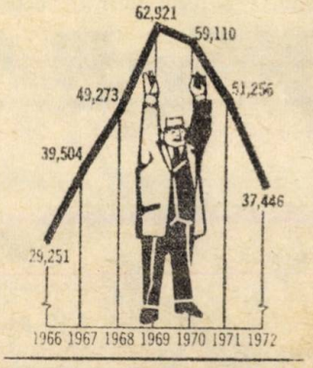

a măsurilor de securitate întreprinse. Astfel se explică acele „anunțuri de a nu ieși noaptea pe străzile orașului", la care vă referiți. Graficul de mai sus, pe care îl reproducem din revista „U.S. News and World Report", este elocvent, de altfel, în acest sens. După cum se poate observa, în 1972 s-a remarcat, totuși, o ușoară scădere a numărului cazurilor. Statisticile indică 245 de crime, 7 751 furturi, 12 801 spargeri, 3 897 atacuri grave etc.

LUMEA

săptămînal de politică externă editat de Uniunea Ziariștilor din Republica Socialistă România

Redactor-șef
Ion Cârje

Redacția și administrația : București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.10. Internațional 18.52.63 și 18.53.55. Telex 197. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. Abonamentele pentru străinătate: prin întreprinderea „ROMPRESFILATELIA" — serv. Import-Export Presă — București, Calea Griviței nr. 64–66, P.O.B. — 2001.

C.P.C.S.

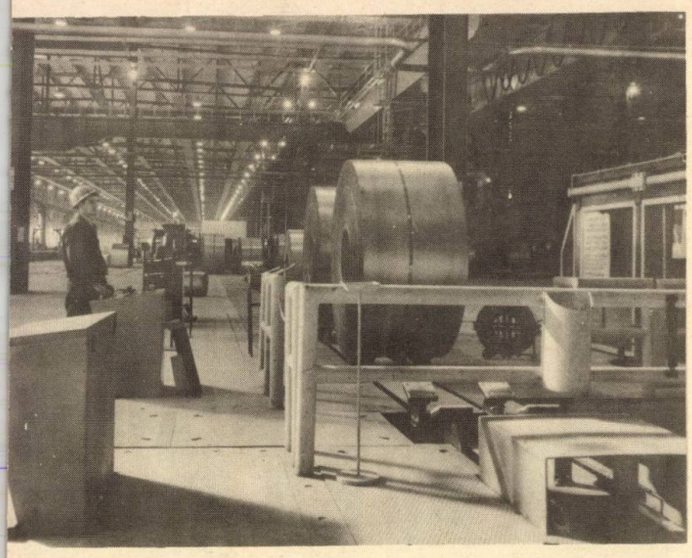

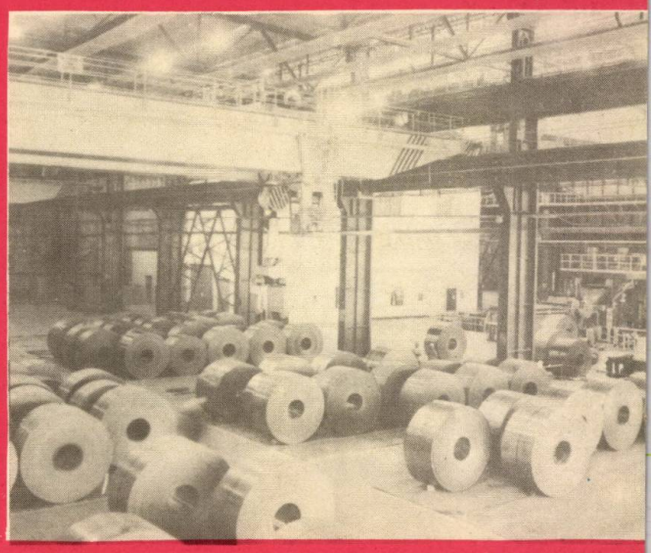

Metal de calitate superioară !

Cu utilaj ultramodern
și tehnologie de ultimă oră,
furnalele, oțelăriile,
laminoarele și uzinele

CENTRALEI SIDERURGICE

galați

produc:

- Tablă groasă din diferite calități de oțel necalmat, calmat și din oțel slab aliat, pentru construcții navale, cazane etc., corespunzătoare calitativ normelor STAS, GOST, DIN, avînd următoarele dimensiuni: grosimea de la 4 la 150 mm, lățimea de la 800 la 3 000 mm, lungimea maximă 15 000 mm (în mod excepțional pînă la 30 000 mm)
- Se realizează, de asemenea, sleburi cu grosimea de la 100 la 300 mm, lățimea de la 700 la 1 600 mm, lungimea de la 1 500 la 9 500 mm.
- Lingouri plate pînă la 28 tone
- Lingotiere plate
- Fontă de afinare în calupuri
- Oxigen în tuburi

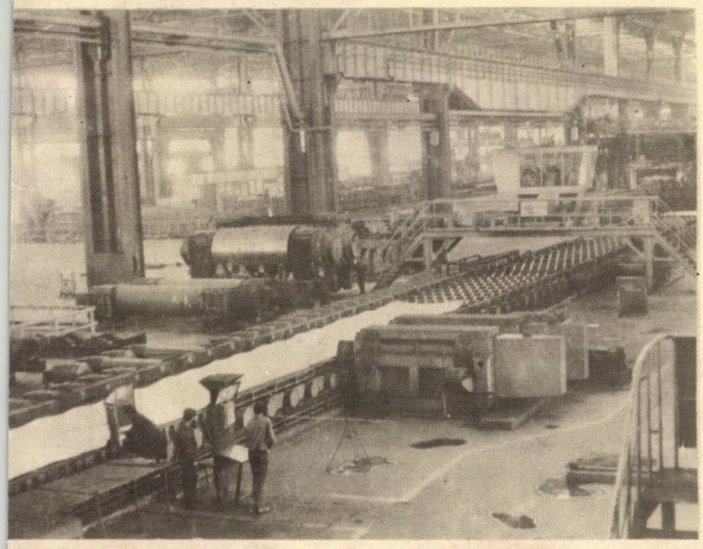

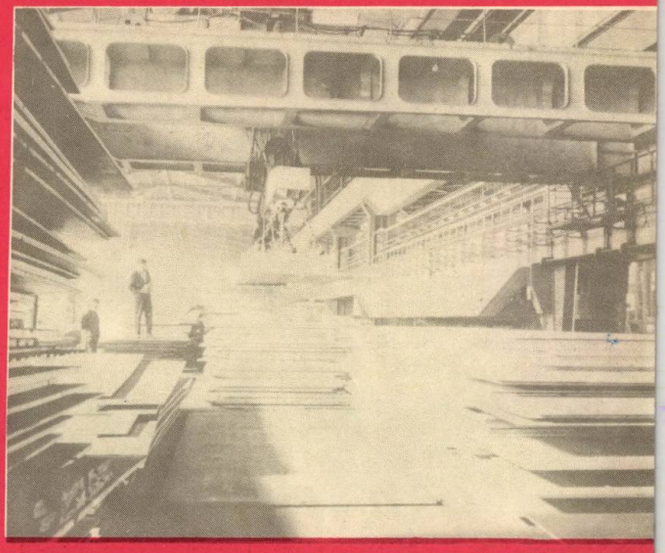

Cabinet PCR

Lei 2

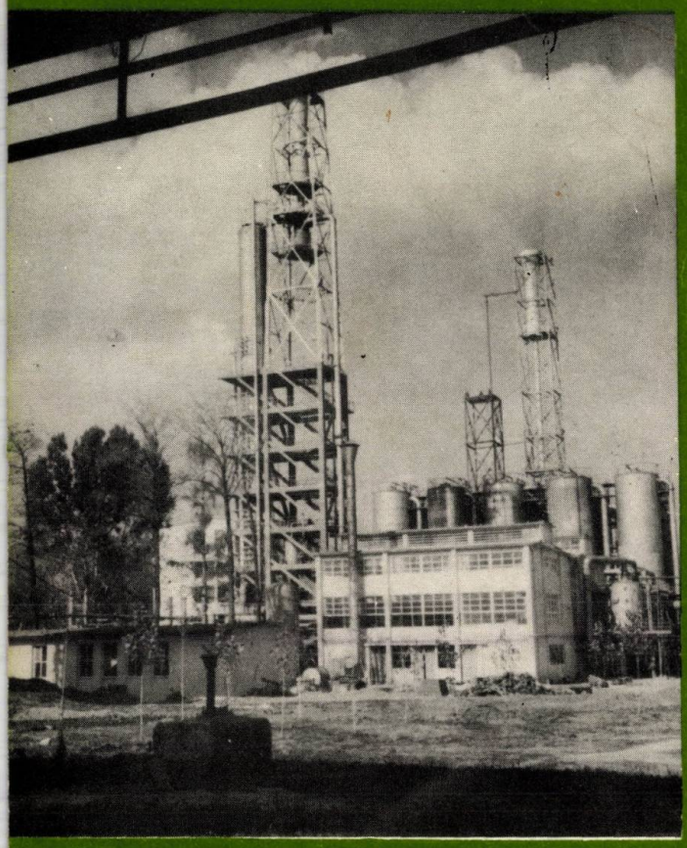

COMBINATUL CHIMIC

FĂGĂRAŞ

produce şi livrează :

amoniac anhidric 99,8% ; amoniac în soluţie 25% ; acid azotic 98% ; oxigen tehnic ; azotat de amoniu ; azotat de bariu ; azotat de zinc ; azotat de plumb ; azotat de magneziu ; azotat de sodiu tehnic ; sulfat de sodiu tehnic ; sulfit de sodiu tehnic ; anilină tehnică ; resorcină, pulbere şi granule ; rigidoplast, tip N, NC, NP, E, T, FAF_2 ,fenocord, fenoplast „C" ; aminoplast, pulbere şi granule ; celuloid ; obiecte industriale presate din aminoplast şi rigidoplast ; nitrobenzen tehnic ; mononitroclorbenzen ; paranitroclorbenzen tehnic ; dinitroclorbenzen tehnic ; ortonitrotoluen tehnic ; paranitrotoluen tehnic ; nitrotoluen tehnic ; fenol ; nitox 14 ; dibutox.

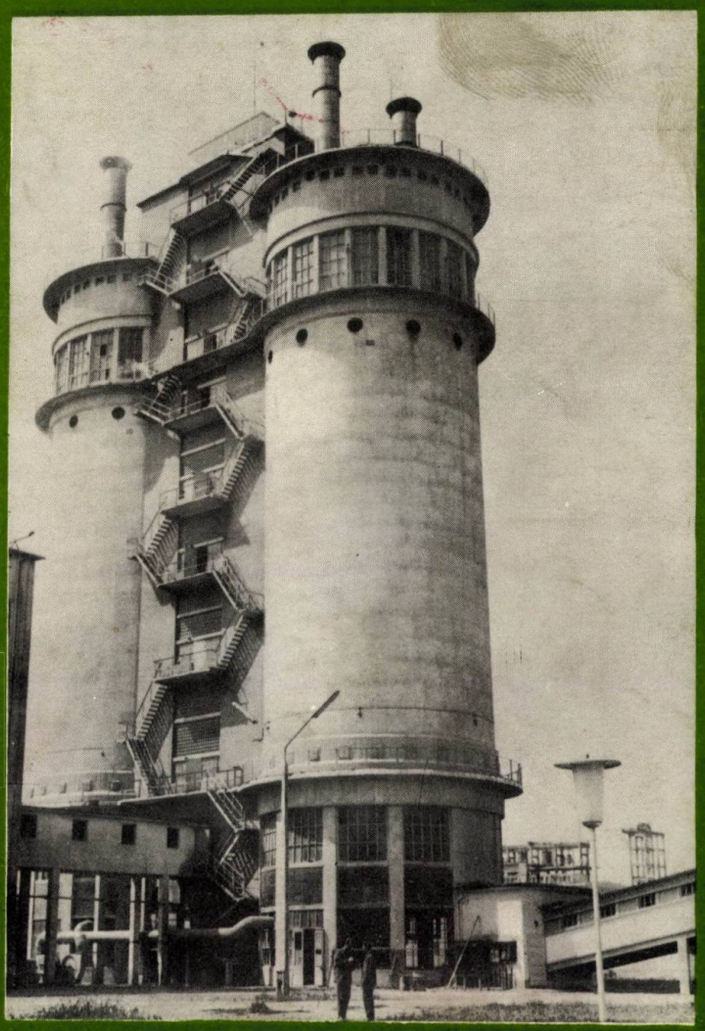

COMBINATUL CHIMIC FĂGĂRAŞ

ROMÂNIA – telefon 1520, telex 012228

LUMEA

Cabinet

Nr. 12 15 martie 1973

CABINETUL D

SECURITATEA EUROPEANĂ - PREOCUPĂRI ACTUALE

BONN
Marca și dolarul

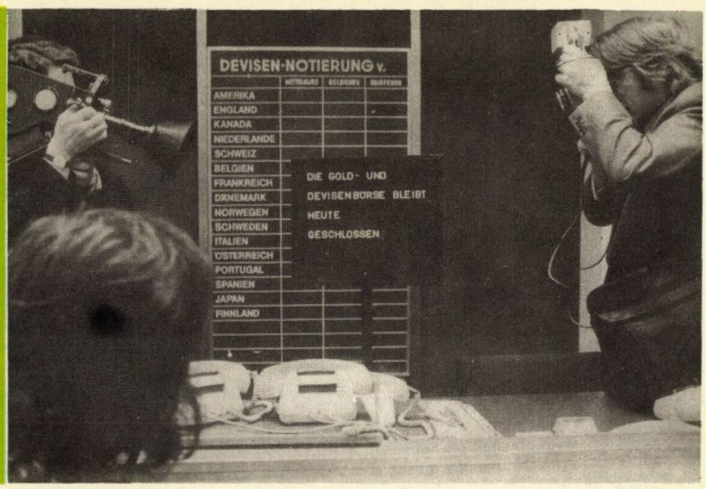

PARIS
După al doilea scrutin

LONDRA
Tensiuni sociale și politice

reportaj pe glob
KLAGENFURT

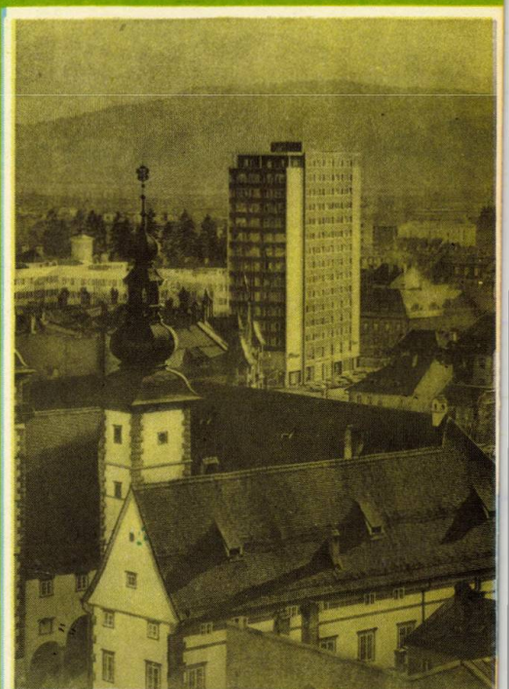

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, a primit delegația Comitetului Central al Partidului Muncii din Coreea, condusă de tovarășul Kim Dong Ghiu, membru al Comitetului Politic, secretar al C.C. al P.M.C.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, a primit pe ing. Sayed Marei, prim-secretar al C.C. al Uniunii Socialiste Arabe din Egipt

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, a primit pe Didier Ratsiraka, ministrul afacerilor externe al Republicii Malgașe

LUMEA

12 (490)

15 martie 1973

ARTICOLE ȘI CORESPONDENȚE

Moment de referință istorică. Ion Cârje 2

Contribuție marcantă la dezvoltarea multilaterală a relațiilor româno-egiptene. Rodica Georgescu 4

Helsinki. Se conturează ordinea de zi. Dumitru Tinu 7

Varșovia. Dialogul polono-finlandez. Gheorghe Ciobanu 7

Paris. Fizionomia noului parlament. Florica Șelmaru 8

Bonn. Marca și „fluctuația comunitară" față de dolar. Dr. N. S. Stănescu 9

Washington. Mesajele prezidențiale și confruntările din Congres. Constantin Alexandroaie 11

Dacca. Scrutin parlamentar în Bangladesh. Ion Puținelu 12

Actualități britanice. Mihai Matei 18

Beirut. Funcționează tronsonul libanez al pipe-line-ului. Crăciun Ionescu 19

În maquis-ul din Guineea-Bissau. Basil Davidson 24

INTERVIUL NOSTRU

Miguel Rodriguez, secretar general al Partidului Muncii din Guatemala 5

Didier Ratsiraka, ministrul afacerilor externe al Republicii Malgașe 6

DIN ȚĂRILE SOCIALISMULUI

R. D. Germană. Leipzig '73. Ștefan Deju 13

R. P. D. Coreeană. Lecția Kesong-ului. Iosif Socaciu 14

REPORTAJ PE GLOB

Klagenfurt. Corneliu Vlad 16

1000 + 1 20-21

ÎN LUMEA ȘTIINȚEI

Gripa călătoare... Mircea Grigorescu 22

CONTRAPUNCT

Pasiune... funciară. Radu Budeanu 25

PUNCTE DE VEDERE DIN PRESA MONDIALĂ

Le Drapeau Rouge, Le Soir, Weg und Ziel, Medunarodna Politika 26-29

PROFIL

Liam Cosgrave, prim-ministru al Republicii Eire 29

POȘTA REDACȚIEI 30-32

CABINETUL DE PARTID SIBIU

S-A IMPLINIT un an de la începutul vizitei tovarășului Nicolae Ceaușescu în opt țări ale Africii — eveniment istoric în cronica relațiilor de prietenie și solidaritate ale României socialiste cu țările africane în curs de dezvoltare, cu mișcările de eliberare de pe continent (pag. 2).

EXTINDEREA raporturilor de prietenie și colaborare româno-egiptene face obiectul unui comentariu pe marginea vizitei în România a prim-secretarului C.C. al Uniunii Socialiste Arabe din Egipt, ing. Sayed Marei (pag. 4). Despre obiectivele primordiale ale comuniștilor guatemalezi vorbește revistei Miguel Rodriguez, secretarul general al Partidului Muncii din Guatemala (pag. 5). Colaborarea româno-malgașă este tema principală a interviului acordat de ministrul de externe, Didier Ratsiraka, care ne-a vizitat recent țara (pag. 6).

ÎN LOCUL tradiționalului mesaj despre „Starea Uniunii", președintele Nixon a lansat, anul acesta, un ciclu de mesaje. De la Washington — o corespondență pe această temă (pag. 11).

S-A DESCHIS Tîrgul de primăvară de la Leipzig. Despre ampla participare internațională, între care și a României — o corespondență la pag. 13. Realități dintr-o țară socialistă din Asia: R.P.D. Coreeană; un reportaj din orașul Kesong, evocînd și perspectivele unificării Nordului și Sudului Coreei — la pag. 14.

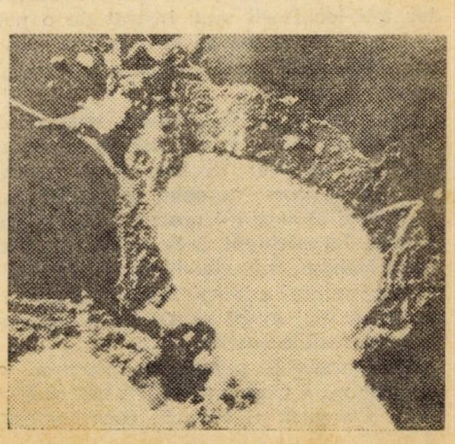

CE ESTE și cum se luptă împotriva gripei — o pasionantă călătorie prin laboratoare și institute de cercetare — la pag. 22.

„Moment de o deosebită însemnătate în dezvoltarea relațiilor de prietenie și colaborare multilaterală dintre Republica Socialistă România și țările africane, vizita constituie o manifestare fără precedent a politicii externe a partidului și statului nostru de solidaritate cu țările care au scuturat jugul colonial, cu mișcările de eliberare națională, cu toate popoarele angajate în lupta pentru apărarea și consolidarea independenței, împotriva imperialismului, colonialismului și neocolonialismului, pentru progres, securitate și pace în lume".

(Din „Hotărîrea Plenarei C.C. al P.C.R. din 18 aprilie 1972 cu privire la vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu în unele țări africane")

Moment de referință istorică

Ion Cârje

Au trecut 12 luni de la vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu în opt țări africane — Algeria, Republica Africa Centrală, Congo, Zair, Zambia, Tanzania, Sudan, Egipt — dar momentele desfășurării ei ne sînt încă vii și limpezi în memorie, nouă, celor care am avut privilegiul de a fi martori oculari ai acestui turneu.

Ne sînt vii și limpezi în minte mai ales acele momente ale vizitei care au exprimat — în cele mai diverse forme, dar cu egală intensitate — stima, prețuirea și simpatia oamenilor din țările vizitate față de partidul nostru, față de țara noastră, față de tovarășul Nicolae Ceaușescu. Revedem, de pildă, explozia de entuziasm din orașul algerian Constantine, unde toți locuitorii, fără excepție, ieșiseră să-l cunoască pe conducătorul poporului nostru, revedem panourile uriașe pe care era scris în limba română: „Bine ați venit, tovarășe Ceaușescu". Între Constantine și Skikda, un traseu de zeci de kilometri, împodobit cu arcuri de triumf miniaturale, arcuri durate în cinstea conducătorului nostru și pe care erau înscrise urări sau lozinci în arabă și română. Și apoi, acea neuitată manifestare din marea Piață a Eroilor din Skikda, unde mii de algerieni au venit să-l întîmpine pe tovarășul Ceaușescu la intrarea în sediul Adunării Populare, unde aceleași mii de algerieni au rămas să aștepte sfîrșitul ceremoniilor spre a-l revedea pe conducătorul partidului și poporului nostru.

Ne amintim primirea făcută la Bangui. Orașul era cufundat în întuneric de o pană de electricitate provocată de furtună, dar toți locuitorii s-au înșirat de o parte și de alta a șoselei, de la aeroport pînă la reședință, spre a-l saluta pe șeful statului român.

La mitingul de la Uzinele sodice din Alexandria, uzină construită în colaborare cu România, sute de muncitori egipteni scandau în cor numele conducătorului partidului și statului nostru, numele țării noastre. La mitingul de la marele combinat de la Heluan, muncitorii improvizaseră în hala de montaj mini-piramide pentru ca să poată cît mai mulți participa la întîlnirea cu președintele nostru.

La Brazzaville a avut loc plenara extraordinară a Comitetului Central al Partidului Congolez al Muncii, convocată special pentru întîlnirea cu tovarășul Nicolae Ceaușescu. Timp de cîteva ore, membrii Comitetului Central al Partidului Congolez al Muncii au ascultat cu cea mai mare atenție și cel mai profund interes expunerea tovarășului Ceaușescu cu privire la evoluția țării noastre în anii de după eliberare, construirea societății socialiste multilateral dezvoltate, principiile și acțiunile de politică externă ale partidului și statului nostru. În încheierea plenarei, dînd o înaltă apreciere expunerii, comandantul Marien N'Gouabi, președintele Republicii și președintele partidului, a spus: „Satisfacția noastră de a cunoaște direct politica Partidului Comunist Român este cu atît mai mare cu cît noi o prețuim, cu cît această politică a fost înfățișată de glasul său cel mai autorizat".

Momentul sosirii tovarășului Nicolae Ceaușescu pe aeroportul din Alger

Ne amintim, de asemenea, marea recepție dată de președintele Bokassa în grădina Palatului Poporului din Bangui, recepție la care au participat 2 000 de persoane. Ne rămîne vie în memorie nu prin strălucirea ei, ci prin faptul că această recepție s-a transformat într-un adevărat miting, atunci cînd a început să vorbească tovarășul Nicolae Ceaușescu. Mi s-a părut firesc să fie așa. Poziția fermă în favoarea dreptului fiecărui popor de a-și hotărî singur soarta poate trezi oriunde un ecou meritat, dar cred că ecoul este mai frapant în Africa, unde acest drept a fost secole de-a rîndul călcat în picioare. Oriunde, îndemnul la respectarea strictă a suveranității și independenței poate trezi ecouri meritate, dar cu atît mai mult într-o zonă ca aceasta și într-o țară ca aceasta, unde colonialiștii au nesocotit total dreptul la suveranitate și independență al poporului, au încercat să înăbușe prin foc și sînge aspirația acestor popoare spre libertate și independență, să ucidă din față orice încercare de a le dobîndi. Oriunde pot trezi ecou îndemnurile la respectarea dreptului fiecărui popor de a-și valorifica de sine stătător, în beneficiul propriu, resursele materiale și umane. Cu atît mai mult ele pot trezi un ecou particular pe acest continent, unde bogățiile naturale și umane au fost jefuite fără milă.

Pretutindeni, solii poporului român au fost întîmpinați cu revărsări de cîntece și jocuri, de datini și obiceiuri populare — „oglinzi ale sufletului" unui popor.

N-au fost toate acestea doar expresii de tradițională ospitalitate, ci mărturii ale interesului de masă trezit de vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu în opt țări africane — Algeria, Republica Africa Centrală, Congo, Zair, Zambia, Tanzania, Sudan, Egipt — dar momentele desfășurării ei ne sînt încă vii și limpezi în memorie, nouă, celor care am avut privilegiul de a fi martori oculari ai acestui turneu.

Primire entuziastă pe aeroportul Băneasa, la înapoierea din turneul african

ului Ceauşescu în fiecare din ţările africane vizitate. Prezenţa unor mulţimi compacte la manifestările publice ale vizitei a relevat înalta preţuire şi interesul enorm manifestate faţă de politica României, faţă de realizările ei, faţă de personalitatea conducătorului ei.

Interesul manifestat de opinia publică faţă de vizită a fost pe deplin justificat. A fost o vizită de lucru, o vizită care a permis în fiecare ţară explorarea de noi posibilităţi de colaborare multilaterală, trasarea unor noi jaloane în dezvoltarea cooperării reciproc avantajoase. A fost un prilej deosebit de oportun pentru examinarea unor probleme internaţionale actuale, de interes comun, convorbirile degajînd o sferă largă de probleme care interesează ţara noastră şi ţările africane vizitate şi pentru a căror rezolvare părţile au convenit să conlucreze constant. Problemele securităţii internaţionale, ale dezarmării, dezvoltării, lupta împotriva rasismului, colonialismului, neocolonialismului, lupta pentru întronarea în viaţa internaţională a unor norme şi principii noi, a unor relaţii de tip nou, dreptul şi datoria fiecărei ţări, mari sau mici, de a-şi spune cuvîntul în problemele internaţionale care o privesc, iată tot atîtea domenii în care părţile şi-au manifestat voinţa de a conlucra efectiv în interesul păcii şi securităţii internaţionale.

Vizita a constituit o manifestare exemplară a solidarităţii militante, a sentimentelor de simpatie pe care partidul şi poporul român le manifestă faţă de popoarele africane.

Vizita a adus o contribuţie remarcabilă la extinderea şi adîncirea relaţiilor de prietenie şi colaborare dintre România socialistă şi ţările africane vizitate ; totodată, ea a marcat o contribuţie la consolidarea unităţii forţelor anticolonialiste, antiimperialiste, la lupta pentru pace şi securitate în lume.

Ministrul de externe centrafrican îmi declara că izvorul stimei şi preţuirii faţă de România îl constituie, după părerea sa, credinţa că românii sînt prieteni de nădejde şi la bine şi la greu, că principiile pe care le afirmă au acoperire în acţiuni concrete.

În acest an s-au multiplicat relaţiile politice între ţara noastră şi ţările africane, delegaţii din Sudan, Egipt, Tanzania vizitîndu-ne ţara, iar delegaţii româneşti fiind invitate în Egipt, Zair, Sudan. Au fost încheiate peste 30 de acorduri economice cu aceste state, în lumina convorbirilor la nivel înalt şi a hotărîrilor adoptate în cursul vizitei. Nu ne propunem, desigur, un bilanţ cuprinzător, dar este un fapt că vizita tovarăşului Nicolae Ceauşescu în Africa a fost urmată de numeroase şi ample acţiuni concrete, menite să stimuleze extinderea şi consolidarea relaţiilor pe multiple planuri dintre România socialistă şi ţările africane.

Anul care s-a scurs de la vizita în Africa a confirmat deplina ei rodnicie, însemnătatea ei remarcabilă, care s-au tradus prin ample acţiuni de dezvoltare a cooperării reciproc avantajoase dintre ţara noastră şi ţările africane vizitate, a relaţiilor lor de solidaritate şi colaborare.

Zair. Călduroasă manifestaţie de simpatie pentru înaltul sol al poporului român

Mitingul prieteniei româno-egiptene la Alexandria

CONTRIBUȚIE MARCANTĂ LA DEZVOLTAREA MULTILATERALĂ A RELAȚIILOR ROMÂNO-EGIPTENE

O nouă contribuție la extinderea și intensificarea relațiilor de prietenie și colaborare dintre Republica Socialistă România și Republica Arabă Egipt, dintre Partidul Comunist Român și Uniunea Socialistă Arabă, în interesul mutual, precum și al cauzei luptei antiimperialiste, pentru progres și pace în lume — astfel poate fi caracterizată vizita efectuată în țara noastră, la invitația C.C. al P.C.R., a delegației conduse de ing. Sayed Marei, prim-secretar al C.C. al Uniunii Socialiste Arabe.

Spre a-i dimensiona realele semnificații trebuie evidențiat faptul că raporturile prietenești dintre țările noastre, dintre popoarele român și egiptean, au cunoscut — îndeosebi în anii din urmă — o dezvoltare continuă, un curs mereu ascendent pe multiple planuri, punctul culminant al acestei evoluții fiind reprezentat de călătoria întreprinsă de tovarășul Nicolae Ceaușescu în Egipt, anul trecut, de convorbirile purtate cu președintele Anwar Sadat, concretizate în declarația comună și alte documente semnate atunci.

„Prietenia și colaborarea româno-egipteană se dezvoltă cu succes" — arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu în interviul acordat cu acel prilej ziarului „Al Ahram" — subliniind că **„schimbările petrecute în ultimele decenii în evoluția României și a Egiptului, comunitatea de țeluri și interese în lupta împotriva imperialismului, pentru pace și colaborare în lume au creat o bază durabilă dezvoltării continue a relațiilor politice, economice și culturale dintre țările și popoarele noastre"**. Este acesta reflexul firesc al consecventei solidarități și sprijinului activ manifestat de România socialistă față de lupta poporului egiptean pentru eliberare națională, pentru consolidarea independenței politice și economice, al principialității politicii sale externe ale cărei obiective corespund cerințelor fundamentale ale contemporaneității — pacea, progresul și colaborarea internațională.

Edificator pentru ilustrarea dezvoltării neîntrerupte a relațiilor româno-egiptene este ritmul dinamic înregistrat de acțiunile de cooperare în diverse sfere de activitate, fapt atestat, între altele, de creșterea volumului schimburilor comerciale cu 40 la sută în 1971 față de anul precedent (în raport cu 1960 el s-a dublat) ; de dezvoltarea cooperării economice și tehnico-științifice ; de noile succese ale unor obiective industriale realizate în comun, ca, de pildă, fabrica de produse sodice de la Alexandria, complexul minier pentru extragerea și îmbogățirea fosfaților de la Hamrawein, uzina de camioane și tractoare de la Heluan. Toate acestea constituie dovezi concrete ale sentimentelor de prietenie și solidaritate nutrite de poporul român față de poporul egiptean. Și, dacă avem în vedere hotărîrea părților de a valorifica tot mai eficient realele posibilități oferite de dezvoltarea continuă a economiilor celor două țări, putem afirma cu deplin temei că perspectivele se înscriu sub auspicii deosebit de favorabile. Chiar în aceste zile, în capitala egipteană se desfășoară lucrările celei de-a 8-a sesiuni a Comisiei guvernamentale mixte de cooperare economică și tehnico-științifică româno-egipteană, care examinează evoluția schimburilor comerciale și a relațiilor economice dintre cele două țări, ca și posibilitățile de realizare în comun a unor noi obiective industriale.

Încadrată într-un asemenea context, vizita primului secretar al C.C. al Uniunii Socialiste Arabe în țara noastră, fructuosul schimb de păreri și de experiență efectuat cu acest prilej se înscriu ca o nouă filă importantă în cronica relațiilor tradiționale de prietenie și colaborare dintre cele două țări și popoare.

Evenimentul cel mai marcant al manifestărilor prilejuite de vizită l-a reprezentat primirea de către tovarășul Nicolae Ceaușescu a înaltului oaspete egiptean, care a înmînat conducătorului partidului și statului nostru, din partea președintelui Anwar Sadat, un mesaj oficial în care se transmit un cald salut și urări de fericire personală, iar poporului român urări de progres și prosperitate. Cu această ocazie, tovarășul Nicolae Ceaușescu a adresat, la rîndul său, președintelui R. A. Egipt, întregului popor egiptean, urări tot atît de călduroase și succese în făurirea unei noi vieți socialiste. Întrevederea, desfășurată într-o atmosferă prietenească, de înțelegere reciprocă, a relevat atît progresele realizate în evoluția legăturilor româno-egiptene, cît și posibilitățile dezvoltării lor în continuare.

Sintetizînd aprecierea asupra convorbirilor, comunicatul comun subliniază **„satisfacția ambelor părți pentru dezvoltarea raporturilor politice, economice, tehnice, culturale dintre Republica Socialistă România și Republica Arabă Egipt, care au cunoscut o dezvoltare intensă în urma înțelegerilor convenite cu prilejul vizitei în Republica Arabă Egipt a secretarului general al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu"**, precum și faptul **„că folosirea în continuare a posibilităților existente de extindere și adîncire continuă, pe planuri multilaterale, a acestor relații corespunde intereselor ambelor țări și popoare, cauzei libertății, progresului, păcii și colaborării internaționale"**. A fost, de asemenea, evidențiată satisfacția că relațiile dintre Partidul Comunist Român și Uniunea Socialistă Arabă evoluează ascendent, exprimîndu-se dorința de a intensifica schimburile de delegații, experiență și informații.

În cadrul schimbului de păreri au fost examinate și o serie de aspecte ale situației internaționale actuale. În abordarea acestor probleme, reprezentanții celor două părți au subliniat necesitatea unității de acțiune a tuturor forțelor progresiste, a întregului front antiimperialist, în lupta împotriva politicii de dominație și agresiune a imperialismului, exprimîndu-și deplinul acord față de aprecierile cuprinse în Declarația comună româno-egipteană din 1972, privind faptul că politica cercurilor imperialiste este respinsă ferm de masele populare, de popoare, care se afirmă cu tot mai multă forță în viața internațională.

Cum era și firesc, un loc aparte în cadrul convorbirilor a fost destinat discutării situației din Orientul Apropiat. Manifestîndu-și profunda îngrijorare față de continuarea situației grave din regiune — care constituie o serioasă amenințare la adresa securității internaționale, inclusiv a Europei — părțile și-au reafirmat sprijinul față de rezoluțiile Consiliului de Securitate din noiembrie 1967 și decembrie 1971. După cum arată comunicatul comun, a fost evidențiată preocuparea comunității internaționale exprimată în rezoluția din 8 decembrie 1972 în care se afirmă principiul inadmisibilității cuceririi de teritorii prin forță. Cele două părți au subliniat necesitatea inițierii de eforturi urgente pentru găsirea unei soluționări pașnice a conflictului, care să ducă la retragerea trupelor israeliene din toate teritoriile arabe ocupate, la stabilirea unei păci durabile în această regiune și, în acest context, la o reglementare a problemei poporului palestinian potrivit aspirațiilor sale naționale.

Au fost abordate și alte aspecte ale situației internaționale — eforturile pentru lichidarea subdezvoltării, lupta popoarelor aflate încă sub dominație colonială pentru cucerirea independenței naționale, încetarea războiului din Vietnam și Laos. În același timp, a fost subliniată importanța deosebită pentru destinele Europei și ale lumii a înfăptuirii unui sistem de securitate pe continentul european, ca și faptul că viitoarea conferință europeană va deschide calea unei largi colaborări între statele continentului.

Prin semnificațiile și rezultatele sale, vizita în țara noastră a delegației egiptene conduse de Sayed Marei a evidențiat noi căi de lărgire și adîncire a colaborării multilaterale dintre cele două state, dintre Partidul Comunist Român și Uniunea Socialistă Arabă, de întărire a prieteniei româno-egiptene, în interesul celor două popoare, al păcii și colaborării internaționale.

Rodica Georgescu

Ing. Sayed Marei în vizită la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii"

Miguel Rodriguez

„Lupta comuniștilor guatemalezi"

Aflat într-o vizită în țara noastră, în fruntea unei delegații a Partidului Muncii din Guatemala, Miguel Rodriguez, **secretar general al partidului, a împărtășit colaboratorului nostru, Paul Nicolau, cîteva din preocupările acestui partid și unele opinii asupra unor probleme ale situației interne și internaționale.**

– Guatemala, *a arătat la început tovarășul Miguel Rodriguez,* se află într-o acută criză economică, socială și politică, mai ales după ce, în anul 1954, a fost întrerupt procesul revoluționar antiimperialist, care luase avînt sub conducerea colonelului patriot Jacobo Arbenz. Arestarea, la 26 septembrie 1972, și asasinarea ulterioară a unor conducători ai Partidului Muncii, printre care Bernardo Alvarado Monzon, secretar general, constituie încă o dovadă a profunzimii acestei crize.

Asistăm la supunerea economiei țării monopolurilor străine ; prin acceptarea investițiilor de capitaluri nord-americane, în schimbul unor mari profituri, se produce o creștere a dependenței politice și militare față de S.U.A. Criza economică se manifestă, în mod concret, prin stagnarea dezvoltării țării și sporirea datoriilor externe. Guatemala depinde tot mai mult de monopolurile nord-americane.

Din 1954, păturile și forțele populare și patriotice s-au opus asupririi și au respins aservirea bogățiilor naționale monopolurilor străine. Negarea drepturilor politice pentru cea mai mare parte a populației, interzicerea activității legale a partidelor de stînga, limitele impuse partidelor de opoziție, democratice sau burgheze, scindarea mișcării sindicale, interzicerea dreptului țăranilor de a se organiza, persecutarea și asasinarea studenților, toate acestea au determinat populația să se unească pentru a înfrunta regimul de teroare.

Mobilizarea forțelor populare, dispuse să lupte împotriva claselor dominante spre a le înlătura de la putere, s-a intensificat începînd din anul 1962, cînd în Guatemala au început mișcări preinsurecționale care au dus, mai tîrziu, la lupte armate. Soluția luptei armate este un răspuns și o consecință a practicării unei politici de teroare și de violență de către forțele reacționare aflate la putere. Lichidarea sistematică a patrioților a crescut în așa măsură încît, din 1966 pînă în 1972, au fost asasinați 13 000 de guatemalezi — bărbați, femei, copii, țărani, muncitori, studenți, intelectuali.

În aceste condiții, rolul pe care-l joacă comuniștii în viața țării este important. Istoria Partidului Muncii din Guatemala, a comuniștilor guatemalezi, este istoria celor mai dure și dificile lupte ale poporului nostru împotriva dictaturilor oligarhice și proimperialiste.

La 28 septembrie 1949, a fost creat Partidul Muncii din Guatemala. De atunci, P.M.G. a fost promotorul procesului revoluționar care s-a întărit în timpul regimului colonelului patriot Jacobo Arbenz. După înlăturarea acestui guvern, în anul 1954, Partidul Muncii din Guatemala a trecut în ilegalitate, fiind unicul partid organizat care a supraviețuit masacrului la care a recurs guvernul marionetă al lui Castillo Armas în 1956, cînd au fost asasinați peste 3 000 de patrioți. P.M.G. duce o activitate intensă în întreaga țară : luptă pentru democrație și independență, pentru unitatea mișcării sindicale, pentru drepturile și libertățile țăranilor, mobilizează masele studențești la diferite acțiuni. Din 1962 pînă la sfîrșitul anului 1972, 20 de membri ai Comitetului Central al Partidului Muncii din Guatemala au căzut în luptă sau au fost asasinați în închisori, după ce au fost torturați în mod brutal. Partidul a putut, totuși, să reziste, să se mențină și să-și sporească rîndurile, pentru că tinerii intră cu încredere în rîndurile sale, ca de altfel și muncitorii și țăranii.

Întrebat despre unele aspecte ale situației actuale pe continentul latino-american, Miguel Rodriguez a subliniat :

În ultimul deceniu, în America Latină au avut loc evenimente politice importante, ca rezultat al procesului revoluționar și al luptei popoarelor pentru pace și independență națională. Dezvoltarea sistemului socialist, a mișcării de eliberare națională, precum și lupta popoarelor și a clasei muncitoare din țările capitaliste influențează evoluția continentului latino-american. Prima încercare a revoluției guatemaleze a fost înfrîntă, în 1954, însă victoria revoluției cubaneze în 1959 și transformarea sa în revoluție socialistă au constituit un pas fundamental pentru America Latină. În ultimii ani, au fost puse în mișcare numeroase forțe politice : muncitori, țărani și studenți, intelectuali, forțe politice democrate și de stînga. Este vorba, în primul rînd, de succesul semnificativ, hotărîtor, al forțelor revoluționare din Chile unde, într-o dispută dură cu clasele reacționare, comuniștii, împreună cu partidele muncitorești și patriotice, uniți în Unitatea Populară, susțin guvernul lui Allende, de situația din Peru unde regimul militar realizează un proces revoluționar care a transformat imaginea unei țări semifeudale și dependente. De asemenea, în Republica Panama și Ecuador forțele patriotice luptă, în diferite forme și în situații dificile, pentru a impulsiona procesele democratice și progresiste.

Miguel Rodriguez a acordat o importanță deosebită vizitei făcute de delegația Partidului Muncii din Guatemala în România.

Vizita delegației Partidului Muncii din Guatemala în România ne-a prilejuit constatarea că Directivele celui de-al X-lea Congres și ale Conferinței Naționale ale P.C.R. se înfăptuiesc, printr-un înalt spirit de abnegație, de către comuniștii români.

Am rămas cu impresii vii din contactul cu oamenii, din discuțiile cu cadrele conducătoare din județe, cu cei care conduc fabrici, întreprinderi industriale și unități agricole, tovarăși care vorbesc despre activitatea și succesele lor, despre cum îmbunătățesc activitatea întreprinderilor pe care le conduc, precum și felul cum învinge diferite obstacole care le stau în față. Impresia pe care ne-am făcut-o este de natură să ne stimuleze pe noi, cei care trebuie să luptăm în condiții atît de complexe și dificile cum sînt cele din Guatemala.

Solicitat să se refere la relațiile dintre Partidul Comunist Român și Partidul Muncii din Guatemala, Miguel Rodriguez a spus :

Între partidul nostru și Partidul Comunist Român există vechi relații de prietenie, care s-au consolidat în ultimii ani pe baza concepțiilor marxism-leninismului, internaționalismului proletar și spiritului comun de luptă împotriva imperialismului.

Aceste relații s-au întărit de-a lungul anilor. În 1969, o delegație condusă de fostul secretar general al Partidului Muncii din Guatemala, tovarășul Bernardo Alvarado Monzon, a participat la cel de-al X-lea Congres al P.C.R. și a avut o întîlnire cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, iar în 1970 România a fost vizitată de o altă delegație a partidului nostru. În timpul vizitei, delegația s-a întîlnit cu membri ai conducerii dv. de partid, cu care a făcut un schimb de păreri.

În timpul acestor întîlniri, au fost abordate cele mai diverse probleme ale situației internaționale, ale mișcării comuniste și muncitorești. Acestea au constituit întîlniri principiale, între comuniști care analizează, în lumina marxism-leninismului, situația internațională și a mișcării comuniste și în care s-a făcut un schimb de informații cu privire la activitatea partidelor noastre, relevînd experiența bună și realizările fiecăruia.

Noi sîntem dispuși și vom adopta toate măsurile necesare pentru a îmbunătăți asemenea schimburi de păreri, care sînt bazate pe principiile respectului reciproc, egalității și neamestecului în treburile interne ale altor partide.

În continuare Miguel Rodriguez a spus :

Întîlnirea cu secretarul general al Partidului Comunist Român, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a fost pentru noi foarte importantă. Am discutat despre situația din Guatemala, i-am prezentat tovarășului Ceaușescu pe larg și concret situația grea în care se află țara noastră. Ea se aseamănă cu acele etape ale luptei revoluționare, pe care dînsul și alți luptători ai P.C.R., din ilegalitate, le-au trăit în epoci trecute. Noi am subliniat, în timpul întîlnirii, aprecierea înaltă pe care o acordăm solidarității internaționaliste demonstrată de partidul și poporul român și care, așa cum a spus tovarășul Nicolae Ceaușescu, va continua și pe viitor să se lărgească, să se dezvolte pe multiple planuri. Această solidaritate joacă un rol deosebit în lupta poporului nostru.

Ampla viziune a tovarășului Nicolae Ceaușescu asupra situației internaționale și problemelor mișcării comuniste și muncitorești internaționale a constituit un moment substanțial al întîlnirii. Aprecierile partidului nostru și opiniile exprimate de secretarul general al P.C.R. demonstrează că avem poziții similare în multe probleme ale mișcării comuniste internaționale, ale principiilor pe care trebuie să se bizuie relațiile în cadrul mișcării. Toate acestea confirmă că sîntem partide preocupate de unitatea mișcării comuniste internaționale ; vrem să contribuim la acțiunea comună a comuniștilor din toate țările în lupta împotriva imperialismului, să luptăm pentru aplicarea marxism-leninismului la realitățile concrete ale fiecărei țări.

Pentru toate acestea, *a conchis Miguel Rodriguez,* pentru capacitatea tovarășului Nicolae Ceaușescu de a analiza evenimentele internaționale și de a sintetiza problemele fundamentale, apreciem întîlnirea ca foarte importantă pentru partidul nostru. Ea este o etapă nouă în relațiile dintre partidele noastre.

Didier Ratsiraka

ministrul afacerilor externe al Republicii Malgașe

„Privesc cu optimism viitorul relațiilor româno — malgașe"

Didier Ratsiraka a făcut o vizită oficială în țara noastră, răspunzînd invitației ministrului afacerilor externe al României, George Macovescu. În timpul ședерii în România, ministrul afacerilor externe malgaș a fost primit de tovarășul Nicolae Ceaușescu. El a avut, de asemenea, convorbiri cu omologul său român, cu alte oficialități și a vizitat unele obiective economice din București și din țară.

Înainte de a părăsi România, Didier Ratsiraka a avut amabilitatea să acorde — în exclusivitate — revistei Lumea **interviul de mai jos.**

— România și Republica Malgașă au stabilit relații diplomatice acum cinci ani. Care este opinia dv., domnule ministru, și, în general, a guvernului malgaș, în legătură cu perspectivele de dezvoltare a raporturilor dintre țările noastre ?

— Într-adevăr, țările noastre s-au recunoscut oficial în urmă cu cinci ani, dar, așa cum precizează comunicatul comun în legătură cu vizita mea la București, schimbul de ambasadori va avea loc în curînd. Cred că, în acest fel, vom crea un cadru mult mai potrivit pentru ca raporturile noastre să se dezvolte. De asemenea, găsesc că a sosit timpul ca țările noastre să treacă la o colaborare efectivă și amplă. Așa cum am mai spus, deși popoarele român și malgaș sînt depărtate geografic, ele sînt apropiate prin felul de a vedea lumea de azi și problemele ei, de a gîndi și de a acționa. Astfel, România militează împotriva apartheidului, colonialismului și neocolonialismului ; ea strînge tot mai puternic relațiile cu tinerele state independente africane ; sprijină real și puternic mișcările de eliberare de pe continentul nostru. La rîndul său, guvernul malgaș a adoptat aceleași principii. Pe plan mai larg, țara dumneavoastră promovează o politică de coexistență pașnică. În ce o privește, Republica Malgașă dezvoltă și ea relațiile cu toate țările lumii în concordanță cu vederile și aptitudinile sale. Iată, pentru a conchide, tot atîtea argumente care pot conduce la o viitoare colaborare efectivă și folositoare ambelor părți.

— Acum, cu cîteva momente înainte de încheierea vizitei dv. în România, cum apreciați, domnule ministru, convorbirile purtate cu oficialitățile române ?

— Înainte de toate, aș vrea să relev sentimentele spontane, căldura frățească cu care am fost primiți peste tot. Și, în context, cred că nu pot să nu mă refer la faptul că președintele Ceaușescu ne-a făcut o deosebită onoare, primindu-ne peste patruzeci de minute și reținîndu-ne apoi la dejun. A fost o întîlnire deosebit de cordială. Președintele dv. ne-a primit simplu și deschis.

Convorbirile pe care le-am avut aici demonstrează voința noastră fermă de a extinde colaborarea dintre România și Madagascar ; ele au permis stabilirea de noi posibilități de cooperare. Discuțiile au fost fructuoase. Nu pot să fiu decît satisfăcut de aceste contacte, întrucît în urma lor am stabilit un plan concret de cooperare în domeniile minier, agricol, învățămîntului și asistenței tehnice.

Am reiterat, de asemenea, într-un document comun principiile pe care se bazează relațiile dintre statele noastre — ceea ce demonstrează că punctele noastre de vedere concordă.

— În continuare, vă rugăm să vă referiți la cîteva obiective interne ale guvernului condus de generalul Gabriel Ramanantsoa.

— Format în mai 1972, guvernul Ramanantsoa și-a propus să realizeze, într-o perioadă de cinci ani, transformări structurale indispensabile reînnoirii. Acest program a fost ratificat de o manieră impresionantă de poporul malgaș, în cadrul unui referendum desfășurat în octombrie, anul trecut. Direcția principală a programului este crearea unei atmosfere de austeritate, cinste și rigoare morală, ceea ce înseamnă că el implică o nouă orientare politică a țării noastre. Urmărim prin aceasta o renovare — autentică — economică și socială. În acest cadru, dorim ca economia noastră să fie malgașă, să satisfacă nevoile malgașilor. Trebuie să înlăturăm feudalitatea din țară, să realizăm suveranitatea în toate domeniile, începînd, bineînțeles, cu cel economic, unde dependența de monopolurile străine este încă accentuată.

— În răspunsul precedent, ca și într-o conferință de presă, ați vorbit de noua orientare politică a Republicii Malgașe. Care sînt principiile care stau la baza ei și ce acțiuni a întreprins în această direcție guvernul Ramanantsoa ?

— În această politică de deschidere către lume, nimic sau aproape nimic nu se făcuse înainte. În intervalul la care vă referiți, am întreprins cîteva importante acțiuni pe plan extern. Astfel, fiind împotriva apartheidului, am sistat orice fel de dialog cu R.S.A., întrucît credem că asemenea relații nu pot fi benefice. De asemenea — cum a scris revista dv. în calda prezentare pe care mi-a făcut-o și pentru care vă mulțumesc, ca și pentru celelalte materiale publicate în săptămînalul dv. — personal am vizitat unele țări socialiste asiatice, cu care am și stabilit relații diplomatice. Totodată, guvernul malgaș a recunoscut Guvernul Regal de Unitate Națională al Cambodgiei, cît și calitatea oficială de șef al statului cambodgian, prințului Sianuk. Am întreprins o amplă reconsiderare a relațiilor noastre cu alte țări ale Africii, iar, în calitatea care mi-a fost încredințată, am întreprins vizite oficiale în Tanzania și Algeria. Politica noastră nu este în sens unic. Este o politică de neutralitate. De asemenea, am strîns tot mai mult relațiile cu Organizația Unității Africane (O.U.A.), cît și cu mișcările de eliberare de pe continentul nostru.

— Cu ce sentimente părăsiți România ?

— Am văzut un popor muncitor, curajos. Am o foarte bună impresie despre societatea care se edifică în România. Sper că din această politică, originală, a socialismului se poate învăța foarte mult de către alte țări și popoare.

Sînt optimist în ceea ce privește viitorul relațiilor dintre țările noastre. Adresez și pe această cale mulțumiri sincere guvernului român pentru această vizită, iar revistei dumneavoastră pentru a-mi fi dat posibilitatea să comunic aceste gînduri.

Dumitru Constantin

HELSINKI

Se conturează ordinea de zi

Corespondență de la Dumitru Tinu

Consultările multilaterale de la Helsinki, consacrate pregătirii conferinței pentru securitate și cooperare în Europa, au intrat într-un ritm de lucru alert, reflectînd preocuparea participanților de a folosi cît mai eficient timpul ce a mai rămas pînă la încheierea acestei etape ; în prezent, se încearcă elaborarea unei schițe a ordinii de zi a viitoarei conferințe. Schimbul de opinii din cadrul grupului de lucru, ale cărui dezbateri se desfășoară pe baza principiilor democratice, definite încă în noiembrie 1972, întîlnirile restrînse, neoficiale — devenite aici o practică curentă — vizează acum aspectele concrete ale problematicii securității, eforturile participanților avînd ca obiectiv redactarea propriu-zisă a punctelor prevăzute să figureze pe agenda conferinței.

În acest context, delegația română a prezentat, în cursul săptămînii trecute, un document de lucru cuprinzînd directivele pentru comisia ce se va ocupa de problemele primului capitol al ordinii de zi. Este vorba de comisia ce va funcționa în cea de-a doua fază a conferinței general-europene și care va fi însărcinată să elaboreze, într-o formă juridică corespunzătoare, unul sau mai multe documente privitoare la securitatea europeană, pentru a fi supuse examinării și adoptării de către conferință în faza finală. În concepția României, rezultatele comisiei amintite trebuie să corespundă obiectivului final al edificării unor raporturi noi între state în Europa, printr-un sistem de angajamente și de măsuri concrete, care să excludă pentru totdeauna forța și amenințarea cu forța în relațiile interstatale. În același timp, trebuie pornit de la premisa că edificarea securității europene trebuie să ducă și la creșterea stabilității și securității în zonele adiacente continentului nostru, inclusiv în Mediterana, ca și în întreaga lume.

Dezbaterile laborioase de pînă acum, sub diversele lor forme, au dus la aprecierea comună că, pentru atingerea acestor obiective, comisia trebuie să ajungă la o formulare clară, precisă și completă a principiilor ce trebuie așezate la baza relațiilor dintre toate statele participante. Așa cum am mai arătat în relatări anterioare, discuțiile pe această temă au pus în evidență existența a numeroase puncte comune, după cum ele au supus atenției și unele diferențe de opinii. În cursul schimbului de păreri au apărut și apar diverse întrebări : care trebuie să fie aceste principii ? Din ce surse trebuie să se inspire participanții la reuniune pentru selectarea lor ? Care va fi ordinea de prioritate a principiilor ? Este de înțeles, de aceea, că armonizarea pozițiilor reprezintă un proces complex, care necesită eforturi constructive, înțelegere și spirit de cooperare. Ceea ce se impune însă, ca un progres al actualei etape a consultărilor este reliefarea unei apropieri a punctelor de vedere într-o serie de aspecte de certă însemnătate. Astfel, se poate afirma că, în prezent, există o apreciere comună asupra faptului că principalele surse pentru elaborarea principiilor trebuie să fie Carta O.N.U. și Declarația Adunării Generale privitoare la principiile de drept internațional, vizînd relațiile amicale și cooperarea între state — rămînînd deschisă problema luării în considerație și a altor documente multilaterale și bilaterale pertinente.

După părerea țării noastre, formulată în documentul amintit — părere larg împărtășită în cursul dezbaterilor de aici —, declarația ce va fi elaborată trebuie să precizeze că aceste principii formează un tot unitar, indivizibil, și că ele trebuie să fie respectate, într-o manieră integrală și permanentă, de către toate statele participante și față de fiecare dintre ele.

Fără îndoială că numai simpla afirmare a necesității respectării deciziilor amintite este insuficientă. De aceea, în proiectele prezentate de o serie de țări, printre care și România, sînt prevăzute și măsurile concrete pentru aplicarea lor în viață. Printre aceste măsuri s-au impus, ca întrunind o largă recunoaștere, înscrierea angajamentului mutual, pe plan bi și multilateral, privind excluderea folosirii forței sau amenințării cu forța în relațiile dintre statele participante, ca și a necesității promovării destinderii și înțelegerii internaționale, intensificării consultărilor politice între state, adoptarea de către statele participante a unor măsuri interne cu caracter legislativ — măsuri destinate să favorizeze realizarea obiectivelor securității și cooperării în Europa.

Una din problemele importante care au preocupat și preocupă reuniunea consultativă de la Helsinki este aceea ca, în cadrul edificării unui sistem trainic de securitate, să-și găsească consacrarea unele forme și modalități corespunzătoare pentru asigurarea reglementării diferendelor internaționale existente, sau care ar putea să apară în viitor, exclusiv prin mijloace pașnice, ca o consecință logică a nerecurgerii la forță sau la amenințarea cu forța. Evoluția dezbaterilor pe această temă arată că, chiar dacă mai persistă unele deosebiri de vederi în ce privește modalitățile practice, se conturează cu tot mai multă claritate o înțelegere de principiu și în această problemă.

În vederea fructificării progreselor înregistrate pe linia armonizării pozițiilor statelor participante, aici se acordă o importanță deosebită și întîlnirilor de lucru neoficiale ale autorilor de propuneri, pe o temă sau alta, așa-ziselor „mini-grupuri" de lucru, deschise de altfel tuturor participanților. Pentru o apreciere pozitivă a acestei activități, ședința plenară de marți a relevat utilitatea unor asemenea forme de lucru pentru finalizarea negocierilor.

VARȘOVIA

Dialogul polono-finlandez

Corespondență de la Gheorghe Ciobanu

Vizita oficială în Polonia a premierului Finlandei, Kalevi Sorsa — se apreciază în cercurile observatorilor politici din Varșovia — a însemnat unul din momentele cardinale ale relațiilor prietenești și în continuă dezvoltare polono-finlandeze. Această vizită, prima de după război a unui șef de guvern finlandez, vine să completeze suita de intense contacte reciproce, între care notăm vizita de prietenie la Varșovia a președintelui Finlandei și, respectiv la Helsinki, a președintelui Consiliului de Stat al R. P. Polone, vizitele reciproce ale șefilor diplomației celor două state și ale altor miniștri polonezi și finlandezi.

Platforma politică a relațiilor bilaterale, ce cunosc o mobilitate permanentă — relevă într-un comentariu agenția PAP — este „garantată după cel de al doilea război mondial, în primul rînd de preocuparea plină de răspundere a ambelor țări de a întări pacea și securitatea pe continent și, ca parte integrantă a acestei activități, de dezvoltarea relațiilor țărilor riverane Mării Baltice, zonă pe care ambele guverne, prin inițiative generoase, doresc s-o clădească drept o zonă a conlucrării pașnice, a unei colaborări fructuoase pe baza egalității în drepturi".

Vizita premierului finlandez a prilejuit apariția în coloanele presei poloneze a unei serii de articole și comentarii. Sub titlul semnificativ „Condiții favorabile schimburilor economice", „Trybuna Ludu" a publicat un comentariu în care, după ce relevă ponderea ce o ocupă Polonia în comerțul finlandez (locul doi în relațiile Finlandei cu țările socialiste), precizează că în 1972 volumul total al schimburilor s-a cifrat la 260 milioane zloți valută. În ce privește structura comerțului, același ziar arată că 70 la sută din valoarea livrărilor reciproce revine materiilor prime și semifabricatelor, exportul polonez cuprinzînd cantități importante de cărbune și de produse metalurgice, iar importul — celuloză și hîrtie. În perspectivă se conturează posibilitatea reducerii procentului ridicat de materii prime în relațiile comerciale reciproce.

Agenda vizitei, desfășurată în perioada 7—11 martie, a înscris primirea primului ministru Kalevi Sorsa de către primul secretar al C.C. al P.M.U.P., Edward Gierek, și de președintele Consiliului de Stat, Henryk Jablonski, convorbiri oficiale cu primul ministru, Piotr Jaroszewicz, întrevederi cu alți membri ai guvernului polonez — întîlniri și convorbiri desfășurate într-o atmosferă cordială, caracteristică relațiilor celor două țări. Rezultatele concrete ale acestor contacte și tratative sînt stipulate în documentul adoptat la finele convorbirilor oficiale — comunicatul comun polono-finlandez.

În timpul convorbirilor, un loc aparte a fost rezervat problematicii internaționale și în special celei referitoare la securitate și colaborarea pe continentul european. „Părțile — se subliniază în comunicat — și-au exprimat convingerea fermă că discuțiile multilaterale de la Helsinki se vor încheia prin convocarea conferinței în problemele securității și cooperării, cu participarea tuturor statelor europene, S.U.A. și Canadei în vara acestui an".

PARIS

Fizionomia noului parlament

Corespondență de la trimisul nostru Florica Șelmaru

Alegerile fiind încheiate, fizionomia parlamentară cunoscută, noua Adunare Națională a Franței se va întruni, pentru prima sesiune a legislaturii ei, luni 2 aprilie. Între timp, primul ministru, Pierre Messmer, va anunța președintelui republicii demisia actualului guvern: aici nu mai este vorba despre o îndatorire constituțională, ci despre o uzanță. Care a fost, îndeobște, respectată după fiecare rînd de alegeri legislative și va fi cu atît mai mult acum, cu cît consultarea electorală din ultimele două duminici a adus unele date noi în viața politică franceză.

Se crede, în general, că Pierre Messmer va prezenta președintelui Pompidou demisia cabinetului în cursul săptămînii viitoare. Apoi, președintele va desemna — pînă la sfîrșitul lunii, adică pînă în ajunul deschiderii lucrărilor Adunării Naționale — pe șeful noului guvern, dar se pare că numirea nu se va face înainte de începerea sesiunii parlamentare. Pentru că, atunci cînd devine ministru, un deputat încetează ipso facto să-și exercite mandatul de membru al Adunării (trece, din punct de vedere juridic, de la legislativ la executiv — și, din punctul de vedere al locului său în incintă, de pe băncile parlamentare pe cea guvernamentală), iar supleantul său nu preia atribuțiile de deputat decît după o lună. Or, primele lucrări ale sesiunii din aprilie vor fi alegerea președintelui și Biroului Adunării, președinților de comisii, operații prea importante pentru ca majoritatea să renunțe la un număr de voturi egal cu numărul membrilor noului guvern. Firește, nici o clauză constituțională nu impune ca membrii guvernului să fie desemnați exclusiv dintre deputați. Cu ani în urmă, generalul de Gaulle, pe atunci președinte al Republicii, a ținut ca persoanele chemate la răspunderi ministeriale să aibă, de asemenea, investitura electoratului. Și practica s-a menținut. Observatorii cred, deci, că noul guvern va fi constituit prin 6—7 aprilie.

Între timp, cercurile politice și observatorii analizează trăsăturile caracteristice ale acestor alegeri, condițiile și climatul în care s-au desfășurat, jaloanele pe care le prefigurează din punctul de vedere al evoluției vieții publice.

Este limpede, spre pildă, că fizionomia Adunării Naționale s-a schimbat. Nu pentru că precedenta Adunare era inițial alcătuită din 487 de membri (inițial, pentru că, pe parcursul legislaturii, doi deputați au încetat din viață și doi au demisionat), iar cea nouă, ca urmare a unei modificări locale de împărțire în circumscripții, se compune din 490. Acesta este un amănunt fără importanță, în raport cu deplasările care s-au produs în structura politică a Adunării. Să amintim că, în ceea ce privește majoritatea, numărul deputaților ei reprezenta aproximativ trei-pătrimi din efectivele totale ale Adunării al cărei mandat e expirat, că formația gaullistă U.D.R. deținea singură (cu 273 de deputați) o larg confortabilă majoritate. Adunarea nou aleasă apare din acest punct de vedere mai echilibrată *): numărul mandatelor U.D.R. este de 184, ale aliaților ei de 54 (pentru Republicanii independenți) și de 23 (pentru Centrul „Democrație și Progres"). În același timp, stînga unită a dobîndit 173 de locuri în Adunare (cu 90 mai multe decît în cea anterioară) — 73 de deputați comuniști, 89 socialiști, 11 radicali de stînga — și aceasta în ciuda disparităților în materie de reprezentare pe care le conține legea electorală. „Este un succes, declara Georges Marchais. Dar se poate măsura caracterul nedrept al legii electorale, a cărei principală victimă, încă o dată, sîntem. În ansamblu, stînga își lărgește în mod foarte sensibil reprezentarea parlamentară... Trebuie subliniat că disciplina republicană a fost eficace. Regruparea electoratului stîngii, căruia i s-au adăugat deseori opțiunile altor democrați, traduce consolidarea uniunii în jurul fermentului pe care îl constituie programul comun."

*) La ora cînd transmitem nu s-au primit încă — datorită unor condiții meteorologice deosebit de defavorabile — rezultatele unei circumscripții din Corsica, unei circumscripții din Insula Réunion și din Polinezia franceză.

„Le Monde" nota că „dacă se adună voturile obținute de ansamblul stîngii la 4 martie în cele 49 de circumscripții din metropolă care și-au ales atunci deputații și voturile obținute la 11 martie, în cele 424 circumscripții care și l-au ales în al doilea tur de scrutin, se ajunge la o cifră de 11 090 427 voturi, în timp ce U. R. P. și formațiile care i-au acordat sprijinul lor totalizează 9 009 432 voturi. Cît despre mișcarea „Reformatorilor" (Lecanuet — Servan-Schreiber), ambiguitatea comportamentului preelectoral și electoral al reprezentanților ei a dus la ambiguitatea situației în care se găsește actualmente, ea izbutind să cucerească minimumul de mandate necesar pentru a constitui la Adunarea Națională un grup parlamentar (are 31 de deputați), dar nu și ponderea care să-i permită să exercite o influență reală asupra orientărilor guvernamentale. Pentru că — în parte datorită hotărîrii lui Jean Lecanuet ca atunci cînd o competiție în trei s-ar fi putut solda cu succesul candidatului stîngii „reformatorul" să se retragă, îndemnîndu-și alegătorii să voteze pentru U.R.P. — aceasta din urmă se poate lipsi acum, din punctul de vedere al aritmeticii parlamentare, de sprijinul proaspeților săi asociați. Ocazionali sau nu, se va vedea.

Încă de la primul tur de scrutin, atrăsese atenția procentajul scăzut al abținerilor, participarea-record a corpului electoral. Duminica trecută a prilejuit din acest punct de vedere o adevărată surpriză: îndeobște, pe baza unor repetate experiențe, se considera că prezența cetățenilor la a doua votare scade; de data aceasta, a trecut de la 81,22 la 81,80 la sută. Este, fără îndoială, și urmarea energicei campanii antiabstenționiste dusă între cele două scrutine de toate formațiile în competiție, dar și expresia conștiinței alegătorului că, în condițiile unei lupte atît de strînse și sub reprezentarea nu proporțională, ci majoritară, rezultatul definitiv al scrutinului poate fi hotărît uneori de un foarte restrîns număr de buletine. Conștiință stimulată în momentul actual și de aspirația larg răspîndită, în pături foarte diverse, către transformări în viața colectivității și a indivizilor.

Dealtminteri, trei zile după primul tur de scrutin, secretarul general al formației gaulliste, U.D.R., Alain Peyrefitte, declara că votul din 4 martie a avut „valoarea unui avertisment", de care formația sa și aliații ei au luat act și vor ține seama, înaintînd președintelui republicii „propuneri precise privind îndeosebi îmbunătățirea condițiilor de trai, căutările pentru mai

La 11 martie, din nou la urne

multă justiție socială, descentralizare, participare". Întreaga săptămînă trecută, campania electorală a U.R.P. s-a desfășurat sub lozinca schimbării și a angajamentelor de a o realiza. În același spirit a vorbit, vineri seara, ultimul orator în emisiunea televizată care încheia campania electorală, primul ministru Pierre Messmer. Referindu-se la semnificația votului din duminica anterioară, el a spus: „Este vorba despre o dorință de schimbare privind persoanele, despre o dorință de schimbare în anumite orientări politice? Aceasta trebuie determinat mai precis. Dacă este vorba de persoane, nu mai e nevoie să spun că după fiecare alegere legislativă se produce o înnoire. O înnoire e de la sine înțeles, în Adunarea Națională. Există, de asemenea, tradiția, regula chiar, a unei înnoiri guvernamentale... Dar trebuie să vedem că înnoirea poate să se refere și la anume acțiuni. În domeniul social, de pildă, accelerînd acțiunea socială, și cred că acest lucru trebuie făcut și că avem mijloacele să-l facem". Dat fiind personalitatea și formația sa, primul ministru și-a surprins chiar întrucîtva auditorii, declarînd că U.R.P. este doritoare să se angajeze în această operă „fără spirit partizan", cooperînd cu toți cei dispuși să i se asocieze. A doua zi, în fine, după încheierea campaniei electorale, președintele Pompidou, într-o alocuțiune de asemenea televizată, a reafirmat — mai degrabă ca expresie a „majorității prezidențiale" decît ca șef de stat și arbitru — temele expuse în interviul său din 8 februarie, insistînd din nou asupra preocupărilor de ordin social ale U.R.P.

Fapt este că, deși a înregistrat pierderi substanțiale, deși doi membri ai guvernului, ministrul justiției René Pleven (Centrul „Democrație și Progres") și ministrul de externe Maurice Schumann (U.D.R.), plus un număr de alte personalități din formațiile membre ale U.R.P. nu au fost aleși, deputații coaliției U.D.R. — Republicanii Independenți — Centrul „Democrație și Progres" continuă să dețină majoritatea parlamentară și, ca atare, aceasta va constitui noul guvern. Dar această majoritate nu va fi, scrie un observator împrumutînd versul celebru „nici întru totul aceeași, nici întru totul alta". Pentru că privită în ansamblul ei, coaliția nu mai acoperă în Adunarea Națională aria pe care o deținea. Pentru că, U.D.R., deși este și acum „majoritatea majorității", se găsește față de parteneri într-un raport de forțe întrucîtva modificat în defavoarea ei. Pentru că, în plus, există eventualitatea ca numărul partenerilor să mai crească prin includerea în majoritate a „reformatorilor". Teza este preconizată mai demult de republicanii independenți, îndeosebi prin volubilul lor secretar general Michel Poniatowski, despre care se spune deseori că a rostit cu glas tare ceea ce șeful grupării, ministrul economiei și finanțelor, Giscard d'Estaing, gîndește pe tăcute; este preconizat, de asemenea, de ministrul gaullist al afacerilor sociale, Edgar Faure, care în dialogurile purtate duminică seara de oameni politici — între ei și cu presa — sub auspiciile televiziunii, în timp ce se comunicau rezultatele votului, a lărgit numărul variantelor posibile de „majorități", lansînd, pe lîngă formulele deja existente ale „majorității legislative" și „majorității prezidențiale", pe cea a unei imprecise și larg-cuprinzătoare „majorități de idei". Pentru că, în sfîrșit, odată ce a acceptat principiul în sine al unor schimbări, U.R.P. va trebui să le definească în scurtă vreme domeniul, orientarea, conținutul.

BONN

Marca și „fluctuația comunitară" față de dolar

Corespondență din Bonn de la dr. N. S. Stănescu

„Cînd o criză urmează altei crize": cu aceste cuvinte își titra săptămînalul „Die Zeit" articolul său de fond din 9 martie, ziua în care miniștrii de finanțe ai Pieței comune se reuneau, la Bruxelles, în ajunul întîlnirii de la Paris a „Clubului celor 10" țări occidentale dezvoltate, pentru a dezbate din nou pozițiile lor în problemele monetare — după ce, abia în duminica precedentă, ei avuseseră consultări la Bruxelles și aminaseră luarea unei decizii. În acest timp, întreaga săptămînă, bursele de devize au rămas închise în vestul Europei, marcîndu-se astfel că economia occidentală este în așteptarea unei soluții care să nu împingă lucrurile către un nou val de speculații, inflație sau chiar conflicte comerciale.

În cadrul reuniunii interoccidentale de vineri, de la Paris, desfășurată cu participarea țărilor Pieței comune precum și a Statelor Unite, Japoniei, Suediei și Elveției, „cei nouă" au chemat S.U.A. să coopereze la rezolvarea actualei reizbucniri a crizei valutare, pornind de la concepția că aceasta este „o problemă globală", care urmează a fi soluționată prin aportul comun al tuturor țărilor industrializate. În acest sens, Statele Unite erau invitate să intervină pentru a susține poziția dolarului pe piața monetară prin utilizarea rezervelor lor în aur și devize, a drepturilor speciale de tragere la Fondul Monetar Internațional și prin credite ce urmează să fie negociate cu țările vesteuropene. De asemenea, guvernul S.U.A. era solicitat să ia măsuri pentru controlarea lichidităților interne și internaționale în dolari, îndeosebi pentru îngrădirea modalităților de acordare a creditelor, sporirea dobînzilor, controlarea severă a masei de dolari în circulație și a fluxului de dolari spre Europa occidentală. Scopul acestor măsuri ar fi fost tocmai resorbirea excesului de dolari pe piețele monetare internaționale și atenuarea deficitului balanței de plăți a S.U.A.

Dincolo de faptul că propunerile Pieței comune urmăreau, în fond, să determine Statele Unite să-și reasume, măcar parțial, responsabilitatea privind acoperirea în vreun fel a dolarilor existenți în străinătate, majoritatea comentatorilor au apreciat aceste propuneri și ca o ultimă încercare a țărilor membre ale Pieței comune de a evita luarea unei măsuri care le punea, cel puțin pentru moment, o serie de probleme dificile și extrem de complicate: „fluctuarea concertată" a monedelor lor față de dolar. Problemele erau dificile și complicate întrucît o „fluctuare comună" presupunea existența unor raporturi fixe unice între monedele „celor nouă", implicînd deci abandonarea de către unii membri comunitari a unor măsuri pe care le adoptaseră mai demult, considerîndu-le corespunzătoare intereselor lor (fluctuarea separată a lirei sterline, lirei italiene și lirei irlandeze etc.).

S.U.A. punînd — se pare — condiții pentru acceptarea tezelor comunitare (în special privind obținerea de importante concesii comerciale), țările Pieței comune s-au văzut nevoite să recurgă, duminică, la adoptarea soluției „fluctuării concertate" a monedelor comunitare. De fapt, „testul" solidarității comunitare nu a fost prea convingător, întrucît la „fluctuarea concertată" — prin care se speră că țările Pieței comune vor putea beneficia de

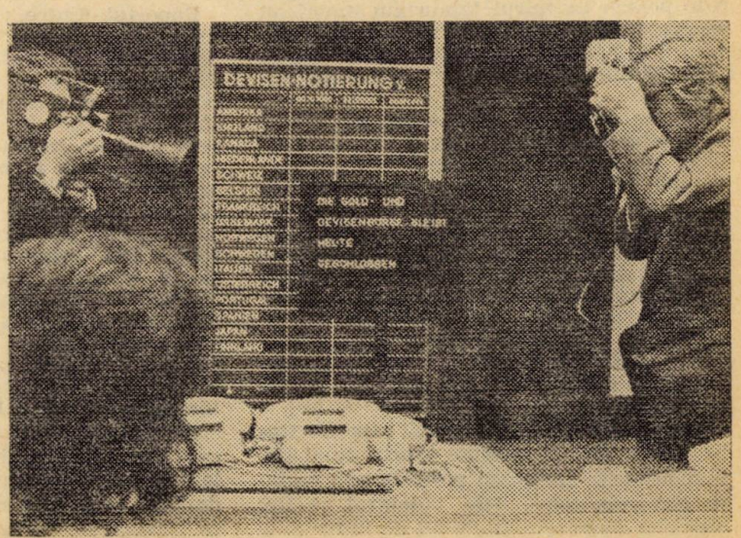

Cel mai lung suspens monetar: „Bursa aurului și devizelor este astăzi închisă". Anunțul stă acolo de mai bine de zece zile și va mai rămîne încă...

mijloace mai puternice pentru descurajarea speculațiilor generate de mișcările dolarilor externi — nu vor participa decît șase din cele nouă monede, cele „trei lire" rămînînd, deocamdată, să fluctueze nu în bloc ci separat. Pentru a se realiza „coordonarea" fluctuării celor șase monede, marca vest-germană va fi ușor revalorizată, în proporție de 3 la sută — pentru a treia oară în ultimii patru ani.

Epicentrul celei mai recente izbucniri a crizei monetare — care a fost mai mult ca oricînd o criză a dolarului — situîndu-se în sistemul financiar și bancar al Republicii Federale Germania, a pus o serie de probleme deosebite economiei acestei țări.

Motivul imediat al declanșării crizei rămîne, în fond, și astăzi, nu pe deplin elucidat : unii afirmă că nimic nu făcea să se aștepte avalanșa imensă de dolari care s-au oprit în sistemul financiar al R.F.G. Cu puțin timp în urmă, în luna februarie, S.U.A. s-au văzut nevoite să devălorizeze dolarul ca urmare a valurilor speculative care au făcut ca Germania federală să cumpere circa 7 miliarde de dolari într-un răstimp extrem de scurt. Se știe că R.F.G. fusese, cu această ocazie, singura țară vest-europeană care a sprijinit cursul dolarului, Anglia și Italia fiind promotoarele flotării libere a cursului monedelor lor. Or, operațiunea de apărare a parității fixe dolar-marcă a costat economia vest-germană, ca urmare a devalorizării monedei americane, peste 3 miliarde mărci.

Nu trecuseră nici 17 zile din acel moment de ajustare a puterii de cumpărare a dolarului pe piața internațională și Bundesbank-ul, forul federal al băncilor din R.F.G., este pus din nou în situația de a cumpăra într-o singură zi 2,7 miliarde dolari. Una din explicațiile posibile ale acestui fenomen este legată de relansarea economiei vest-germane după fenomenele de recesiune din cursul anului precedent. Cererea de capital sporind în asemenea momente, a existat, desigur, o atracție suplimentară pentru investițiile străine de capital. Un rol important l-a jucat probabil și speranța de a fi obținute profituri mari în condițiile unei economii care cunoștea o rată a inflației relativ lentă. Se poate întîmpla ca speculatorii să se fi așteptat, mai devreme sau mai tîrziu, și la o revalorizare a mărcii.

Dacă nu se poate stabili precis motivația comportării speculatorilor de capital, cert este că ea reflectă, la urma urmei, neîncrederea perpetuată în dolar. Un indiciu elocvent pentru aceste cercuri de afaceri l-a putut constitui, în respectivele zile, barometrul pieței aurului : în cele mai „calde" momente, prețul aurului a depășit chiar 90 de dolari uncia, cu mult peste dublul cursului oficial. Nu ar fi cu totul lipsită de fundament concluzia că deținătorii de dolari s-au temut că piața aurului va impune o nouă și drastică devalorizare a dolarului, de natură să asigure condițiile pentru ca aurul tezaurului american să poată, din nou, garanta emisiunea monetară a S.U.A. și, respectiv, revenirea la convertibilitatea externă a monedei americane.

Pentru economia vest-germană, fluxul de capitaluri reprezintă un fenomen cu efecte puternic contradictorii. Pe de o parte, este evident că sporirea rezervelor valutare ale unei țări constituie un motiv de satisfacție pentru economia respectivului stat, deoarece acestea întăresc stabilitatea monedei sale și permit finanțarea creșterii economice printr-o emisiune monetară suplimentară. Este, fără îndoială, un fenomen cu implicații pozitive pentru economia R.F.G. faptul că rezervele sale monetare au devenit cele mai mari din lumea occidentală.

Există însă și o altă latură, care nu trebuie neglijată. Principiile actualului sistem monetar statuează pozițiile privilegiate ale monedelor-cheie (dolarul și lira sterlină) socotite a fi „la fel de bune ca și aurul", fiind folosite atît ca mijloace internaționale de plată cît și ca monede care pot fi păstrate ca rezerve monetare și, deci, pe baza cărora poate fi garantată emisiunea monetară națională. Din această cauză, pentru orice țară occidentală a cărei monedă nu este considerată valută-cheie, problemele valutare reprezintă un punct nodal al relațiilor economice și politice dintre ea și Statele Unite.

Într-adevăr, dacă rezervele monetare ale Germaniei federale au depășit pe cele ale celorlalte state occidentale, inclusiv ale S.U.A., compoziția acestor rezerve menține încă fundamentul pentru o politică prudentă din partea R.F.G. în relațiile sale

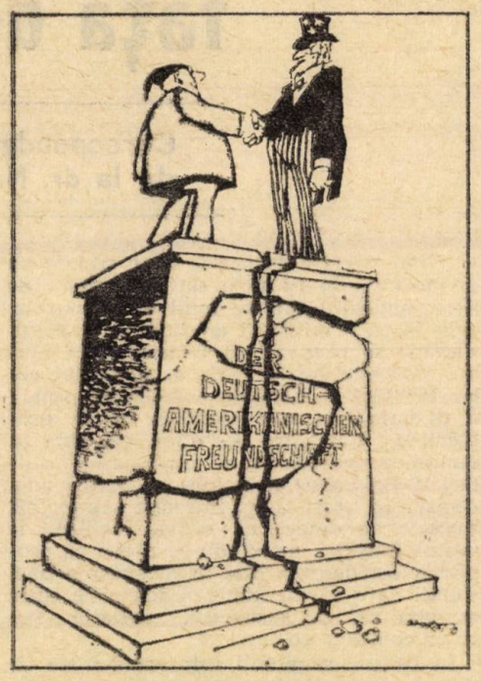

Prietenia americano—vest-germană
(Din „**Nürenberger Nachrichten**")

valutare cu Statele Unite. Să examinăm, comparativ, evoluția rezervelor valutare ale S.U.A. și R.F.G. (la sfîrșitul anului, în miliarde dolari).

REZERVE MONETARE TOTALE

	1954	1963	1971
S.U.A.	23,0	16,9	13,2
R.F.G.	2,6	7,6	18,4
din care aur :			
S.U.A.	21,8	15,6	10,3
R.F.G.	0,6	3,8	6,1

Raportul dintre rezervele monetare ale celor două țări s-a inversat : în 1954, depozitele R.F.G. reprezentau abia o zecime din cele ale S.U.A. (din care aur 1 : 20), iar în ultimul an cu cifre disponibile, R.F.G. depășea cu 1,3 : 1 rezervele totale, dar aveau încă un raport nefavorabil în ce privește rezervele monetare de aur (1,6 : 1 pentru S.U.A.). Or, tocmai această situație determină guvernul R.F.G. să nu tindă către o înfruntare directă a forțelor sale cu S.U.A., sprijinind moneda americană de fiecare dată cînd aceasta este într-o poziție dificilă. Totodată, ea explică dorința manifestată, în numeroase rînduri, de R.F.G. de a se găsi o soluție „comunitară" la criza dolarului, concretizată într-o flotare simultană și în același sens a monedelor celor nouă țări ale C.E.E.

La Bonn, în cursul ultimei săptămîni au avut loc repetate deliberări de fond, atît la nivelul cabinetului federal cît și al Bundesbank-ului, asupra pozițiilor R.F.G. în ce privește soluționarea crizei. Poziția oficială a R.F.G. a rămas, în principiu, neschimbată, ea pledînd pentru o reacție coordonată a celor nouă țări ca singura soluție pentru ca proiectata uniune economică și monetară în cadrul C.E.E. să nu fie amînată „sine die" — soluție care, după cum am arătat, a fost însușită de ceilalți membri comunitari, deși nu într-o formă pe deplin „concertată". În acest sens, ministrul vest-german de finanțe, Helmut Schmidt, aprecia drept „regretabil" faptul că, de pildă, Italia nu s-a raliat acestei fluctuări concertate. De asemenea, Schmidt, referindu-se la semnificația internațională a măsurii adoptate de unele țări ale Pieței comune, a considerat-o ca indicînd abandonarea principiilor actualului sistem valutar, stabilit în urmă cu 29 de ani la Bretton Woods și care, după cum se știe, menționa ca o prevedere esențială stabilitatea și fixitatea cursurilor valutare.

Este clar, însă, că măsura „fluctuării concertate" nu este de natură să rezolve criza valutară. Ea atacă mai mult efectele crizei decît cauzele ei. În cercurile financiare și politice din Germania federală se vorbește de faptul că, în fond, vinovate pentru fluxul de capitaluri speculative în Europa occidentală sînt Statele Unite, care au suprasaturat piața financiară mondială cu dolari ca urmare a politicii lor externe. Ca atare, vest-europenii, se afirmă, așteaptă ca americanii să ia măsurile cuvenite pentru echilibrarea balanței lor de plăți. Argumentarea are ca fundament avantajul relativ dobîndit de S.U.A. prin devalorizarea dolarului — ieftinirea mărfurilor lor la export.

Ecourile venite de peste Ocean sugerează, însă, că Statele Unite solicită o concesie esențială din partea țărilor Pieței comune —liberalizarea importurilor lor agricole. Or, acceptarea unei asemenea condiții din partea C.E.E. este apreciată în R.F.G. ca o lovitură dacă nu mortală, în orice caz extrem de periculoasă, pentru piața agricolă comună. De aceea, unele cercuri economice și politice din R.F.G. nu ezită să considere că o perseverare a Statelor Unite pe actualele poziții ar putea duce la un război comercial între S.U.A. și C.E.E. De aceea, sînt de așteptat confruntări puternice la viitoarea conferință de vineri 16 martie, de la Paris, care va reuni din nou reprezentanții Statelor Unite, Japoniei, Suediei și țărilor Pieței comune, în cadrul căreia acestea din urmă își vor prezenta măsurile adoptate, continuînd să solicite Statelor Unite „contribuția" lor.

Este de netăgăduit că tensiunile actuale, și mai ales cele care vor surveni inevitabil în condițiile în care nu se găsește o soluție durabilă, solicită ca absolut necesară o reformă radicală a sistemului monetar internațional. Din punctul de vedere al Germaniei federale, ca și pentru un număr restrîns de alte țări occidentale dezvoltate economicește, soluția avantajoasă ar fi ca reforma sistemului monetar să se facă în sensul multiplicării instrumentelor internaționale de plată și rezervă, monedele lor naționale fiind incluse și ele în rîndul valutelor-cheie.

Dar, o primă și elementară cerință a reformei sistemului monetar este transformarea lui dintr-un sistem al țărilor dezvoltate într-un sistem realmente internațional, la statuarea căruia să participe toate țările interesate. Dincolo de argumentele de echitate și morală internațională, o asemenea cerință se impune cel puțin și prin faptul că ea a încetat să mai fie o doleanță cu puține șanse de realizare încă din momentul în care monedele-cheie au devenit neconvertibile, cu alte cuvinte, au devenit similare cu „obișnuitele" monede ale celorlalte state.

Repetatele crize ale dolarului, pivotul actualului sistem monetar occidental, demonstrează că trebuie făcută o schimbare esențială, renunțîndu-se la paleativele care duc, după expresia revistei citate la începutul acestor rînduri, „din criză în criză".

WASHINGTON

Mesajele prezidențiale și confruntările din Congres

Corespondență de la Constantin Alexandroaie

Rupînd o tradiție instaurată cu peste o sută de ani în urmă, președintele Nixon nu a trimis anul acesta Congresului un singur mesaj privitor la Starea Uniunii, ci o serie de mesaje pe teme care, înainte, formau capitolele mesajului prezidențial. Președintele a explicat îndepărtarea sa de la vechea tradiție prin „multiplicarea problemelor și preocupărilor Uniunii" și „imposibilitatea tratării lor adecvate într-un singur mesaj".

Președintele a simțit nevoia să explice legislatorilor mai în detaliu unele chestiuni ale politicii sale economice, pe care Congresul le consideră contradictorii și chiar paradoxale, cum ar fi, spre exemplu, sporirea cheltuielilor militare în ciuda încetării intervenției S.U.A. în Vietnam, întărirea dolarului prin devalorizarea lui, temperarea ritmului inflației prin slăbirea controlului asupra principalelor forțe inflaționiste, ameliorarea situației milioanelor de familii care trăiesc sub nivelul de sărăcie stabilit oficial prin încetarea „războiului împotriva sărăciei".

În mesajele care vizează starea economiei țării, a resurselor naturale și bugetul pe anul financiar 1973—1974, președintele apreciază că, în general, tabloul economic nu este atît de sumbru ca în anii trecuți. Cu toate acestea, în ciuda măsurilor antiinflaționiste adoptate de Administrație, prețurile produselor agro-alimentare au înregistrat noi recorduri. De asemenea, au înregistrat sporuri substanțiale prețurile construcțiilor și materialelor de construcție, ca și cele din domeniul îngrijirii medicale. Strategia preconizată de președinte pentru combaterea presiunilor inflaționiste constă, în esență, în limitarea cheltuielilor federale și stabilirea unui control voluntar al prețurilor și salariilor, în colaborare cu patronatul și conducerea federațiilor sindicale. Cunoscînd faptul că în perioada ființării normelor obligatorii de înghețare a prețurilor și salariilor, prețurile unor produse au atins niveluri record, ca, de altfel, și profiturile multor companii, președintele avertiza, în mesajul său economic, că „orice eludare a regulilor și standardelor antiinflaționiste nu va fi considerată de noi altfel decît o încercare de incendiere a economiei, care amenință stabilitatea economică națională și, ca atare, vom acționa în consecință. Am dori ca faza a treia de control economic să poată fi realizată cît mai voluntar posibil, dar, dacă va fi necesar, o vom face cît se poate de obligatorie". Totodată, președintele a hotărît desființarea unor programe sociale și economice care făceau parte din strategia „războiului împotriva sărăciei", pe care le-a considerat „programe de risipă inutilă", „eșecuri totale" și piedici în calea aplicării programelor care au avut rezultate pozitive. „Dacă nu vom desființa acum programele care au eșuat, vom fi în curînd lipsiți de posibilități de a finanța pe cele care s-au soldat cu succes". El a cerut Congresului să dea dovadă de răspundere și să treacă la adoptarea legislației necesare transpunerii în viață a politicii economice a Administrației, la impunerea unor limite stricte în cheltuielile federale întrucît procedînd altfel vor trebui majorate impozitele cu cel puțin 15 la sută, în ciuda faptului că în prezent contribuabilul american plătește statului, sub formă de impozite, 20 la sută din totalul veniturilor sale bănești și materiale.

În scopul micșorării cheltuielilor federale, președintele a interzis anul trecut cheltuirea unei sume de aproape 9 miliarde dolari pentru o serie de programe hotărîte de Congres, privind construirea de locuințe, șosele, combaterea poluării, îmbunătățirea îngrijirii medicale a populației și altele. El a amenințat cu veto orice încercare a Congresului de a depăși cheltuielile bugetare pe 73—74 în valoare de 268,7 miliarde dolari. Deja față de anul financiar 1972—73, bugetul pe anul 1974 este cu 19 miliarde dolari mai mare, cifră care include sporul de 5 miliarde dolari destinat cheltuielilor militare. Multe dintre programele destinate ameliorării situației păturilor sărace ale populației, spunea John Ehrlichman, consilier prezidențial în problemele interne, „au fost întocmite după filozofia că trebuie să luăm mari grămezi de bani și să-i aruncăm în peretele grajdului în speranța că unele monede vor trece prin vreo gaură de nod de scîndură. Noi ne-am dus de partea cealaltă a peretelui, ne-am uitat și am văzut că nu prea trec banii prin gaură. Am conchis că programele nu funcționează, că nu merită eforturile făcute".

Congresul este, însă, de altă părere și ca atare a și început să restabilească, prin lege, unele din programele suprimate de vetoul președintelui. Ca atare, se așteaptă o încordare a relațiilor dintre Congres și Casa Albă, încordare căreia, după toate aparențele, președintele nu-i acordă o atenție specială. Un consilier al Casei Albe — scrie „Newsweek" — a declarat corespondentului nostru, Samuel Shaffer : „Noi nu avem nevoie de majoritate în Congres. Tot ce ne trebuie este o treime plus unu din voturile forului legislativ". Chiar dacă Congresul mai votează cîte o lege împotriva voinței Administrației, președintele o poate anula prin dreptul său de veto, după care legea se reîntoarce în Congres și numai dacă obține două treimi din voturi poate anula vetoul prezidențial, lucru imposibil de obținut în marea majoritate a cazurilor. Dacă, totuși, se ajunge la anularea vetoului, președintele poate hotărî majorarea impozitelor și face Congresul responsabil pentru o astfel de decizie. Sporirea de către Capitoliu a cheltuielilor federale prin nemajorarea impozitelor ar intensifica presiunile inflaționiste, caz în care președintele ar putea din nou arunca vina pe Congres. Mulți dintre legislatori consideră ca și pierdută confruntarea cu Casa Albă. Alții însă, în special opoziția democrată, apreciază că niciodată înainte forul legislativ nu a avut o șansă mai bună ca în prezent pentru a-și restabili drepturile constituționale în probleme ca hotărîrea păcii și războiului, stabilirea priorităților naționale, determinarea sumei-plafon a cheltuielilor federale, trasarea jaloanelor politicii economice și comerciale a țării etc., domenii considerate de Casa Albă a fi de competența forului executiv suprem al țării. Această controversă între forurile executiv și legislativ este folosită de democrați și în scopuri pur partizane, ei apreciind că momentul actual, cînd majoritatea congresmenilor au altă viziune decît cea a Casei Albe în problemele stabilizării economiei, ar fi foarte oportun pentru sudarea multiplelor fisuri provocate de alegerile din 1968 și 1972 în rîndurile partidului. Astfel, liberalii și moderații au încercat și au reușit, în cîteva rînduri, să atragă de partea lor pe congresmenii democrați sudiști cu vederi conservatoare în contraatacul legislativ împotriva măsurilor economice ale Casei Albe republicane. Ei au atras și numeroși congresmeni republicani. Democrații consideră drept încurajator faptul că, pentru prima dată, liderul majorității democrate din Senat, Mike Mansfield, a început să se întîlnească cu președintele Camerei Reprezentanților, Carl Albert, pentru stabilirea strategiei comune în bătălia cu forul executiv. Cunoscutul conservatorism al Camerei a făcut în trecut imposibilă realizarea unor astfel de consultări cu Senatul, for în care conservatorii sînt în minoritate.

Democrații reproșează Administrației că în prezent guvernul federal percepe de la companii, trusturi și monopoluri doar 16 la sută din veniturile sale, în timp ce acum două decenii în urmă percepea 30 la sută. Totodată, colectează din impozitele pe salarii și din impozitele directe sume de două ori și, respectiv, de trei ori mai mari decît cele percepute corporațiilor. De asemenea ,Congresul reproșează Administrației faptul că, în bugetul pe anul fiscal 1973—74, mai puțin de o pătrime este alocată rezolvării unor mari și critice probleme naționale, ca degradarea centrelor ur-

bane, criminalitatea, toxicomania, asistența medicală, recalificarea șomerilor, transportul în comun și poluarea. Senatorul William Proxmire, vicepreședinte al Comitetului economic unit al Senatului și Camerei, care a fost ales de democrați pentru a răspunde mesajului prezidențial privitor la buget, a cerut reducerea cu 5 miliarde dolari a bugetului militar. William Fulbright, președintele Comitetului senatorial pentru relații externe, a introdus în Senat un proiect de lege prin care încearcă să blocheze ajutorul pentru străinătate, pînă cînd președintele nu va ridica interdicția pusă pe cheltuirea celor aproape 9 miliarde dolari alocați prin lege de către Congres în anul 1972 pentru diverse scopuri social-economice. Printr-un alt proiect de lege i se cere direct președintelui să elibereze fondurile blocate. Măsura în care vor ajunge aceste proiecte în faza de finalizare transformîndu-se în legi este încă greu de apreciat, întrucît pentru prezent președintele pare să controleze autoritar situația de pe fronturile confruntării cu Congresul.

Pe de altă parte, în lunile următoare, forul legislativ se va vedea nevoit să acorde noi prerogative șefului statului, de data aceasta în domeniul hotărîrii direcțiilor politicii economice externe a S.U.A. „Aici este vorba de o oarecare situație paradoxală : realizările Administrației în domeniul comercial sînt atît de proaste și deficitul atît de mare, încît Congresul, ignorînd dorința sa de a reduce autoritatea președintelui, este acum virtual obligat să dea noi prerogative pentru a corecta situația", scrie cotidianul „The Evening Star and News". În acest sens, se așteaptă ca forul legislativ să împuternicească președintele să sporească cu sută la sută, sau chiar mai mult, tarifele vamale percepute pe importurile din anumite țări cu legislații comerciale protecționiste, sau să reducă tarifele vamale la produsele țărilor cu legislații comerciale liberale. Împotriva unei asemenea măsuri, scrie „New York Times", nu se pot pronunța nici măcar adepții protecționismului din Camera Reprezentanților, care ar fi preferat alternativa : Congresul să impună din capul locului o supratxă de 15 la sută asupra tuturor importurilor, indiferent de țara de origine. Tabăra partizanilor liberalizării comerțului internațional nu se poate opune nici ea unei astfel de măsuri care, după cum spunea președintele, va fi pe cît de flexibilă în unele cazuri, pe atît de severă în altele, garantînd astfel echilibrul balanței comerciale a S.U.A. care, anul trecut, s-a soldat cu cel mai mare deficit din analele schimburilor comerciale ale țării : 6,4 miliarde de dolari.

Concluzia observatorilor confruntărilor de pe scena vieții politice americane este că, dacă în prima parte a mandatului său, președintele Nixon a demonstrat, prin asigurarea unor majorități limită în Congres, că republicanii pot guverna ușor sub un for legislativ dominat de partidul de opoziție, în cea de-a doua parte a mandatului, cînd se pare că tabăra liberală republicană tinde să se alăture tot mai des opoziției democrate, va demonstra că, folosind cu abilitate dreptul său de veto asupra legilor votate la Capitoliu împotriva voinței sale, se poate guverna și cu o minoritate legislativă cu o putere de vot de numai o treime plus unu. Cum în Congresul american nu se cunoaște instituția votului de neîncredere, observatorii nu pun la îndoială faptul că președintele are șanse, dacă nu de a-și avansa propriul său program legislativ, cel puțin de a-l bloca pe cel democrat și a întocmi un al treilea, de compromis, în care linia politică și economică a Administrației să fie preponderentă.

DACCA

Scrutin parlamentar în Bangladesh

Corespondență de la Ion Puținelu

Alegerile parlamentare de la 7 martie din Republica Bangladesh — primele după declararea independenței — s-au încheiat, după cum era de așteptat, cu victoria partidului de guvernămînt. Din cele 300 de locuri în viitoarea Adunare Națională a țării — Jatiya Sansad — Liga Awami deține 291 locuri.

Primul ministru, Mujibur Rahman, a candidat la Dacca în două din circumscripții, fiind declarat ales în primele ore după începerea numărătorii voturilor. Împreună cu el au mai fost declarați aleși — fără opoziție — 11 membri ai vechiului cabinet. În ce-i privește pe ceilalți 11 membri ai guvernului (care au avut și contracandidați), ei au întrunit majoritatea voturilor acolo unde și-au depus candidatura și, în consecință, au fost declarați, la rîndul lor, aleși.

Deși s-au produs incidente la unele centre de votare, ele nu au fost de natură să influențeze atmosfera generală de calm în care au decurs alegerile, între altele, și ca urmare a măsurilor luate pentru prevenirea lor.

Caracterul politic al alegerilor parlamentare din Bangladesh a fost puternic marcat și de împlinirea — în chiar ziua cînd au avut loc — a doi ani de la declanșarea mișcării de „nesupunere civilă" — mișcare inițiată, la chemarea conducerii Ligii Awami, ca urmare a refuzului autorităților centrale de atunci de a ceda puterea candidaților acestei formațiuni politice în fosta provincie Pakistanul de est. După cum se știe, Liga Awami — aflată, pe vremea aceea, în opoziție — obținuse, în această provincie, majoritatea voturilor la alegerile din 1970 ; fostul regim al lui Yahya Khan a instituit însă starea excepțională, anulînd astfel rezultatele obținute de Ligă, iar liderii opoziției au fost condamnați la închisoare.

Organizarea alegerilor în noile condiții, determinate de crearea statului Bangladesh, a prilejuit o afirmare puternică a dorinței populației din această țară spre o dezvoltare de sine stătătoare, în speranța îmbunătățirii situației materiale și a condițiilor de viață. În acest context, votul masiv în favoarea partidului de guvernămînt al premierului Mujibur Rahman este apreciat la Dacca drept un mandat pentru consolidarea noului stat și pentru aprobarea expresă a măsurilor inițiate, în vederea reconstrucției economice, pentru soluționarea marilor probleme cu care este confruntată țara. În prima declarație făcută presei, după anunțarea rezultatelor scrutinului, Mujibur Rahman afirma că sarcina imediată a guvernului său este de a realiza emanciparea economică a țării și poporului. „Trebuie să înlăturăm foametea, analfabetismul și bolile, și să asigurăm satisfacerea necesităților fundamentale ale milioanelor de oameni din țara noastră" — a spus primul ministru. Printre problemele prioritare spre care guvernul de la Dacca își va îndrepta atenția în etapa imediat următoare se numără, de asemenea, îmbunătățirea comunicațiilor, asigurarea împotriva inundațiilor, construcția de locuințe, refacerea unor obiective economice distruse, sporirea producției agricole. Pe această linie, de notat preocuparea pentru elaborarea primului plan cincinal, ce urmează să fie adoptat în luna iulie.

În virtutea perspectivelor de dezvoltare create, Partidul Comunist din Bangladesh a chemat la crearea unui front patriotic al forțelor democratice din țară, capabil să mobilizeze toate resursele materiale și umane și să le canalizeze în direcția realizării unui vast program de reforme economice și sociale.

Semnificația alegerilor parlamentare din Bangladesh rezultă și din faptul că ele au constituit, totodată, o expresie a dorinței majorității populației acestei țări spre o evoluție pozitivă în domeniul politicii externe, pronunțîndu-se pentru independență, nealiniere și normalizarea situației din Asia de sud, pentru o pace durabilă în zonă și în lume. De altfel, acestea sînt idei cuprinse în manifestul electoral al partidului de guvernămînt condus de premierul Mujibur Rahman. Ecoul lor favorabil — stîrnit atît în țară cît și în statele vecine — demonstrează dorința spre o astfel de evoluție în zonă.

Conform constituției, Adunarea Națională se va reuni, în noua sa componență, în interval de 30 de zile de la anunțarea rezultatelor oficiale ale alegerilor. Pînă atunci, se așteaptă ca premierul Mujibur Rahman să anunțe și componența noului guvern, care — se apreciază aici — va păstra, în linii generale, configurația actualului cabinet.

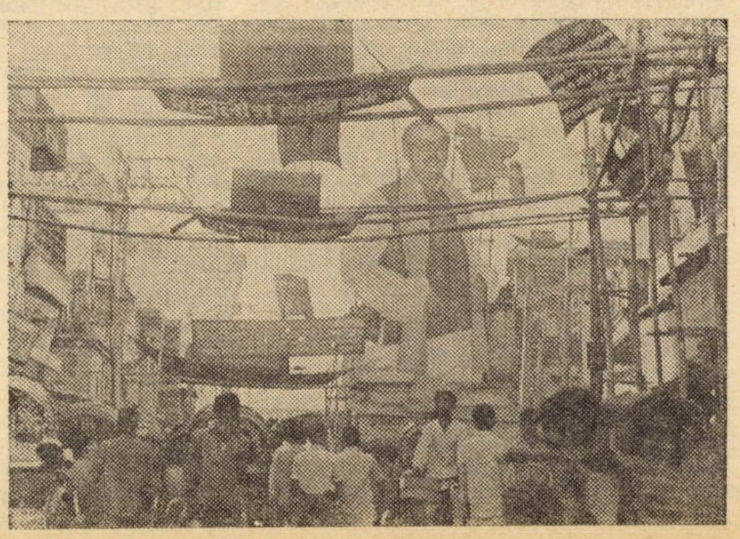

Moment electoral la Dacca. Portretul șeicului Mujibur Rahman, cîștigătorul alegerilor

ARGENTINA

Campora – președinte

Consumate duminică, după o campanie electorală agitată și cu multe schimbări de situații — respectiv alianțe, candidați — alegerile prezidențiale din Argentina au acordat victoria Frontului justițialist de eliberare (peronist), prin cei doi candidați: Hector Campora (președinte) și Vicente Solano Lima (vicepreședinte), care au obținut 49,04 la sută din voturi. Chiar dacă acestea nu reprezintă majoritatea necesară (de 51 la sută, care anulează organizarea unui al doilea tur de scrutin), președintele Lanusse i-a declarat pe Campora și Solano învingători. Cele două posturi au concentrat întreaga atenție a argentinienilor, alegerile fiind, însă, în același timp parlamentare, provinciale și municipale.

Iată care sînt, în contextul politic intern, atribuțiile președintelui republicii: conform prevederilor constituționale, deține puterea executivă în stat; trebuie să fie născut în Argentina și de religie romano-catolică; este ales pe termen de 4 ani (în urma reformei constituționale) și poate fi reales o singură dată; este și comandant suprem al armatei, răspunde de administrația generală a țării și numește, cu aprobarea Senatului, pe membrii Curții Supreme și ai celorlalte instanțe judecătorești, corpul diplomatic, ofițerii superiori și înalții prelați; numește și remaniază, de asemenea, fără aprobarea vreunui for, guvernul și ceilalți membri ai administrației; președintele ia parte la întocmirea și promulgarea legilor și întocmește instrucțiunile și dispozițiile cu privire la aplicarea lor.

Atît Hector Campora, reprezentantul personal al lui Peron, cît și Vicente Solano Lima sînt cunoscuți pentru atașamentul față de concepțiile politice peroniste. Platforma electorală a „Frontului justițialist de eliberare" (FREJULI) a fost, însă, semnată de toate cele 27 de organizații membre, atît partide cît și sindicate. Confederația Generală a Muncitorilor (C.G.T.), condusă de José Rucci, a fost întotdeauna o aliată fidelă a fostului președinte Peron, Rucci călătorind des la Madrid și ținînd una din cele mai strînse legături cu bătrînul politician. Cele 16 puncte ale platformei electorale cu care s-a prezentat Frontul justițialist în alegeri s-au referit la aspecte politice, economice, sociale, culturale, internaționale: transformarea structurilor dependente, planificarea investițiilor publice și particulare, federalism efectiv și descentralizarea industriilor, garantarea inițiativelor particulare „în raport cu funcția lor socială", o dezvoltare care să înfrîngă strangularea economică din partea monopolurilor internaționale, sporirea economiilor și controlul investițiilor externe, împiedicarea concentrării excesive a proprietății asupra pămînturilor, respectarea legii asociațiilor profesionale și a contractelor colective de muncă, independență politică și legături cu toate țările lumii, în special cu republicile latino-americane.

Noul președinte va prelua mandatul la 25 mai, pînă atunci funcția fiind asigurată de generalul Lanusse, care a anunțat că după acea dată se va retrage din viața politică.

DIN TĂRILE SOCIALISMULUI

În prim plan — utilaj petrolier la pavilionul României

R. D. GERMANĂ

Leipzig '73

Corespondență de la Ștefan Deju

Importanța Leipzigului ca loc al întîlnirilor comerciale este scoasă în evidență, și în acest an, de larga participare internațională. Astfel, la ediția „Primăvara 1973" participă 9 250 de exponatori din 61 de țări, personalități ale vieții economice și comerciale, ale științei și tehnicii. Exponatele, provenite din diverse continente, sînt prezentate pe o suprafață de 350 006 mp, în cadrul a 26 branșe tehnice și 22 branșe de bunuri de consum, în 60 de hale și pavilioane ale Tîrgului tehnic, plus numeroase „Case" ale Tîrgului, aflate în centrul orașului. Tîrgul ilustrează convingător strînsa colaborare dintre țările socialiste, creșterea potențialului lor economic, progresele economice înregistrate de țările în curs de dezvoltare, precum și tendința tot mai pregnantă a firmelor din state capitaliste de a dezvolta relațiile comerciale cu țările socialiste. 300 de întreprinderi de comerț exterior din țări socialiste prezintă produse în toate cele 26 de branșe tehnice și 22 branșe cu bunuri de consum. Cu expoziții participă, de asemenea, țări arabe, afro-asiatice și din America Latină, plus 2 200 firme care prezintă produse din 27 de state capitaliste. Italia, Olanda, Elveția și S.U.A. expun, anul acesta, pe suprafețe mari; numeroase firme importante sînt prezente la Tîrg pentru prima oară la această ediție. Cea mai mare suprafață la actuala ediție a Tîrgului dintre participanții de peste hotare este ocupată de Germania federală, reprezentată de 750 de firme, care prezintă exponatele pe o suprafață ce depășește 21 500 mp, urmată fiind de U.R.S.S., cu peste 14 000 mp.

Exponatele țării-gazdă, R.D. Germană, oglindesc eforturile depuse de oamenii muncii pentru realizarea sarcinilor trasate de cel de-al VIII-lea Congres al P.S.U.G. Deosebit de grăitoare sînt produsele prezentate în domeniile mașini-unelte, electrotehnică și electronică, construcții de mașini grele și utilaje, tehnică agricolă, instalații de transport și bunuri de consum. 4 200 firme și 50 întreprinderi de comerț exterior prezintă produsele R. D. Germane în 20 de hale și pe teren deschis, în total pe o suprafață de 240 000 mp.

Participării României la Tîrgul internațional de la Leipzig i se acordă o importanță deosebită, fiind un prilej de mai bună cunoaștere a posibilităților tot mai mari de lărgire a relațiilor economice reciproce. Țara noastră, care participă cu regularitate la Tîrgurile de primăvară și de toamnă de la Leipzig, prezintă, de astă dată, o ofertă de produse structural îmbunătățită, desfășurată pe o suprafață de 2 500 mp.

„În oferta întreprinderilor românești de comerț exterior — a menționat cu prilejul unei conferințe de presă directorul Tîrgului internațional de la Leipzig, F. Wonsack — predomină mașinile-unelte, mașinile de construcții, produsele electrotehnice și metalurgice ca instalații de extracție". Este vorba de cele 29 firme românești de comerț exterior, 45 centrale industriale și 255 întreprinderi producătoare, care prezintă o bogată paletă de produse, îndeosebi mașini, instalații și utilaje, unele „în premieră", cum sînt strungul cu programare S.N.—630, strungul S.N.A.—710, freza A.F.—85 etc. Interes mare pentru vizitatori prezintă și produsele electrotehnice și electronice, motoarele mici electrice, mașinile de calculat, centrala telefonică auto-

mată, produsele, prezentate pe teren deschis, ca tractoare, mașini agricole, excavatoare, camioane, instalații pentru industria petrolieră și industria minieră, printre care instalația de prevenire a erupțiilor etc. Această înșiruire sumară a exponatelor românești n-ar putea fi încheiată fără a aminti expoziția reprezentativă de cărți și tipărituri, precum și sortimentul bogat cu care țara noastră este prezentă la sectorul bunurilor alimentare și de larg consum.

Creșterea potențialului economic al Republicii Socialiste România și al Republicii Democrate Germane, relațiile de prietenie și colaborare rodnică dintre cele două țări au dus la intensificarea reciprocă a schimburilor comerciale. În ultimii zece ani, volumul s-a dublat, iar acordul comercial pentru anii 1971—1975, care se realizează cu succes, prevede o creștere de 70 la sută față de cincinalul precedent. În același timp, în cadrul schimburilor au avut loc și importante transformări de structură, crescînd ponderea livrărilor de mașini și utilaje de către România. Totodată, între cele două țări au fost perfectate numeroase proiecte de cooperare economică și tehnico-industrială în domeniul industriei metalurgice și electronice, mecanicii fine și opticii.

Așa cum a subliniat în cuvîntul său la ședința de deschidere a actualei ediții, vicepreședintele Consiliului de Miniștri al R. D. Germane, dr. Gerhard Weiss, „Tîrgul de la Leipzig a constituit, ani de-a rîndul, un punct de întîlnire pentru comerțul mondial și pentru popoare, favorizat acum, în mod simțitor, de destinderea în situația internațională, care — sîntem convinși — va influența favorabil climatul Tîrgului, mărind astfel premisele pentru afaceri bune și îndeplinirea angajamentelor reciproce".

Exprimîndu-și satisfacția față de evoluția pozitivă a climatului internațional, ministrul economiei al R.D.G., Horst Sölle, a declarat, la rîndul său : „Sîntem deosebit de satisfăcuți că Tîrgul de la Leipzig din primăvara aceasta poate realiza misiunea de mijlocitor între popoare, sub premisele favorabile ale evoluției internaționale".

După cum se știe, Tîrgul internațional de la Leipzig se desfășoară în două ediții, de primăvară și de toamnă. În ultimii ani, forurile competente din R.D.G. au inițiat o schimbare a profilului celor două ediții. Dacă înainte, primăvara predominau produsele tehnice, iar toamna bunurile de consum, acum, prin transferarea unor ramuri tehnice la ediția de toamnă, s-a realizat un echilibru în ce privește importanța economică a celor două ediții.

Este aproape imposibil de cuprins multitudinea aspectelor ediției de primăvară a Tîrgului de la Leipzig. Pe lîngă Tîrgul tehnic și expozițiile de bunuri de consum, a fost deschisă și o Expoziție internațională a cărții, la care participă edituri din 20 de țări, printre care, ca în fiecare an, și România. La Leipzig și-au dat, de asemenea, întîlnire oameni de știință și tehnică din numeroase țări, au loc colocvii și se țin referate de specialitate pe teme tehnico-științifice, precum și un bogat și variat program cultural-artistic.

Gara orașului, aeroportul, șoselele metropolei Tîrgurilor fac față cu succes solicitărilor. Pe lîngă traficul obișnuit, în perioada Tîrgului sosesc 300 de trenuri speciale de persoane, aterizează zilnic șase curse din Berlin și 12 linii directe leagă Leipzig-ul de capitalele europene.

Bătrîna Lipsca a întinerit iar, cu toate că a depășit 800 de ani de existență. Că în fiecare primăvară și toamnă, și-a pus straie de sărbătoare, pentru a întîmpina participanții la Tîrg și pe cei aproximativ o jumătate de milion de vizitatori.

R. P. D. Coreeană

Simbolul Kesong-ului

Iosif Socaciu

„Cioson" – sau „Țara dimineților liniștite" – ne-a primit cu toată ospitalitatea, dezvăluindu-ne frumusețí neasemuite și realități surprinzătoare. Am călătorit de-a lungul și de-a latul țării, cu avionul, trenul sau mașina, de la țărmul Mării de Răsărit la cel al Mării de Apus, din nordul îndepărtat și aspru pînă în sud, la paralela 38 – imaginară și bizară linie ce desparte nefiresc o țară, un popor.

Și am descoperit frumusețea aspră a acestor meleaguri, cu munți înveșmîntați în păduri, cu piscurile brodate în diamantele zăpezilor veșnice, cu cîmpiile îmbrățișate de lanurile aurii de orez, cu cursuri repezi de ape.

Am descoperit o țară-șantier, care a reușit să învingă, la început, propria sa condiție, iar apoi pustiirea unui război crud și nemilos ce i-a transformat orașele și satele în cenușă, o țară-șantier care acum se grăbește cu pași de uriaș să recupereze timpul pierdut din cauza vicisitudinilor istoriei sale zbuciumate.

Am descoperit un popor cu o minte vie și cu mîini de aur, care a știut, care a avut puterea să schimbe uniforma cu salopeta și arma cu lopata pentru a reclădi tot ceea ce covorul de bombe al morții prefăcuse în cenușă, și nu numai de a reclădi, ci de a schimba fața întregii țări, de a o face să pășească pe scara progresului și civilizației.

ÎN RITMUL CALULUI ÎNARIPAT

Dovada acestei reușite am avut-o chiar la primul contact cu capitala țării – Phenianul – oraș-martir și, în același timp, oraș-erou. Clădiri administrative impunătoare, blocuri de locuit de 8 sau 10 etaje străjuind bulevarde drepte și largi, parcuri bogat împodobite de mîna omului, forfota de mașini, troleibuze și autobuze, sutele de coșuri de fabrici alcătuiesc atributele deplinei contemporaneități a orașului. De altfel, aceleași imagini ale noului, aceleași rezultate ale muncii eroice și pline de abnegație a acestui popor aveam să le întîlnesc în tot cursul peregrinărilor mele prin R.P.D. Coreeană, mărturii grăitoare că rănile trecutului au fost

Kim Ir Sen, președintele R.P.D. Coreene, îl primește pe Li Hu Rak, director al Agenției Centrale de informații și copreședinte al părții sud-coreene în Comitetul de coordonare Nord-Sud

vindecate, că țara s-a angajat cu toate energiile sale spre a recupera timpul pierdut, spre a păși pe orbita civilizației. Și nu o face oricum. O face inteligent, o face într-un ritm susținut, o face grăbindu-se în ritmul legendarului cal înaripat „Cenllima", care reprezintă aici o mișcare națională, un fel de întrecere, nu cu alții, ci cu sine, o luptă cu minutele și secundele pentru a produce mai mult, mai repede, mai bine. „Construim, îmi spunea directorul adjunct al fabricii de mătase din Phenian, Kim Man Săp, în ritm de Cenllima pentru că numai astfel vom putea asigura progresul și dezvoltarea națiunii noastre". Războiul a distrus 600 000 de case – au construit 1 000 000 în timp de pace ; 5 000 de școli au fost transformate în cenușă – 10 000 au venit să le ia locul ; 5 700 de fabrici și ateliere au fost rase de pe fața pămîntului – sute și mii de noi cetăți de foc au fost construite la loc. Sînt citeva cifre – poate aride – dar pline de o magică putere de aducere aminte a unui drum parcurs, un drum presărat cu sînge, lacrimi, durere, dar și cu bucuriile și satisfacțiile victoriei.

CONTINUITATE

Kesong, nume de rezonanță exotică, sugerează celor mai în vîrstă zilele și nopțile îndelungatului război din perioada anilor '50 și '53, zilele, săptămînile și apoi lunile îndelungatelor tratative care aveau să consemneze înfrîngerea agresiunii. Am ales drept erou al reportajului de față acest oraș, pentru că nicăieri, poate, istoria multimilenară a acestui popor nu este mai vie ca aici, nicăieri dovezile de continuitate ale acestuia nu sînt mai evidente ca aici. Și aceasta, pentru simplul motiv că orașul nu a suferit bombardamentele ucigătoare intense la care erau supuse celelalte localități ale R.P.D. Coreene, conservîndu-și comorile trecutului, cu grijă, pentru generațiile viitoare.

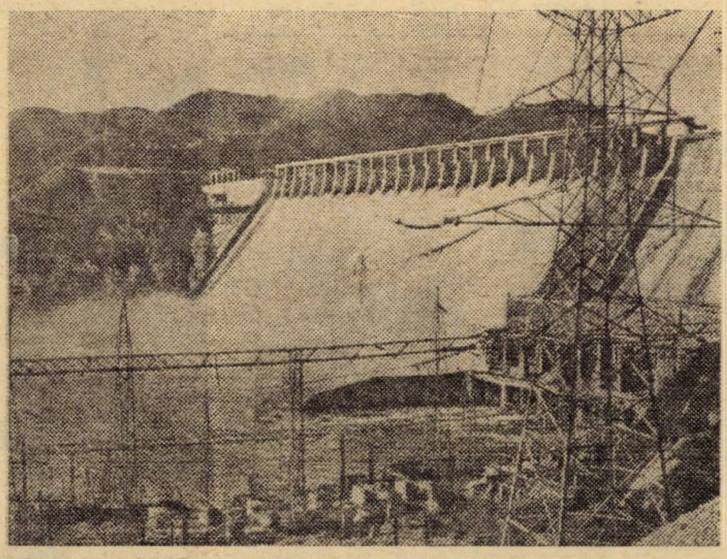

Hidrocentrala de pe Yalu : distrusă de aviația americană, actualmente în întregime reconstruită

Eleganța arhitectonică a unui celebru templu, înălțat pe un pisc de munte în anul 970

De la Phenian la Kesong drumul nu durează mai mult de patru ore. El traversează o zonă pitorească, în care lanțurile muntoase alternează cu largi spații de cîmpie destinate culturilor, o zonă brăzdată de riuri sau canale artificiale, de lacuri de acumulare cu dublă funcționalitate : irigarea terenurilor aride și producerea de energie electrică. Surprinzător și, în același timp, familiar, peisajul parcă nu mai seamănă cu cel redat cu atîta măiestrie în vechile stampe coreene. În orezării, țăranul mai poartă imensa și pitoreasca pălărie din pai, dar a renunțat de mult la plugul de lemn, tras de boul gîrbovit de povară, conducînd cu măiestrie un tractor — produs de industria coreeană. Nici munții parcă nu mai sînt aceia pe care îi admirasem pe o pînză dintr-un muzeu din Phenian. Terase simetrice săpate adînc în stîncă, pe care apoi a fost „plantat" pămîntul adus de la șes cu eforturi îndelungate, urcă pînă spre înălțimi permițînd, acolo unde înainte era domnia fagului sau pinului, practicarea agriculturii. A fost un efort gigantic dar necesar, întrucît agricultura coreeană a avut de rezolvat o problemă extrem de grea: aceea de a hrăni populația în condițiile în care 75 la sută din suprafața țării este ocupată de munți, iar pentru ca planta să rodească acolo sus în munte sau în cîmpia aridă, s-a construit un sistem de irigații aproape unic în lume, alcătuit dintr-o rețea densă de 40 000 kilometri de canale, 11 200 de stații de pompare și 1 234 lacuri de acumulare. Alături de introducerea chimizării și mecanizării lucrărilor agricole, irigațiile au permis ca producția orezului — alimentul de bază al coreeanului — să facă salturi puternice, ajungînd de la 3 000 de kilograme la hectar în 1950, la 7 sau 8 000 de kilograme în prezent. Bazîndu-se pe forțele proprii, coreenii au reușit să rezolve această problemă vitală pentru ei. Cum tot prin forțe proprii, și-au creat o industrie care asigură în prezent 85 la sută din necesarul țării în produse industriale.

Pătrunzînd în Kesong, am încercat o totală surpriză. În aglomerările urbane ale țării mă obișnuisem cu așezări noi, construite în stil modern. Aici, însă, situația era cu totul alta. Orașul, fostă capitală a țării încă din timpul dinastiei Silla, și-a păstrat în bună măsură stilul arhitectonic vechi, caracterizat de construcții mici și modeste cu acoperișul recurbat, cu olane strălucitoare, împodobite cu sculpturi redînd animale mitologice. Chiar și în centrul orașului, construcțiile cu unul sau două caturi respectă întocmai arhitectura tradițională. Kesongul nu a rămas însă tributar istoriei. Numeroase coșuri de fabrică, zone întregi de blocuri cu mai multe etaje atestă vocația sa industrială. Căci alături de elementele tradiționale — bine conservate —, orașul dispune în prezent de fabrici de textile, de cauciuc, cariere de granit, un combinat de cocs etc.

Sîntem conduși să vizităm vechile monumente ale orașului — poarta Nam De Mun, construită în zidul de apărare al cetății în 1394 ; turnul Imghen, care adăpostește vechiul clopot de bronz cu același nume în greutate de 12 000 kilograme, care avea menirea să marcheze marile evenimente, dar în același timp, să cheme, în momentele de restriște, bărbații la luptă ; podul de piatră Sen Ci Juk Ke, construit în secolul X sub dinastia Koreo ; mormintele Konmin și celebra mînăstire Kvan Im, situate în afara orașului, la cîțiva zeci de kilometri, toate vestigii ale existenței milenare a civilizației coreene pe aceste meleaguri, mărturii ale continuității în timp și spațiu a acestui popor.

O SINGURĂ NAȚIUNE

În fața acestor vestigii — simbol de tradiție și continuitate — am înțeles, poate mai mult ca oricînd, nefirescul despărțirii în două a țării. Nici o altă problemă nu este mai înrădăcinată și mai vie în conștiința coreeanului decît unificarea pașnică a patriei, dezmembrată în mod artificial și dureros prin imaginara „paralelă 38". În diferitele discuții pe care le-am avut, de la simplul țăran sau muncitor, pînă la profesorul universitar, problema reunificării a revenit ca un leit-motiv, ca un ecou al istoriei zbuciumate a acestor meleaguri. Și am înțeles faptul că nimeni și nimic nu va putea opri vreodată împlinirea dezideratului unificării. „Pentru că în favoarea unificării pledează, așa cum îmi declara adjunctul delegației Crucii Roșii din Nord la convorbirile preliminare cu organizația similară din Sud, Kim Dok Hyon, ce se desfășurau la acea vreme la Panmunjon, faptul că sîntem o singură națiune, că avem aceeași limbă, aceiași strămoși, aceeași cultură". Pledează, de asemenea, faptul că, secole de-a rîndul, aici a existat un singur stat, cu o economie unică, cu o comuniune de interese.

În favoarea unificării pledează, cu puterea argumentului material, mai ales factorul economic. Să ne reamintim, spunea interlocutorul meu, faptul că Nordul Coreei adăpostește în adîncurile munților săi imense rezerve de cărbune, minereuri de fier, importante zăcăminte de aur, molibden, wolfram — bogății care lipsesc poporului din Sud. În timp ce noi am dezvoltat o puternică industrie capabilă să doteze întreaga țară cu necesarul de produse industriale, Sudul suferă de o lipsă acută de asemenea produse, pe care le importă din altă parte. Riurile și fluviile Nordului adăpostesc rezerve energetice de miliarde de kilowați, energie care, dacă ar fi furnizată și Sudului, ar putea contribui la electrificarea satelor și orașelor, ar face posibilă apariția de industrii, ar ameliora situația economică. În sfîrșit, Nordul dispune de o industrie chimică de prim rang, în timp ce Sudul suferă de lipsa îngrășămintelor ce i-ar putea face cîmpiile mai roditoare, mai bogate, permițînd acestui popor, care a suferit în trecut de o foame endemică, să poată fi îndestulat.

În favoarea unificării pledează, poate cu aceeași putere de convingere, argumentul uman. Căci războiul și divizarea au însemnat nu numai despărțirea unei țări, dar și despărțirea familiilor — a soților de soții, a părinților de copii, a bunicilor de nepoți. Reunirea acestora ar alina multe suferințe, ar aduce bucurie în mii de cămine, ar usca multe lacrimi de dor și durere.

Cauza reunificării țării o constituit și constituie pentru partidul și guvernul R.P.D. Coreene una din preocupările majore cele mai stringente. Se cunoaște faptul că, de-a lungul anilor, guvernul R.P.D. Coreene a făcut numeroase propuneri menite să deschidă drumul reunificării pașnice a patriei, a militat permanent pentru ca toate obstacolele din calea acestui scump deziderat pentru orice coreean să fie înlăturat. A fost, astfel, posibil ca după 20 de ani de izolare completă să fie începute tratativele între organele de Cruce Roșie din cele două părți ale Coreei, precum și negocieri la nivel guvernamental, terminate cu elaborarea Declarației comune asupra principiilor reunificării pașnice, document de amplă rezonanță internațională.

După douăzeci de ani de diviziune nefastă, legăturile au fost așadar reluate. Este un început promițător, salutat de toți prietenii Coreei.

Palatul comunal ; construit în 1574, renovat în 1967

În heraldica orașului — dragonul

KLAGENFURT

Corneliu Vlad

În centrul Klangenfurtului, în Neuer Platz — „Piața Nouă", care datează însă, în actuala sa formă, de la începutul secolului al 16-lea — se ridică un grup sculptural sui-generis. Un fioros dragon, cioplit într-un monolit de ardezie, cu uriașe aripi de liliac, încordate de zbor, cu coadă solzoasă încolăcită de cîteva ori, se pregătește vizibil să se arunce asupra pradei. Statuia animalului fabulos a fost instalată aici în anul 1583, printr-o decizie luată de Dieta orașului ; în momentul în care descindea în Neuer Platz, el figura deja, de multă vreme, pe stema urbei. Există și o legendă despre dragonul care, în vechime, săla̧șluia asupra unui întins ținut mlăștinos — actuala vatră a orașului — și care își cerea din răstimpuri tributul de vieți omenești. Se spune că pentru a-l răpune, oamenii au ridicat un turn pe care l-au împlintat adînc în pămîntul instabil și plin de capcane al locului ; pe turn au legat, cu odgoane trainice, un taur pe care l-au gonit ca momeală, spre mlaștină. Balaurul s-a năpustit asupra lui și, înghițindu-l, a rămas captiv, după care oamenilor le-a fost lesne să-l răpună.

Principiul binelui trebuia să triumfe și în ipostaza sa sculpturală din Neuer Platz. Și așa se face că, la jumătate de secol după instalarea statuii dragonului, împotriva sa a fost așezat un Hercule cu buzduganul ridicat deasupra capului. Unitar sau nu sub raport artistic, grupul sculptural astfel creat este, în orice caz, unic în felul său. Și încă un amănunt — eroul legendar din antichitatea greco-romană se mîndrește în reprezentarea sa din Neuer Platz cu o mustață impunătoare, despre care, dacă n-ar fi vorba de secolul al 17-lea, ai spune, fără ezitare, că este „a la Franz Joseph".

M-am întrebat, probabil, ca atîția alți vizitatori ai Klagenfurtului, ce caută dragonul în heraldica așezării și răspunsul care mi se pare cel mai potrivit l-am găsit aflînd istoria orașului. Monstrul care amenința în preistorie așezarea avea să se identifice „de-a lungul timpului" cu vitregiile istoriei acestor locuri. Klagenfurtul — se specifică în cronică — este unul din cele mai greu încercate orașe austriece („Klagenfurtul — citesc într-o monografie — nu are, spre deosebire de multe alte orașe din Austria, continuitate în dezvoltarea sa"). Virunum, cetatea romană de la care Klagenfurtul își revendică descendența, a dispărut fără a lăsa aproape urme în timpul năvălirilor popoarelor migratoare. Klagenfurtul însuși, fondat pe la 1250, avea să trăiască o istorie zbuciumată. Oștile de ieniceri și spahii au ajuns în cîteva rînduri pînă aici, trecînd prin foc și sabie întreaga regiune. Iar armatele lui Napoleon au ocupat orașul, distrugîndu-i fortificațiile. În sfîrșit, la încheierea celui de-al doilea război mondial, jumătate din clădirile orașului erau distruse sau grav avariate de bombardamente.

Și totuși, ca în legendă, ca în povestea în piatră din Neuer Platz, Klagenfurtul de astăzi, capitală a landului Carintia, a dăinuit, și s-a dezvoltat, a jucat în viața țării, în diverse perioade, un rol propriu, fie el mai mult sau mai puțin important.

Klagenfurtul este supranumit „Die Gartenstadt am Wörthersee" — orașul grădină de pe malul lacului Wörthersee. Deci, pentru a beneficia din plin, ca turist, de frumusețea peisajului, trebuie venit aici vara. Infrastructurile orașului, ale împrejurimilor — reputate prin pitoresc și numite de aceea și „Riviera austriacă" — sînt, și ele, remarcabile. Numeroase hoteluri moderne și campinguri, bazine de înot și patinoare, teleferice și autostrăzi, parcuri și grădini — toate ținînd sporirea de la an la an a numărului celor care, atrași de frumusețile locului, poposesc aici pentru odihnă, sport sau tratament. Acum, iarna — iarnă fără zăpadă, cînd albe sînt doar crestele Alpilor ce caligrafiază orizontul așezării — Klagenfurtul degajă, totuși, farmecul insolit pe care i-l dă armonia romantică, realizată de clădirile medievale, de un galben intens — culoarea mierii vechi — și blocurile gri cu înfățișare sobră, construite în ultimele decenii. Și, fără îndoială, că în orice anotimp pașii te poartă în orașul vechi, pe străzile înguste sau prin piețele nu cu mult mai mari, delimitate de case cu frontoane lucrate cu mare artă și migală de meșterii din Evul Mediu. Atmosferă tihnită, intimă, pe care lipsa automobilelor în această parte a orașului o desăvîrșește. Edilii de aici sînt mîndri de o experiență urbanistică al cărei pionierat în Austria îl revendică, și anume faptul că zona centrală a orașului a abolit trotuarul și partea carosabilă, prohibind automobilul și redînd pietonului întregul spațiu dintre clădiri („Viena — avea să-mi spună cu mîndrie un reprezentant al primăriei — ne-a urmat în această privință după aproape zece ani"). Fără bordura trotuarului, strada devine, într-adevăr, un spațiu mult mai personal și mai aparte.

Acum orașul se adîncește treptat în atmosfera electorală ; pe străzi, afișe anunțînd activitățile de campanie ale diverselor formațiuni politice, portrete ale candidaților la demnitățile municipale. Pe dl Ausserwinkler, primarul Klagenfurtului, l-am identificat cu ușurință în cel mai răspîndit din portretele candidaților electorali — un bărbat cu o figură expresivă și energică, cu trăsături decise. Este pe cît de activ pe atît de ocupat și, de aceea, am ezitat o clipă înainte de a-l ruga să ne acorde o parte din timpul său de lucru cu atît mai prețios acum, în preajma alegerilor. Domnul Ausserwinkler a răspuns, însă, prompt și amabil solicitării și iată-ne, deci, vorbind despre oraș în sala de ședințe a Consiliului municipal, încadrată de mai multe hărți ale urbei care îi consemnează evoluția între secolul al 16-lea și pînă la posibila — și deja proiectata — înfățișare a sa în anul 2 000. Interlocutorul nostru este de 15 ani neîntrerupt primar al Klagenfurtului, ales pe listele Partidului Socialist ; îl întreb care este drumul parcurs de oraș în această perioadă.